

ΟΜΗΡΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΠΡΟΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

schooltime.gr

ΟΜΗΡΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Όμηρος, «Οδύσσεια»

Πρωτότυπο κείμενο

Ιούλιος 2013

Επιμέλεια έκδοσης:

schooltime.gr

Εκπαίδευση & Πολιτισμός

Τηλ.: 6977554086

e-mail: info@schooltime.gr

website: www.schooltime.gr

Το ψηφιακό βιβλίο διανέμεται ελεύθερα

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Όμηρος

Η Οδύσσεια (Όμηρος, 8^{ος} αι. π.χ.) είναι το δεύτερο μεγάλο έπος της αρχαίας ελληνικής γραμματείας μετά την Ιλιάδα. Αποτελείται από περίπου 12.000 στίχους και περιγράφει τον δεκαετή αγώνα του Οδυσσέα για την επιστροφή στην πατρίδα του, την Ιθάκη.

Η Οδύσσεια χωρίστηκε από τους Αλεξανδρινούς Γραμματικούς σε 24 ραψωδίες, που αριθμήθηκαν με τα μικρά γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου. Κατά ομάδες οι ραψωδίες συναπαρτίζουν την Τηλεμάχεια (α-δ), όπου βλέπουμε το γιο του Οδυσσέα Τηλέμαχο να αναζητά τον πατέρα του, τη Φαιακίδα (ε-ν), όπου ακούμε τον ίδιο τον ήρωα να αφηγείται στους Φαίακες τις προηγούμενες περιπέτειές του και να φτάνει στην Ιθάκη, και τη Μνηστηροφονία (ξ-ω), την ιστορία της τιμωρίας των μνηστήρων.

Ομήρου Οδύσσεια

Όμηρου Όδύσσεια

Ραψωδία α'

ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
5 ἄρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἐταίρων.
ἄλλ' οὐδ' ὥς ἐτάρους ἐρρύσατο, ἰέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἥελιοιο
ἦοθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
10 τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἷον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς
νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψώ δι' αἰθέων
15 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἄλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἴκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες
20 νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινε

ἀντιθέω Ὀδυσῆϊ πάρος ἦν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσσομένου Ὑπερίονος οἱ δ' ἀνιόντος,
25 ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἐκατόμβης.
ἔνθ' ὃ γ' ἐτέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίοιο,
30 τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης·
τοῦ ὃ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα·
"ὦ πόποι, οἷον δὴ νῦ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται·
ἐξ ἡμέων γὰρ φασὶ κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν,
35 ὥς καὶ νῦν Αἰγίοχος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεΐδαι
γῆμ' ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ εἵπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες, εὐσκοπον ἀργεῖφόντην,
μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάσθαι ἄκοιτιν·
40 ἐκ γὰρ Ὀρέσται τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαι,
ὁππότε' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἦς ἱμείρεται αἴης.
ὥς ἔφαθ' Ἑρμείας, ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίοιο
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισεν."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
45 "ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε εἰκότι κεῖται ὀλέθρῳ·

ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι·
ἀλλὰ μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ,
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
50 νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλὸς ἐστὶ θαλάσσης.
νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει,
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὃς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς, αἱ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.
55 τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει,
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν
θέλγει, ὅπως ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
ιέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρήσκοντα νοῆσαι
ῆς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νῦ σοὶ περ
60 ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε. οὐ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσσαο, Ζεῦ;"
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·"
"τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
65 πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοῖ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαίηοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλῳται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
70 ἀντίθεον Πολύφημον, ὃου κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόῳσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,

έν σπέοσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
75 οὐ τι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἶδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὄν χόλον· οὐ μὲν γὰρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος."
80 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεῖφόντην
85 νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
νύμφη εὐπλοκάμῳ εἵπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείῳ,
90 εἰς ἀγορὴν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πᾶσι μνηστήρεσιν ἀπειπέμεν, οἳ τέ οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς.
πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα
νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἣν που ἀκούσῃ,
95 ἥδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν."
ὥς εἰποῦς ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρὴν
ἥδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·

εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
100 βριθὺ μέγα στιβαρόν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἴξασα,
στῆ δ' ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
οὔδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμη δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
105 εἰδομένη ξείνῳ, Ταφίων ἡγήτορι Μέντη.
εὔρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας. οἱ μὲν ἔπειτα
πεσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον
ἦμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί·
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες
110 οἱ μὲν οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδής,
ἦστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
115 ὁσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴ ποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην.
βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
120 ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς
χεῖρ' ἔλε δεξιτερὴν καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"χαῖρε, ξεῖνε, παρ' ἅμμι φιλήσεται· αὐτὰρ ἔπειτα
δεῖπνου πασσάμενος μυθήσεται ὅττεό σε χρή."

125 "ὥς εἰπὼν ἠγεῖθ', ἡ δ' ἔσπετο Παλλὰς Ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν
δουροδόκης ἔντοσθεν ἐυξόου, ἔνθα περ ἄλλα
ἔγχε' Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος ἴστατο πολλά,
130 αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσας,
καλὸν δαιδάλεον· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
παρ δ' αὐτὸς κλισιὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ
δεῖπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
135 ἡ δ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
140 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν αἰέρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·
κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπήχετο οἰνοχοεύων.
ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες. οἱ μὲν ἔπειτα
145 ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
150 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο

μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ' ὀρχηστὺς τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτός·
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα θῆκεν
Φημίω, ὃς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
155 ἧ τοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
"ξεῖνε φίλ', ἧ καὶ μοι νεμεσήσεται ὅττι κεν εὔπω;
τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
160 ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν,
ἀνέρος, οὗ δὴ που λεύκ' ὅστέα πύθεται ὄμβρῳ
κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἧ εἶν ἀλὶ κῦμα κυλίνδει.
εἰ κεῖνόν γ' ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαίαντ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
165 ἧ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή, εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
φῆσιν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὦλετο νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
170 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;
ὀπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γὰρ τί σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ,
175 ἧ ἐ νέον μεθέπεις ἧ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ

ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

"τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

180 Μέντης Ἀγχιάλιο δαΐφρονος εὖχομαι εἶναι

υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

νῦν δ' ὧδε ξὺν νηὶ κατήλυθον ἡδ' ἐτάροισιν

πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἄλλοθρόους ἀνθρώπους,

ἔς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, ἄγω δ' αἶθωνα σίδηρον.

185 νηῦς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης,

ἐν λιμένι Ῥεῖθρῳ ὑπὸ Νηίῳ ὑλήεντι.

ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι εὐχόμεθ' εἶναι

ἐξ ἀρχῆς, εἴ περ τε γέροντ' εἶρηαι ἐπελθὼν

Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε

190 ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πῆματα πάσχειν

γρηῖ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἣ οἱ βρῶσιν τε πόσιν τε

παρτιθεῖ, εὖτ' ἂν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβησιν

ἐρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἁλῶης οἰνοπέδοιο.

νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι,

195 σὸν πατέρ'· ἀλλὰ νυ τὸν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.

οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,

ἀλλ' ἔτι που ζῶδς κατερύκεται εὐρέι πόντῳ

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν

ἄγριοι, οἳ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.

200 αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὥς ἐνὶ θυμῷ

ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὥς τελέεσθαι οἶω,

οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς.

οὐ τοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσεται, οὐδ' εἴ πέρ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσιν·
205 φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς μὲν κεφαλὴν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισιν,
210 πρὶν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐνὶ νηυσὶν·
ἐκ τοῦ δ' οὐτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον οὐτ' ἔμ' ἐκεῖνος."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
215 μήτηρ μὲν τέ μέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἐγὼ γε
οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἐὼν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
ὥς δὴ ἐγὼ γ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἐοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε.
νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
220 τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σὺ με τοῦτ' ἐρεεῖνεις."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"οὐ μὲν τοι γενεήν γε θεοὶ νῶνυμνον ὀπίσσω
θῆκαν, ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
225 τίς δαῖς, τίς δὲ ὄμιλος ὃδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη ἢ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ

αἴσχεα πόλλ' ὀρόων, ὅς τις πινυτός γε μετέλθοι."

230 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

"ξείν', ἐπεὶ ἄρ' ἔτι ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς,

μέλλεν μὲν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων

ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κείνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·

νῦν δ' ἐτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,

235 οἳ κείνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν περὶ πάντων

ἀνθρώπων, ἐπεὶ οὐ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,

εἰ μετὰ οἷς ἐτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,

ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.

τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,

240 ἡδὲ κε καὶ ὧ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' ὀπίσσω.

νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο·

οἷχετ' αἴστος ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε

κάλλιπεν. οὐδέ τι κείνον ὀδυρόμενος στεναχίζω

οἶον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.

245 ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,

Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,

ἡδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,

τόσοοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.

ἢ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν

250 ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες

οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν·"

τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη·

"ὦ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος

δεύη, ὃ κε μνηστῆροισιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.

255 εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίῃ, ἔχων πῆληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐὼν οἶόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου Μερμερίδαο--
260 ὥχετο γὰρ καὶ κεῖσε θεῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ιοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὐ οἱ
δῶκεν, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας,
ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς--
265 τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίαιτο πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἦ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
270 ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεται ἐκ μεγάροιο.
εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων·
αὐριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων.
μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι,
275 μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἄψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρός μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἶ κε πίθηαι·
280 νῆ' ἄρσας ἐρέτησιν ἐείκοσιν, ἢ τις ἀρίστη,

ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἦν τίς τοι εἵησι βροτῶν, ἥ ὅσσαν ἀκούσης
ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον,
285 κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
ὅς γάρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσης,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσης μηδ' ἔτ' ἐόντος,
290 νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
οἴμα τέ οἱ χεῦναι καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεῖζαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσης τε καὶ ἔρξης,
φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
295 ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνης ἢ ἐδόλῳ ἢ ἀμφιδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηπιᾶας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσοί.
ἦ οὐκ αἶεις οἶον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
300 Αἴγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σύ, φίλος, μάλα γάρ σ' ὀρόω καλὸν τε μέγαν τε,
ἄλκιμος ἔσσο', ἵνα τίς σε καὶ ὀπιγόνων εὐὲ εἵπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη
ἠδ' ἐτάρους, οἳ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες·
305 σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

"ξεῖν', ἧ τοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥς τε πατὴρ ᾧ παιδί, καὶ οὐ ποτε λήσομαι αὐτῶν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
310 ὄφρα λοεσσάμενός τε τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίης, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλόν, ὃ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
315 "μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο.
δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγη,
αὐτίς ἀνερχομένῳ δόμεναι οἴκόνδε φέρεσθαι,
καὶ μάλα καλὸν ἐλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς."
ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
320 ὄρνις δ' ὥς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἐ πατρός
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ἧσι νοήσας
θάμβησεν κατὰ θυμόν· οἴσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπήχετο ἰσόθεος φῶς.
325 τοῖσι δ' αἰδοῖς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ σιωπῇ
ἦατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν αἰοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια·
330 κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσετο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἷη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἔποντο.
ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,

στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
335 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον Ἀοιδόν·
"Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν Ἀοιδοί·
τῶν ἔν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος, οἱ δὲ σιωπῇ
340 οἶνον πινόντων· ταύτης δ' ἀποπαύε' Ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἣ τέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
τείρει, ἐπεὶ με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω μεμνημένη αἰεὶ,
ἄνδρός, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος."
345 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠὔδα·
"μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρα φθονέεις ἐρίηρον Ἀοιδόν
τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὐ νύ τ' Ἀοιδοὶ
αἵτιοι, ἀλλὰ ποθὶ Ζεὺς αἵτιος, ὅς τε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἐκάστω.
350 τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀεΐδειν·
τὴν γὰρ Ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
ἣ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτῃ ἀμφιπέληται.
σοὶ δ' ἐπιτολμάτῳ κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν·
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
355 ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ιστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἀνδρεσσι μελήσει

πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ."

360 ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἴκόνδε βεβήκει·

παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.

ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ

κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον

ἡδύν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

365 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,

πάντες δ' ἡρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.

τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·

"μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,

νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς

370 ἔστω, ἐπεὶ τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ

τοιοῦδ' οἷος ὃδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῆν.

ἡῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες

πάντες, ἵν' ὕμιν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,

ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,

375 ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.

εἰ δ' ὕμιν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἄμεινον

ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοντος νήποινον ὀλέσθαι,

κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,

αἷ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·

380 νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὀλοισθε."

"ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες

Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·

"Τηλέμαχ', ἧ μάλα δὴ σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ

385 ὑψαγόρην τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν·

μὴ σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων

ποιήσκειν, ὃ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

"Ἀντίνο', ἦ καὶ μοι νεμεσήσεται ὅττι κεν εἴπω;

390 καὶ κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διὸς γε διδόντος ἀρέσθαι.

ἦ φῆς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;

οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευμένῳ αἵψά τέ οἱ δῶ

ἀφνειὸν πέλεται καὶ τιμηέστερος αὐτός.

ἀλλ' ἦ τοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι

395 πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,

τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε διὸς Ὀδυσσεύς·

αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο

καὶ δμῶων, οὓς μοι λήισσατο διὸς Ὀδυσσεύς."

τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἠΐδα·

400 "Τηλέμαχ', ἦ τοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,

ὅς τις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·

κτῆματα δ' αὐτὸς ἔχοις καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.

μὴ γὰρ ὃ γ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅς τις σ' ἀέκοντα βίηφιν

κτῆματ' ἀπορραΐσει, Ἰθάκης ἔτι ναιετοώσης.

405 ἀλλ' ἐθέλω σε, φέριστε, περὶ ξείνοιο ἐρέσθαι,

ὀπιόθεν οὗτος ἀνὴρ, ποίης δ' ἐξ εὐχεται εἶναι

γαίης, ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρίς ἄρουρα.

ἤέ τιν' ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,

ἦ ἔδὼν αὐτοῦ χρεῖος ἐλδόμενος τόδ' ἰκάνει;

410 οἶον ἀναΐζας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε

γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῶ εἰς ὧπα ἐήκει."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "Εὐρύμαχ', ἦ τοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·
 οὔτ' οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
 415 οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἦν τινα μήτηρ
 ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερήται.
 ξεῖνος δ' οὔτος ἐμὸς πατρώιος ἐκ Τάφου ἐστίν,
 Μέντης δ' Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὖχεται εἶναι
 υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει."
 420 ὥς φάτο Τηλέμαχος, φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
 οἱ δ' εἰς ὄρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσιν ἀοιδὴν
 τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν.
 τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθε·
 δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
 425 Τηλέμαχος δ', ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς
 ὑψηλὸς δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
 ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνὴν πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
 τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κεδνὰ ἰδυῖα
 Εὐρύκλει', ὦπος θυγάτηρ Πεισηγορίδαο,
 430 τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν
 πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἑικοσάβοια δ' ἔδωκεν,
 ἴσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
 εὐνῇ δ' οὐ ποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
 ἦ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καὶ ἐ μάλιστα
 435 δμῶων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἔοντα.
 ὥϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο,

ἔζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
καὶ τὸν μὲν γραίης ποκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
ἢ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
440 πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι
βῆ ῥ' ἵμεν ἐκ θαλάμοιο, θύρην δ' ἐπέρυσσε κορώνη
ἀργυρέῃ, ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
ἔνθ' ὃ γε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἶος ἄώτῳ,
βούλευε φρεσὶν ἧσιν ὁδὸν τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ῥνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσεὺς φίλος υἱὸς
εἵματα ἐσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὦμῳ,
ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
5 βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἑναλίγκιος ἄντην.
αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορὴνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς.
οἱ μὲν ἐκήρυsson, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
10 βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμη δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἔποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θεεῦντο·
ἔζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἷξαν δὲ γέροντες.
15 τοῖσι δ' ἔπειθ' ἦρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὅς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην καὶ μυρία ἦδη.
καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
ἴλιον εἰς εὐπῶλον ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητῆς· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
20 ἐν σπηϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὠπλίσσατο δόρπον.
τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστήρσιν ὁμίλει,
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώια ἔργα.
ἄλλ' οὐδ' ὥς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.

τοῦ ὃ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

25 "κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·

οὔτε ποθ' ἡμετέρῃ ἀγορῇ γένετ' οὔτε θόωκος

ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσί.

νῦν δὲ τίς ὧδ' ἡγείρε; τίνα χρεὶώ τόσον ἵκει

ἢ νέων ἀνδρῶν ἢ οἱ προγενέστεροί εἰσιν;

30 ἢέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,

ἦν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;

ἦέ τι δῆμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἢδ' ἀγορεύει;

ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος. εἴθε οἱ αὐτῷ

Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅτι φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ."

35 ὥς φάτο, χαῖρε δὲ φήμη Ὀδυσσοῦ φίλος υἱός,

οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἦστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν,

στῇ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ

κῆρυξ Πεισὶνῶρ πεπνυμένα μῆδεα εἰδώς.

πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·

40 "ὦ γέρον, οὐχ ἐκὰς οὗτος ἀνὴρ, τάχα δ' εἴσεται αὐτός,

ὃς λαὸν ἡγείρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἰκάνει.

οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,

ἦν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,

οὔτε τι δῆμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω,

45 ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὃ μοι κακὰ ἔμπεισεν οἴκῳ

δοιὰ· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὃς ποτ' ἐν ὑμῖν

τοῖσδεσιν βασίλευε, πατήρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν·

νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μείζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα

πάγχυ διαρραΐσει, βίον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.

50 μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούση,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἱες, οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι,
οἳ πατρός μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασιν νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ' ὧ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·

55 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἥματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄις καὶ πίνοντας αἶγας
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον
μασιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.

60 ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖσι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμις γε παρείη.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀνοχετὰ ἔργα τετεύχεται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,

65 ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
οἳ περὶ ναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἡμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιτος,
ἦ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει ἠδὲ καθίζει·

70 σχέσθε, φίλοι, καὶ μ' οἶον ἐάσατε πένθει λυγρῷ
τείρεσθ', εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐυκνήμιδας Ἀχαιοῦς,
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες. ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη

75 ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε.

εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε καὶ τίσις εἴη·
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστρ' οἰκισσοίμεθα μύθῳ
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύναις ἐμβάλλετε θυμῷ."

80 ὥς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·

85 "Τηλέμαχ' ὑπαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες
ἡμέας αἰσχύνων· ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' οὐ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἵτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν.

ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἴσι τέταρτον,
90 ἔξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι νηϊῶν.
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπὸ σκεπτῇ ἀνδρὶ ἐκάστω
ἀγγελίας προῖεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
95 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε·

"κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μῖμνεν' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὀληται,
Λαέρτη ἥρωι ταφήτιον, εἰς ὅτε κέν μιν

100 μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτιοι,
μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶν νεμεσῇ.

αἶ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας·
"ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
ἐνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
105 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο.
ὥς τρίετες μὲν ἔληθε δόλφ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιοὺς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὥραι,
καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἥ σάφα ἦδη,
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
110 ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἴν' εἰδῆς
αὐτὸς σὼ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
τῷ ὅτεῃ τε πατὴρ κέλεται καὶ ἀνδάνει αὐτῇ.
115 εἰ δ' ἔτ' ἀνιῆσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμόν, ὃ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλὰς
κέρδεά θ', οἷ' οὐ πῶ τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
τάων αἱ πάρος ἦσαν εὐπλοκαμίδες Ἀχαιαί,
120 Τυρῶ τ' Ἀλκμήνη τε εὐστεφανὸς τε Μυκῆνη·
τάων οὗ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη
ἦδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναΐσιμον οὐκ ἐνόησε.
τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεδὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχη νόον, ὃν τινά οἱ νῦν
125 ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί. μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βίοτοιο.
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν οὔτε πη ἄλλη,

πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλησι."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
130 "Ἀντίνο', οὐ πῶς ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
ἢ μ' ἔτεχ', ἢ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἵ κ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἅλλα δὲ δαίμων
135 δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγεράς ἀρήσεται ἔρινυς
οἴκου ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται· ὥς οὐ τοῦτον ἐγὼ ποτε μῦθον ἐνίψω.
ὕμετερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἅλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας
140 ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοντι νήποιον ὀλέσθαι,
κεῖρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἵ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι.
145 νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὀλοισθε."
"ὥς φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετῶ εὐρύοπα Ζεὺς
ὕψοθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
τὼ δ' ἕως μὲν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο
πλησίῳ ἀλλήλοισι τιταινομένῳ περὺ γέσσιν·
150 ἄλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἰκέσθην,
ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην περὰ πυκνά,
ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὅσσοντο δ' ὀλεθρον·
δρυπαμένῳ δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς

δεξιῷ ἤϊξαν διὰ τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.

155 θάμβησαν δ' ὄρνιθας, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν·

ῥομφαίαν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅ περ τελέεσθαι ἔμελλον.

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρης

Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὀμηλικὴν ἐκέκαστο

ὄρνιθας γινῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·

160 ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

"κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακῆσιοι, ὅττι κεν εἴπω·

μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφασκόμενος τάδε εἴρω·

τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς

δὴν ἀπάνευθε φίλων ὦν ἔσσεται, ἀλλὰ που ἤδη

165 ἐγγὺς ἐὼν τοῖσδε σσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει

πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,

οἳ νερόμεσθ' Ἰθάκην ἐυδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν

φραζώμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ

παυέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.

170 οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' ἐν εἰδῶς·

καὶ γὰρ κείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,

ὥς οἱ ἐμυθέομην, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον

Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.

φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἅπο πάντας ἐταίρους,

175 ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ

οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται."

Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἦ᾽δα·

"ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν

οἴκαδ' ἰών, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·

180 ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναΐσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ᾤλετο τῆλ', ὥς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ᾤφελες, οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
185 οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ᾧδ' ἀνιείης,
σῶ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἷ κε πόρησιν.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἷ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
190 αὐτῷ μὲν οἱ πρῶτον ἀνηρέστερον ἔσται,
πρῆξαι δ' ἔμψης οὐ τι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε·
σοὶ δέ, γέρον, θωὴν ἐπιθήσομεν, ἣν κ' ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός·
195 μητέρα ἦν ἐς πατρός ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσιν καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι.
οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι οἷομαι υἱᾶς Ἀχαιῶν
μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὐ τίνα δείδιμεν ἔμψης,
200 οὔτ' οὖν Τηλέμαχον μάλα περ πολύμυθον ἐόντα,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἦν σύ, γεραιέ,
μυθεῖαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἴσα
ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
205 ὄν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἥματα πάντα

εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
ἐρχόμεθ', ὡς ἐπεικὲς ὀπιούμεεν ἐστὶν ἐκάστω."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε·
"Εὐρύμαχ' ἡδὲ καὶ ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
210 ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι οὐδ' ἀγορεύω·
ἦδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἵκοσ' ἐταίρους,
οἳ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα
215 νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἦν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν ἢ ὅσσαν ἀκούσω
ἐκ Διός, ἣ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν·
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ' ἂν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
220 εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
οἴμα τέ οἱ χεύω καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεῖξω
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω."
γ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
225 Μέντωρ, ὃς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἐταῖρος,
καὶ οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πεῖθεσθαι τε γέροντι καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν·
ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
"κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακῆσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
230 μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,

ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἶη καὶ αἴсуλα ῥέζοι·
ὥς οὐ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θεῖοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατήρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.
235 ἀλλ' ἦ τοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὐ τι μεγαίρω
ἔρδειν ἔργα βίαια κακορραφίῃσι νόοιο·
σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως
οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
νῦν δ' ἄλλω δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
240 ἦοθ' ἄνεω, ἀτὰρ οὐ τι καθαπτόμενοι ἐπέεσσι
παύρους μνηστῆρας καταπαύετε πολλοὶ ἐόντες."
τὸν δ' Εὐηγορίδης Λειώκριτος ἀντίον ἠΰδα·
"Μέντορ ἀταρτηρέ, φρένας ἡλεέ, ποῖον ἔειπες
ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν. ἀργαλέον δὲ
245 ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
εἴ περ γὰρ κ' Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δαινυμένους κατὰ δῶμα ἐὼν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει· ἐνὶ θυμῷ,
οὐ κέν οἱ κεχάροίτο γυνή, μάλα περ χατέουσα,
250 ἐλθόντ', ἀλλὰ κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
τούτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἡδ' Ἀλιθέρης,
οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι εἰσιν ἐταῖροι.
255 ἀλλ' οἶω, καὶ δηθὰ καθήμενος ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὐ ποτε ταύτην."
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.

οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἐὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος,
μνηστῆρες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
260 Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιτῆς ἀλὸς εὖχετ' Ἀθήνη·
"κλυθί μευ, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ
καὶ μ' ἐν νηὶ κέλευσας ἐπ' ἡεροειδέα πόντον
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο
265 ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοί,
μνηστῆρες δὲ μάλιστα κακῶς ὑπερηνορέοντες."
ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
270 "Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσει οὐδ' ἀνοήμων,
εἰ δὴ τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἡῦ,
οἷος κείνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε·
οὔ τοι ἔπειθ' ἀλήη ὁδὸς ἔσσειται οὐδ' ἀτέλεστος.
εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσι γόνος καὶ Πηνελοπείης,
275 οὐ σέ γ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσῃν, ἃ μενοινᾷς.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσει οὐδ' ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσεύς προλέλοιπεν,
280 ἔλπωρή τοι ἔπειτα τελευτήσῃ τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἕα βουλήν τε νόον τε
ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,

ὅς δ' ἤ σφι σχεδὸν ἔστιν, ἐπ' ἥματι πάντας ὀλέσθαι.

285 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἦν σὺ μενοινᾷς·

τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρῴός εἰμι,

ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἄμ' ἔψομαι αὐτός.

ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,

ὄπλισσόν τ' ἦια καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,

290 οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιστα, μυελὸν ἀνδρῶν,

δέρμασιν ἐν πυκνοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους

αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δὲ νῆες

πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέαι ἡδὲ παλαιαί·

τάων μὲν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἢ τις ἀρίστη,

295 ὅκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέι πόντῳ."

ὥς φάτ' Ἀθηναίη κούρη Διός· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν

Τηλέμαχος παρέμεινεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδὴν.

βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,

εὔρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν,

300 αἶγας ἀνιεμένους σιάλους θ' εὔοντας ἐν αὐλῇ.

Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,

ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·

"Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μὴ τί τοι ἄλλο

ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,

305 ἀλλὰ μοι ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὥς τὸ πάρος περ.

ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,

νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι

ἐς Πύλον ἡγαθήην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

310 "Ἄντινο', οὗ πως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντα καὶ εὐφραίνεσθαι ἔκηνον.
ἧ οὐχ ἄλις ὥς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτῆματ' ἐμά, μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
315 πυνθάνομαι, καὶ δὴ μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός,
πειρήσω, ὥς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
ἥε Πύλονδ' ἐλθών, ἡ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.
εἶμι μὲν, οὐδ' ἀλίη ὁδὸς ἔσσεται ἦν ἀγορεύω,
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετῶν
320 γίγνομαι· ὥς νύ που ὕμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι."
ἧ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσαι' Ἀντινόοιο
ρεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα πένοντο.
οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν.
ᾧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηγορέοντων·
325 "ἧ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει.
ἧ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἡμαθόεντος
ἧ ὃ γε καὶ Σπάρτηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς·
ἥε καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πείραν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκη,
330 ἐν δὲ βάλη κρητῆρι καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσση."
ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων ὑπερηγορέοντων·
"τίς δ' οἶδ', εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἅμμιν·
335 κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε

τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἡδ' ὅς τις ὀπιόιοι."

ὥς φάν, ὁ δ' ὑπόροφον θάλαμον κατεβήσετο πατρός
εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο
ἐσθῆς τ' ἐν χηλοῖσιν ἄλιν τ' ἐυῶδες ἔλαιον·

340 ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἔστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
ἐξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληισταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,

345 δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμὴν νύκτας τε καὶ ἡμάρ
ἔσχ', ἥ πάντ' ἐφύλασσε νόου πολυῖδρεΐησιν,
Εὐρύκλει', ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θαλαμόνδε καλέσσας·
"μαῖ', ἄγε δὴ μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον

350 ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος ὄν σὺ φυλάσσεις
κεῖνον ὀιομένη τὸν κάμμορον, εἴ ποθεν ἔλθοι
διογενὴς Ὀδυσσεὺς θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἐμπλησον καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
ἐν δέ μοι ἄλφιστα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·

355 εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
αὐτὴ δ' οἷη ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω·
ἐσπέριος γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὅπποτε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ κοίτου τε μέδεται.
εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα

360 νόστον πευσόμενος πατρός φίλου, ἦν που ἀκούσω."

ὥς φάτο, κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,

καί ρ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν
365 μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
διογενὴς Ὀδυσσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλφ φθίῃς, τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσσονται.
ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
370 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν οὐδ' ἀλάλησθαι."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
"θάρσει, μαῖ', ἐπεὶ οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἦδε γε βουλή.
ἀλλ' ὅμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτῃ τε δωδεκάτῃ τε γένηται,
375 ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὥς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χροῶα καλὸν ἰάπτῃ."
ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ θεῶν μέγαν ὄρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ρ' ὅμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὄρκον,
αὐτίκ' ἔπειτ' αἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
380 ἐν δέ οἱ ἄλφιστα χεῦν ἐϋρραφέεσσι δοροῖσι.
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τηλεμάχῳ εἰκυῖα κατὰ πόλιν ὄχετο πάντῃ,
καί ῥα ἐκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
385 ἐσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ἦ δ' αὖτε Φρονόιοι Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
ἦττε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.

τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' εἵρυσσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
390 ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες ἐύσσελμοι φορέουσι.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ' ἐσθλοὶ ἐταῖροι
ἄθροοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
βῆ ἰέναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσεὺς θεῖοιο·
395 ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε,
πλάζε δὲ πίνοντας, χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
οἱ δ' εὖδειν ὄρνυντο κατὰ πόλιν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἦατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη
400 ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων ἐν ναιεταόντων,
Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν·
"Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τοι ἐυκνήμιδες ἐταῖροι
ἦατ' ἐπήρετμοι τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὀρμὴν·
ἄλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο."
405 ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
εὖρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ κάρη κομόωντας ἐταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο·
410 "δεῦτε, φίλοι, ἥια φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἄθρό' ἐνὶ μεγάρῳ. μήτηρ δ' ἐμὴ οὐ τι πέπυσται,
οὐδ' ἄλλαι δμωαί, μία δ' οἷη μῦθον ἄκουσεν."
ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο.
οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες ἐυσσέλμῳ ἐπὶ νηὶ

415 κάτθεσαν, ὥς ἐκέλευσεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός.
ἄν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη,
νηὶ δ' ἐνὶ πρυμνῇ κατ' ἄρ' ἔζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
ἔζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν,
ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
420 τοῖσιν δ' ἔκμενον οὔρον ἱεὶ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἄκραν Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὄπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
ιστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
425 στήσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
ἔλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοεῦσιν.
ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κύμα
στεῖρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
ἢ δ' ἔθειεν κατὰ κύμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
430 δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτησιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκῶπιδι κούρη.
παννυχίη μὲν ῥ' ἦ γε καὶ ἡῶ πεῖρε κέλευθον.

Όμηρου Όδύσσεια

Ραψωδία γ'

Ἡέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἔν' ἀθανάτοισι φαεῖνοι
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηληϊὸς ἐυκτίμενον πτολίεθρον,
ἴξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον, 5
ταύρους παμμέλανας, ἐνοσίχθονι κυανοχαίτη.
ἐννέα δ' ἔδραι ἔσαν, πεντακόσιοι δ' ἐν ἑκάστη
ἦατο καὶ προύχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
εὖθ' οἱ σπλάγχνα πάσαντο, θεῶ δ' ἐπὶ μηρί' ἔκαιον,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο ἰδ' ἰστία νηὸς εἰσης 10
στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
τὸν προτέρη προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Τηλέμαχ', οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς, οὐδ' ἡβαιόν·
τοῦνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθῃαι 15
πατρός, ὅπου κύθε γαῖα καὶ ὄν τινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἵπποδάμοιο·
εἶδομεν ἦν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ὅπως νημερτέα εἴπῃ·
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί." 20
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω; πῶς τ' ἄρ' προσπύξομαι αὐτόν;
οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκννοῖσιν·
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι."

Οδύσσεια, Όμηρος

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 25
"Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ οἶω
οὗ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε."
ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο. 30
ἴξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρὶν τε καὶ ἔδρας,
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἦστο σὺν υἱάσιν, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέα τ' ὤπτων ἄλλα τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὥς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χεροῖν τ' ἠσπάζοντο καὶ ἐδριάσθαι ἄνωγον. 35
πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν ἐπὶ ψαμάθοις ἀλήισιν
πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ·
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν 40
χρυσεῖφ δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλὰδ' Ἀθηναίην κούρην Διὸς αἰγιόχοιο·
"εὗχεο νῦν, ᾧ ξεῖνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι·
τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
αὐτὰρ ἐπὶν σπείσης τε καὶ εὗξαι, ἣ θέμις ἐστί, 45
δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἶνου
σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτον οἶομαι ἀθανάτοισιν
εὗχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὀμηλική δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοῦνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον." 50

ὥς εἰπὼν ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
 χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
 οὐνεκα οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλυσσον·
 αὐτίκα δ' εὐχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·
 "κλῦθι, Ποσειδάον γαίηοιχε, μηδὲ μεγήρης 55
 ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
 Νέστορι μὲν πρότιστα καὶ υἷαςι κῦδος ὄπαζε,
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν
 σύμπασιν Πυλίοισιν ἀγακλειτῆς ἐκατόμβης.
 δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι, 60
 οὐνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα θοῇ σὺν νηὶ μελαίνῃ."
 ὥς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα.
 δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον·
 ὥς δ' αὐτως ἠρᾶτο Ὀδυσσεύς φίλος υἱός.
 οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο, 65
 μοίρας δασσάμενοι δαίνοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 "νῦν δὴ κάλλιον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
 ξείνους, οἱ τινὲς εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς. 70
 ὧ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
 ἥ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε
 οἷά τε ληιστῆρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοί τ' ἀλόωνται
 ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἄλλοδαποῖσι πέροντες;"
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ οὐδα 75
 θαρσύνει· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη

θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο
ἦδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν·
"ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὀππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω. 80
ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηίου εἰλήλουθμεν·
πρῆξις δ' ἦδ' ἰδίῃ, οὐ δῆμιος, ἦν ἀγορεύω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἦν που ἀκούσω,
δίου Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος, ὃν ποτέ φασι
σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι. 85
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ', ἦχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ,
κείνου δ' αὖ καὶ ὀλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὀππόθ' ὄλωλεν,
εἴθ' ὃ γ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν, 90
εἴτε καὶ ἐν πελάγῃ μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἶ κ' ἐθέλησθα
κείνου λυγρὸν ὀλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· πέρι γάρ μιν οἷζυρὸν τέκε μήτηρ. 95
μηδὲ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἄλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς,
ἢ ἔπος ἦέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί, 100
τῶν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·

"ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας οἰζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δῆμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
ἡμέν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἡεροειδέα πόντον 105
πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ', ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἡδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστῳ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ'· ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσοι ἄριστοι.
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήιος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μῆστωρ ἀτάλαντος, 110
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός, ἅμα κρατερός καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, πέρι μὲν θείειν ταχὺς ἡδὲ μαχητής·
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντάετες γε καὶ ἐξάετες παραμίνων 115
ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρὶν κεν ἀνιηθεῖς σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ράπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι, μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ' οὐ τίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην 120
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός, εἰ ἐτεόν γε
κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
ἦ τοι γὰρ μῦθοί γε εὐκότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε εὐκότα μυθήσασθαι. 125
ἔνθ' ἦ τοι ἦος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
οὔτε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἓνα θυμὸν ἔχοντε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ

φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὅχ' ἄριστα γένοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέραμεν αἰπήν, 130
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐσκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις, ἐπεὶ οὐ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῷ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον
μήνιος ἐξ ὅλοῃς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης. 135
ἦ τ' ἔριν Ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε.
τὼ δὲ καλεσσαμένῳ ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς,
μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἥλιον καταδύντα,
οἱ ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν,
μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν. 140
ἐνθ' ἦ τοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν ῥέξαι θ' ἱερὰς ἐκατόμβας,
ὥς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο, 145
νήπιος, οὐδὲ τὸ ἦδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·
οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὥς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένῳ ἐπέεσσιν
ἔστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐυκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἠχῇ θεοπεσίῃ, δίχα δέ σφισιν ἦνδανε βουλή. 150
νύκτα μὲν ἄεσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντες
ἀλλήλοισ· ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο·
ἦ ὦθεν δ' οἱ μὲν νέας ἔλκομεν εἰς ἄλα δῖαν
κτῆματά τ' ἐντιθέμεσθα βαθυζώνους τε γυναῖκας.

ήμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες 155
αὐθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
ήμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δὲ μάλ' ὄκα
ἔπλεον, ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοισφν,
οἴκαδε ἰέμενοι· Ζεὺς δ' οὐ πῶ μήδετο νόστον, 160
σχέτλιος, ὅς ρ' ἔριν ὥρσε κακὴν ἐπὶ δεύτερον αὐτίς.
οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,
αὐτίς ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν, αἷ μοι ἔποντο, 165
φευγόν, ἐπεὶ γίγνωσκον, ὁδὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φευγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἄρήιος, ὥρσε δ' ἐταίρους.
ὄψε δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
ἣ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης, 170
νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστερ' ἔχοντες,
ἣ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὃ γ' ἡμῖν
δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὐβοίαν
τέμνειν, ὅφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν. 175
ὥρτο δ' ἐπὶ λιγυρὸς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὄκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
ἐννύχαια κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἡμᾶρ ἔην, ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας εἴσας 180

Τυδεΐδew ἔταροι Διομήδεος ἵπποδάμοιο
ἴσασαν· αὐτάρ ἐγὼ γε Πύλονδ' ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὔρος, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῖναι.
"ὥς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής, οὐδέ τι οἶδα
κείνων, οἳ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἳ τ' ἀπόλοντο. 185
ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
πεύθομαι, ἢ θέμις ἐστί, δαήσεται, κούδέ σε δεύσω.
εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμῶρους,
οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός,
εὖ δὲ Φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν. 190
πάντας δ' Ἴδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἐταίρους,
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὐ τιν' ἀπηύρα.
Ἀτρεΐδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε, νόσφιν ἐόντες,
ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
ἀλλ' ἦ τοι κείνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν· 195
ὥς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
ἀνδρός, ἐπεὶ καὶ κείνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
καὶ σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὀρώω καλὸν τε μέγαν τε,
ἄλκιμος ἔσσο', ἵνα τίς σε καὶ ὀπιγόνων ἐν εὔπῃ." 200
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
"ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
καὶ λίην κείνος μὲν ἐτίσατο, καὶ οἱ Ἀχαιοὶ
οἴσουσι κλέος εὐρὺ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
αἷ γὰρ ἐμοὶ τοσσὴνδε θεοὶ δύναμιν περιθεῖεν, 205
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,

οἳ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἀλλ' οὐ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρή τετλάμεν ἔμψης."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ· 210
"ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάσθαι·
εἰπέ μοι, ἥ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἢ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὁμφῇ. 215
τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών,
ἢ ὃ γε μῦθος ἐὼν ἦ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὥς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὥς τότε Ὀδυσσεύς περικήδετο κυδαλίμοιο
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί-- 220
οὐ γάρ πω ἴδον ὦδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
ὥς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη--
εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν κήδοιτό τε θυμῷ,
τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλεάθοιτο γάμοιο."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 225
"ὦ γέρον, οὐ πω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι οἶω·
λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγῃ μ' ἔχει. οὐκ ἂν ἐμοί γε
ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὥς ἐθέλοιεν."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων. 230
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ' ἂν ἐγὼ γε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας

οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
 ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὥς Ἀγαμέμνων
 ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἤς ἀλόχοιο. 235
 ἀλλ' ἢ τοι θάνατον μὲν ὁμοῖον οὐδὲ θεοὶ περ
 καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὀπιότε κεν δὴ
 μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο."
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 "Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα κηδόμενοί περ· 240
 κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλὰ οἱ ἤδη
 φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
 νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
 Νέστορ', ἐπεὶ περὶ οἶδε δίκας ἡδὲ φρόνιν ἄλλων·
 τρὶς γὰρ δὴ μὴν φασιν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν· 245
 ὥς τέ μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
 ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπες·
 πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων;
 ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
 Αἰγισθος δολόμητις, ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρεΐω; 250
 ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαικοῦ, ἀλλὰ πῃ ἄλλη
 πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;"
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
 ἢ τοι μὲν τάδε καὐτὸς οἶεαι, ὥς κεν ἐτύχθη, 255
 εἰ ζῶν γ' Αἰγισθὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
 Ἀτρείδης Τροίηθεν ἰών, ξανθὸς Μενέλαος·
 τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,

ἀλλ' ἄρα τὸν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκάς ἄστεος, οὐδέ κέ τις μιν 260
κλαῦσεν Ἀχαιῶδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
ἤμεθ'· ὁ δ' εὖκηλος μυχῶ Ἄργεος ἵπποβότοιο
πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
ἢ δ' ἦ τοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς 265
διὰ Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
παρ δ' ἄρ' ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ, ὃ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κιὼν ἔρυσσασθαι ἄκοιτιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην 270
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι,
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε.
πολλὰ δὲ μηρί' ἔκκε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε,
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὐ ποτε ἔλπετο θυμῷ. 275
"ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἶρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνέων,
ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε, 280
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνήσαι, ὁπότε σπέρχοιεν ἅελλαι.
ὥς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,

ὄφρ' ἔταρον θάπτοι καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν. 285
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἶνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι Μαλειάων ὄρος αἰπὸν
ἵξε θεῶν, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' αὐτμένα χεῦε,
κύματά τε τροφέοντο πελώρια, ἴσα ὄρεσιν. 290
ἔνθα διατμήξας τὰς μὲν Κρήτη ἐπέλασσε,
ἦχι Κύδωνες ἔναιον Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἄλλα πέτρῃ
ἐσχατιῇ Γόρτυνος ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ·
ἔνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ, 295
ἐς Φαιστόν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
αἱ μὲν ἄρ' ἐνθ' ἦλθον, σπουδῇ δ' ἦλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρεῖους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ. 300
ὥς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων
ἦλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἄλλοθρόους ἀνθρώπους·
τόφρα δὲ ταῦτ' Αἰγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά.
ἐπτάετες δ' ἦνασσε πολυχρύσοιο Μυκῆνης,
κτείνας Ἀτρεΐδην, δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ. 305
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε διὸς Ὀρέστης
ἄψ' ἀπ' Ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἰγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἦ τοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο· 310

αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
"καὶ σὺ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἅπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους, μὴ τοι κατὰ πάντα φάγωσιν 315
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
ἐλθεῖν· κείνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν,
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὃν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι 320
ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
αὐτότετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινὸν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηὶ τε σῇ καὶ σοῖς ἐτάροισιν·
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πὰρ δὲ τοι υἷες ἐμοί, οἳ τοι πομπῆες ἔσονται 325
ἐς Λακεδαίμονα διᾶν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ·
ψευδὸς δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν."
ὥς ἔφατ', ἥελιος δ' ἄρ' ἔδυσσε καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 330
"ὦ γέρον, ἦ τοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσθε δὲ οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν
σπείσαντες κοῖτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
ἦδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικεν· 335
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι."

ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, οἱ δ' ἔκλυον ἀνδρησάσης.
 τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
 κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
 νόμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι· 340
 γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
 δὴ τότε Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδῆς
 ἄμφω ἰέσθην κοίλῃν ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
 Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσιν· 345
 "Ζεὺς τό γ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὥς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε
 ὥς τέ τευ ἦ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠδὲ πενιχροῦ,
 ᾧ οὐ τι χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
 οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν. 350
 αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά.
 οὐ θὴν δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσοῦ φίλος υἱὸς
 νηὸς ἐπ' ἱκρίοφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἐγὼ γε
 ζῶω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λῖπωνται,
 ξείνους ξενίζειν, ὅς τις κ' ἐμὰ δῶμαθ' ἵκηται." 355
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικεν
 Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτως.
 ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἔψεται, ὄφρα κεν εὖδῃ
 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν 360
 εἴμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἐτάρους εἶπω τε ἕκαστα.
 οἷος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὖχομαι εἶναι·

οἱ δ' ἄλλοι φιλότῃτι νεώτεροι ἄνδρες ἔπονται,
πάντες ὀμηλική μεγαθύμου Τηλεμάχιο.
ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ 365
νῦν· ἀτὰρ ἦ ὦθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἴμ' ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὐ τι νέον γε
οὐδ' ὀλίγον. σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱέϊ· δὸς δέ οἱ ἵππους,
οἳ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι." 370
ὥς ἄρα φωνήσας· ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
φήνῃ εἰδομένη· θάμβος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας.
θαύμαζεν δ' ὁ γεραίός, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖς·
Τηλεμάχου δ' ἔλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"ὦ φίλος, οὐ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι, 375
εἰ δὴ τοι νέῳ ὦδε θεοὶ πομπῆες ἔπονται.
οὐ μὲν γάρ τις ὁδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια,
ἣ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἴληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν, 380
αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτῃ·
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν εὐρυμέτωπον
ἀδμήτην, ἣν οὐ πῶ ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν περιχεύας."
ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη. 385
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππῶτα Νέστωρ,
υἷάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἐὰ πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,

ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
 τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασεν 390
 οἶνου ἡδυπότοιο, τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
 ὤξεν ταμίη καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε·
 τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κέρασσατο, πολλὰ δ' Ἀθήνη
 εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ', ὅσον ἤθελε θυμός, 395
 οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
 τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππῶτα Νέστωρ,
 Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσεύος θεῖοιο,
 τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
 παρ' δ' ἄρ' εὐμμελίην Πεισίστρατον, ὄρχαμον ἀνδρῶν, 400
 ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν·
 αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
 τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῇφι Γερήνιος ἱππῶτα Νέστωρ, 405
 ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
 οἱ οἱ ἔσαν προπάραιθε θυράων ὑψηλάων,
 λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἔπι μὲν πρὶν
 Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μῆστωρ ἀτάλαντος·
 ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεῖς Ἀϊδόσδε βεβήκει, 410
 Νέστωρ αὖ τὸτ' ἐφίζε Γερήνιος, οὔρος Ἀχαιῶν,
 σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' οὐδ' ἀολλέες ἠγερέθοντο
 ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε Στρατίος τε
 Περσεύς τ' Ἄρητός τε καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης.

τοῖσι δ' ἔπειθ' ἔκτος Πεισίστρατος ἦλυθεν ἥρως, 415
 πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἶσαν ἄγοντες.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 "καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα, κρηήνατ' ἐέλδωρ,
 ὄφρ' ἧ τοι πρότιστα θεῶν ἰλάσομαι Ἀθήνην,
 ἧ μοι ἐναργῆς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν. 420
 ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν, ἵτω, ὄφρα τάχιστα
 ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·
 εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
 πάντας ἰὼν ἐτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύο οἴους·
 εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελεύσθω 425
 ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
 οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἵπατε δ' εἶσω
 δμοῦσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
 ἔδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ."
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυν. ἦλθε μὲν ἄρ' βοῦς 430
 ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ βοῆς παρὰ νηὸς εἵσης
 Τηλεμάχου ἔταροι μεγαλήτορος, ἦλθε δὲ χαλκεὺς
 ὄπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
 ἄκμονά τε σφυρὰν τ' ἐυποίητόν τε πυράγρην,
 οἷσιν τε χρυσὸν εἰργάξετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη 435
 ἱρῶν ἀντιόωσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
 χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περίχευεν
 ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάραιτο ἰδοῦσα.
 βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ δῖος Ἑφέφρων.
 χέρνιβα δὲ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι 440

ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
ὁξύν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ 445
εὖχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος Θρασυμήδης
ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν 450
θυγατέρες τε νυοὶ τε καὶ αἰδοίῃ παράκοιτις
Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάζεν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ρύη, λίπε δ' ὅστέα θυμός, 455
αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν, ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατὰ τε κνίσῃ ἐκάλυψαν
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἶθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν. 460
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὥπων δ' ἀκροπόρους ὀβελούς ἐν χερσίν ἔχοντες.
τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὀπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο. 465
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,

ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἡδὲ χιτῶνα,
ἔκ ρ' ἄσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
παρ δ' ὃ γε Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, ποιμένα λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο, 470
δαίνυνθ' ἐζόμενοι· ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄροντο
οἶνον οἰνοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
"παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους 475
ζεύξαθ' ὑφ' ἄρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσῃσιν ὁδοῖο."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἡδ' ἐπίθοντο,
καρπαλίμως δ' ἔξευξαν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους.
ἐν δὲ γυνὴ ταμὴν σῆτον καὶ οἶνον ἔθηκεν
ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφεὲς βασιλῆες. 480
ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσετο δίφρον·
παρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε καὶ ἡνία λάζετο χερσὶ,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὸν πτολίεθρον. 485
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί,
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὃ δὲ τοῖς παρ ξείνια θῆκεν. 490
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον·

ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὸ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
ἶξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον, ἔνθα δ' ἔπειτα 495
ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Όμηρου Όδύσσεια

Ραψωδία δ'

οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν
υἱὸς ἦδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱεὶ πέμπεν· 5
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τὴν ἄρ' ὃ γ' ἐνθ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτόν, οἷσιν ἄνασσεν.
υἱεὶ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην, 10
ὃς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινήν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὥς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερεφές μέγα δῶμα 15
γείτονες ἦδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων, δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτούς,
μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνεον κατὰ μέσσοις.
τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροις δόμων αὐτῷ τε καὶ ἵππῳ, 20
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
οὔτ' ὅτε προμολὼν ἶδετο κρείων Ἑτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο,

βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 25
"ξείνων δὴ τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μέγαλοιο ἔικτον.
ἄλλ' εἴπ', ἥ σφωιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ."
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 30
"οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοΐδῃ Ἑτεωνεῦ,
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὥς νήπια βάζεις.
ἢ μὲν δὴ νῶι ξεινήια πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἰκόμεθ', αἶ κέ ποθι Ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ οἰζύος. ἀλλὰ λυ' ἵππους 35
ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι."
ὥς φάθ', ὁ δὲ μέγαροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμα σπέσθαι ἐοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώοντας,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππεϊσι κάπησι, 40
πὰρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν,
ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος·
ὥς τε γὰρ ἡελίου αἶγλη πέλεν ἠὲ σελήνης 45
δῶμα καθ' ὑπερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐνξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,

ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας, 50
ἔς ῥα θρόνους ἔζοντο παρ' Ἀτρείδην Μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
οἶτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα, 55
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
"οἴτου θ' ἄπεισθον καὶ χαίρετον. αὐτὰρ ἔπειτα 60
δείπνου πασσαμένῳ εἰρησόμεθ', οἳ τινὲς ἔστον
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκῆων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἔστε διοτρεφῶν βασιλῆων
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὐ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν."
ὥς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πύονα θῆκεν 65
ὅππ' ἐν χερσὶν ἐλών, τά ῥα οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειῖαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι· 70
"φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν καὶ δώματα ἠχήεντα
χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνὸς που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,
ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα."

τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος, 75
 καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "τέκνα φίλ', ἦ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι·
 ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
 ἀνδρῶν δ' ἢ κέν τις μοι ἐρίσσεται, ἢ καὶ οὐκί, 80
 κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
 ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον,
 Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς,
 Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἑρεμβοὺς
 καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι. 85
 τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευῆς οὔτε τι ποιμὴν
 τυροῦ καὶ κρειῶν οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
 ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
 ἦος ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων 90
 ἠλώμην, τῆός μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνεν
 λάθρῃ, ἀνωιστί, δόλφ οὐλομένης ἀλόχοιο·
 ὥς οὔ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
 καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἳ τινες ὑμῖν
 εἰσὶν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον 95
 εἴ μ' ἄλλος ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
 ὦν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
 ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σοοὶ ἔμμεναι, οἳ τότε ὄλοντο
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ ἐκὰς Ἄργεος ἵπποβότοιο.
 ἀλλ' ἔμπηξ πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 100
 πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν

ἄλλοτε μὲν τε γόφῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὥς ἐνός, ὃς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν 105
μνωομένῳ, ἐπεὶ οὐ τις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,
ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἦρατο. τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ τι ἴδμεν,
ζῶει ὃ γ' ἦ τέθνηκεν. ὀδύρονται νύ που αὐτὸν 110
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια
Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ."
ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἡμέρον ὥρσε γόοιο.
δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχὼν 115
ἀμφοτέρησιν χερσὶ. νόησε δέ μιν Μενέλαος,
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἥέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ἦος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 120
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἦλυθεν Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα.
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν,
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρειν μαλακοῦ ἐρίοιο,
Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρει, τὸν οἱ ἔθηκεν 125
Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβης
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·

ὃς Μενελάῳ δῶκε δὺ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
 δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
 χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα· 130
 χρυσέην τ' ἡλακάτην τάλαρὸν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν
 ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράαντο.
 τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρουσα
 νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
 ἡλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. 135
 ἔξετο δ' ἐν κλισίῳ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
 αὐτίκα δ' ἦ γ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
 "ἴδμεν δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, οἳ τινες οἶδε
 ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
 ψεύσομαι ἢ ἔτομον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός. 140
 οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ιδέσθαι
 οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν,
 ὥς ὃδ' Ὀδυσσεύς μεγαλήτορος υἱὲ ἔοικε,
 Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
 κεῖνος ἀνὴρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ 145
 ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "οὔτῳ νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὥς σὺ εἴσκεις·
 κείνου γὰρ τοιοῖδε πόδες τοιαῖδε τε χεῖρες
 ὀφθαλμῶν τε βολαὶ κεφαλῇ τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται. 150
 καὶ νῦν ἦ τοι ἐγὼ μεμνημένος ἄμφ' Ὀδυσῆι
 μυθεόμην, ὅσα κεῖνος οἰζύσας ἐμόγησεν
 ἄμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἵβε,

χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών."

τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΐδα· 155

"Ἄτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 κείνου μὲν τοι ὄδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσοῖται δ' ἐνὶ θυμῷ
 ὣδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
 ἅντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὥς τερπόμεθ' αὐδῇ. 160

αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππῶτα Νέστωρ
 τῷ ἅμα πομπὸν ἔπεσθαι· ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
 ὄφρα οἱ ἦ τι ἔπος ὑποθήσῃ ἢ τι ἔργον.
 πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατὴρ πάϊς οἰχομένοιο
 ἐν μεγάροις, ὃ μὴ ἄλλοι ἀοσητῆρες ἔωσιν, 165

ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
 εἶσ' οἳ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
 ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους· 170

καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔσυχον ἄλλων
 Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεῖρ ἅλα νόστον ἔδωκε
 νηυσὶ θεῶσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεὺς.
 καὶ κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν καὶ δώματ' ἔτευξα,
 ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ 175

καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
 αἷ' περὶ ναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
 ἄλλο διέκρινεν φιλέοντες τε τερπομένῳ τε,

πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυπεν. 180

ἀλλὰ τὰ μὲν που μέλλεν ἀγασσεσθαι θεὸς αὐτός,

ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν."

ὥς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἥμερον ὥρσε γόοιο.

κλαῖε μὲν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,

κλαῖε δὲ Τηλέμαχος τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 185

οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτῳ ἔχεν ὅσσε·

μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,

τόν ῥ' Ἡοῦς ἔκτεινε φαινῆς ἀγλαὸς υἱός·

τοῦ ὃ γ' ἐπιμνησθεῖς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

"Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι 190

Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο

οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.

καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἐγὼ γε

τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος, ἀλλὰ καὶ ἥως

ἔσσεται ἡριγένεια· νεμεσῶμαί γε μὲν οὐδὲν 195

κλαίειν ὃς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπη.

τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν,

κείρασθαί τε κόμην βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.

καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, οὗ τι κάκιστος

Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ ἐγὼ γε 200

ἦντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι

Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

"ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ

εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη· 205

τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις,
 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
 ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,
 ὥς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερές ἥματα πάντα
 αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν, 210
 υἷας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους.
 ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη,
 δόρπου δ' ἐξαυτίς μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
 χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσσονται
 Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισιν." 215
 ὥς ἔφατ', Ἀσφαλίῳ δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
 ὀτρηνρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειῖαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
 αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
 νηπιενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.
 ὃς τὸ καταβρόζειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
 οὐ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
 οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ τε,
 οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν 225
 χαλκῷ δηιόφεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶτο.
 τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
 ἐσθλά, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις
 Αἰγυπτίῃ, τῇ πλεῖστα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα
 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα πολλὰ δὲ λυγρά· 230
 ἱητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων

ἀνθρώπων· ἥ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε κέλευσέ τε οἶνοχοῆσαι,
 ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
 "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές ἡδὲ καὶ οἶδε 235
 ἀνδρῶν ἐοθλῶν παῖδες· ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
 Ζεὺς ἀγαθὸν τε κακὸν τε διδοῖ· δύνатаι γὰρ ἅπαντα·
 ἥ τοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι
 καὶ μύθοις τέρπεσθε· εἰκότα γὰρ καταλέξω.
 πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, 240
 ὅσοι Ὀδυσσεύς ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
 ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
 αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
 σπεῖρα κάκ' ἄμφ' ὥμοισι βαλὼν, οἰκῇ ἐοικώς, 245
 ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυσ πόλιν εὐρυάγυιαν·
 ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἦσκε,
 δέκτην, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 τῷ ἕκλος κατέδυσ Τρώων πόλιν, οἱ δ' ἀβάκησαν
 πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἷη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα, 250
 καὶ μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνη ἀλέεινεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσα καὶ ὥμοσα καρτερὸν ὄρκον
 μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
 πρὶν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι, 255
 καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
 πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκει χαλκῷ

ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
ἐνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυν· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι 260
ἄψ οἰκόνδ', αἶτην δὲ μετέστενον, ἦν Ἀφροδίτη
δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην θάλαμόν τε πόσιν τε
οὐ τευ δευόμενον, οὔτ' ἄρ φρένας οὔτε τι εἶδος."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 265
"ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἦδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλήν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' οὐ πῶ τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οἷν Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ. 270
οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
ἵππῳ ἐν ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
δαίμων, ὃς Τρώεσσι ἐβούλετο κῆδος ὀρέξαι· 275
καὶ τοι Δηΐφοβος θεοεῖκελος ἔσπετ' ἰούση.
τρεῖς δὲ περιστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφώσας,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδείδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς 280
ἦμενοι ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν ὥς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὀρμηθέντε
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·

ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱμένῳ περ.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν, 285
Ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν. ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζεν
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιοὺς·
τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα· 290
"Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· οὐ γάρ οἱ τι τάδ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρὴ ἐνδοθεν ἦεν.
ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἦδη
ὑπνῷ ὑπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες." 295
ὥς ἔφατ', Ἀργεῖη δ' Ἑλένη δμοῖσι κέλευσεν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι, 300
δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
Τηλέμαχος θ' ἦρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρεΐδης δὲ καθεῦδε μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο,
παρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν. 305
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα ἐσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὦμφ,
ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,

βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἐναλίγκιος ἄντην, 310
Τηλεμάχῳ δὲ παρίζεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
"τίπτε δέ σε χρεῖῳ δεῦρ' ἤγαγε, Τηλέμαχ' ἥρως,
ἔς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα· 315
"Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἦλυθον, εἴ τινά μοι κληιδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
ἐσθιέται μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πῖονα ἔργα,
δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἳ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς, 320
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἵ κ' ἐθέλησθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὀπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· περὶ γάρ μιν οἰζυρὸν τέκε μήτηρ. 325
μηδὲ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἄλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
ἢ ἔπος ἢ ἐτι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί, 330
τῶν νῦν μοι μνησai, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες."
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέθη ξανθὸς Μενέλαος·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἦθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὥς δ' ὁπότεν ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος 335

νεβρούς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς
 κνημούς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
 βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσήλυθεν εὐνήν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
 ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει. 340
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
 τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐυκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
 τοῖος ἐὼν μνηστήρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς· 345
 πάντες κ' ὠκύμοροι τε γενοίετο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' αἶ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲς εἵποιμι παρακλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω,
 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἄλιος νημερτής,
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπιτεύσω. 350
 "Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
 ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἐκατόμβας.
 οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνησθαι ἐφετμέων.
 νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
 Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἐ κικλήσκουσι, 355
 τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερίῃ γλαφυρῇ νηῦς
 ἦνυσεν, ἧ λιγὺς οὖρος ἐπιπνεΐησιν ὀπισθεν·
 ἐν δὲ λιμὴν εὐορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἰσας
 ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
 ἐνθα μ' ἐείκοσιν ἡματ' ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' οὔροι 360
 πνεΐοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἳ ῥά τε νηῶν

πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 καὶ νύ κεν ἦια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
 εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καὶ μ' ἐσάωσε,
 Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος, 365
 Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα.
 ἦ μ' οἴω ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἐταίρων·
 αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάσκον
 γναμποῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
 ἦ δέ μευ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε· 370
 "νῆπιός εἰς, ὧ ξεῖνε, λίην τόσον ἠδὲ χαλίφρων,
 ἦε ἐκὼν μεθίεις καὶ τέρπεται ἄλγεα πάσχων;
 ὥς δὴ δῆθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἐταίρων."

"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 375
 'ἐκ μὲν τοι ἐρέω, ἦ τις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
 ὥς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νυ μέλλω
 ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου, 380
 νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.'
 "ὥς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·
 'τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 πωλεῖται τις δεῦρο γέρων ἄλιος νημερτῆς
 ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης 385
 πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς·
 τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.

τόν γ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσσαι ἰχθυόεντα. 390
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι, διοτρεφές, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε.
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
'αὐτὴ νῦν φράζεο σὺ λόχον θείοιο γέροντος, 395
μή πώς με προῖδὼν ἠὲ προδαιὶς ἀλέηται·
ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
"ὥς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
'τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἦμος δ' ἥελιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκη, 400
τῆμος ἄρ' ἐξ ἀλὸς εἴσι γέρων ἄλιος νημερτῆς
πνοιῇ ὑπο Ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὴ καλυφθεῖς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἀλοσύδνης
ἄθροαι εὐδουσιν, πολυῆς ἀλὸς ἐξαναδῦσαι, 405
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἀλὸς πολυβενθέος ὁδμήν.
ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἄμ' ἡοῖ φαινομένηφιν
εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' ἐὺ κρίνασθαι ἐταίρους
τρεῖς, οἳ τοι παρὰ νηυσὶν εὐσσελμοῖσιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια τοῖο γέροντος. 410
φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὶν πάσας πεμπάσσεται ἡδὲ ἴδεται,
λέξεται ἐν μέσσησι νομεὺς ὥς πώεσι μῆλων.

τὸν μὲν ἐπὶν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε, 415
αὐθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσος ἐπὶ γαῖαν
έρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῖς πῦρ·
ὕμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλον τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι, 420
τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαί τε γέροντα,
ἥρως, εἶρεσθαι δέ, θεῶν ὅς τις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεται ἰχθυόεντα·
"ὥς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα. 425
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 430
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἦϊα πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἐταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
"τόφρα δ' ἄρ' ἦ γ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον 435
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνευκε·
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψας ἁλίσιν
ἦστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῆς·

ἐξείης δ' εὖνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάστω. 440
ἐνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἀλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὁδμή·
τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθεῖη;
ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἐκάστω θῆκε φέρουσα 445
ἡδὺ μάλα πνεύουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὁδμήν.
πᾶσαν δ' ἡοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες. αἱ μὲν ἔπειτα
ἐξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἐνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὔρε δὲ φώκας 450
ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπῆχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ῥῖσθι δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης, 455
ἀλλ' ἦ τοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠυγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πάρδαλις ἡδὲ μέγας σῦς·
γίγνεται δ' ὕγρον ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον·
ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς, 460
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε·
"τίς νύ τοι, Ἀτρεὺς υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
ὄφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
"οἶσθα, γέρον, τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεεῖνεις; 465

ὥς δὴ δῆθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
 ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
 νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.' 470
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 'ἀλλὰ μάλ' ὥφελλες Δίί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσι
 ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
 σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι 475
 οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 πρὶν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτιοι, διυπετέος ποταμοῖο,
 αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξης θ' ἱερὰς ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
 καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἦν σὺ μενοινᾷς.' 480
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 οὔνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἡρωειδέα πόντον
 Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε.
 ἀλλὰ καὶ ὥς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὥς σὺ κελεύεις. 485
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ἦ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
 οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
 ἦέ τις ὦλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς
 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν'. 490
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Ἀτρεΐδῃ, τί με ταῦτα διείρειαι; οὐδέ τί σε χρὴ
 ἴδμεναι, οὐδέ δαῖναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
 δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὶν ἐν πάντα πύθῃαι.
 πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο· 495
 ἄρχοι δ' αὖ δύο μῶνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.
 εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρεί πόντῳ.
 "Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμῃ δολιχηρέτμοισι.
 Γυρῆσιν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε 500
 πέτρῃσιν μεγάλῃσι καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
 καὶ νῦ κεν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
 εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ' ἄασθη·
 φῆ ρ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
 τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος· 505
 αὐτίκ' ἔπειτα τρίαينαν ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
 ἤλασε Γυραῖν πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
 καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μείνει, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,
 τῷ ρ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἄασθη·
 τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα. 510
 ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρὸν ὕδωρ.
 "Ὅς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἡδ' ὑπάλυξεν
 ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειῶων ὄρος αἰπὸν
 ἵζεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα θύελλα 515
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρειν βαρέα στενάχοντα,
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης

τὸ πρίν, ἀτὰρ τότε ἔναιε Θυεστιάδης Αἰγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἅψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο, 520
ἧ τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης
καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἶδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὃν ῥα καθεῖσεν
Αἰγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν 525
χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὃ γ' εἰς ἐνιαυτόν,
μὴ ἐλάθοι παριών, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἵμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
αὐτίκα δ' Αἰγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους 530
εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' οὐκ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. 535
οὐδέ τις Ἀτρεΐδεω ἐτάρων λίπεθ' οἳ οἱ ἔποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν'.
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄρᾶν φάος ἡελίοιο. 540
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἄλιος νημερτής·
"μηκέτι, Ἀτρέος υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὔτω

κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
πεῖρα ὅπως κεν δῇ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι. 545
ἢ γάρ μιν ζῶόν γε κιχήσεται, ἢ κεν Ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος, σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσῃς.
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων· 550
"τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
ὅς τις ἔτι ζῶὸς κατερύκεται εὐρέι πόντῳ
ἢ ἐθανών· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνυμένός περ ἀκοῦσαι.
"ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
'υῖὸς Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων· 555
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἢ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης. 560
σοι δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἵπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισηεῖν,
ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδίον καὶ πεῖρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμπουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθους
τῇ περ ῥήϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν· 565
οὐ νιφετός, οὔτ' ἄρ' χειμῶν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνεῖοντος ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίσχιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους·
οὔνεκ' ἔχῃς Ἑλένην καὶ σφιν γαμβρὸς Διὸς ἐσοί'.

"ὥς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα. 570
 αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 ἦια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιώντι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἡδὲ θάλασσαν,
 δόρπον θ' ὀπλίσάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 575
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα διᾶν,
 ἐν δ' ἰστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἰστία νηυσὶν εἴσης,
 ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθίζον·
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπον ἐρετμοῖς. 580
 ἄψ δ' εἰς Αἰγύπτιο διωπετέος ποταμοῖο
 στήσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἐκατόμβας.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
 χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἴν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὔρον 585
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
 ὄφρα κεν ἐνδεκάτη τε δωδεκάτη τε γένηται·
 καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
 τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον εὖξοον· αὐτὰρ ἔπειτα 590
 δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν
 ἀθανάτοισι ἐμέθεν μεμνημένος ἥματα πάντα."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 "Ἄτρεΐδη, μὴ δὴ με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
 καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην 595

ἤμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἔλοι πόθος οὐδὲ τοκῆων·
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι. ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἐταῖροι
ἐν Πύλῳ ἡγαθέη· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω· 600
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἐνὶ μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον
πυροὶ τε ζεαὶ τε ἰδ' εὐρυφυῆς κρὶ λευκόν.
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὐτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών· 605
αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἵπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' ἐυλείμων,
αἵ θ' ἀλὶ κεκλίσσεται Ἰθάκῃ δέ τε καὶ περὶ πασέων."
ὥς φάτο, μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν· 610
"αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
δώρων δ' ὅσσοι ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν·
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 615
ἔστιν ἅπας, χρυσοῦ δ' χεῖλα κεκράνται,
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἐ Φαίδιμος ἦρως,
Σιδονίων βασιλεὺς, ὅθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεινὲν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 620
δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θεοῦ βασιλῆος.

οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
οἶτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
ὥς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσεύς μεγάροιο
δῖοι σκῆπτρον τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἄρχοι μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔσοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' υἱὸς Φρονόιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν 630
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
"Ἀντίνο', ἦ ρά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἦε καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος;
νῆά μοι οἷχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίγνεται αὐτῆς
Ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι 635
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἄδμητες· τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς Πύλον οἷχεσθαι Νηληϊον, ἀλλὰ πού αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μῆλοισι παρέμμεναι ἢ ἐσβώτῃ. 640
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός·
"νημερτές μοι ἔνισπε, πότ' ὄχρετο καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἔποντ'; Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἐοὶ αὐτοῦ
θῆτες τε δμῶές τε; δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐὺ εἰδῶ, 645
ἦ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
ἦε ἐκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσιπύξατο μύθῳ."

τὸν δ' υἱὸς Φρονόιοις Νοήμων ἀντίον ἤϋδα·
"αὐτὸς ἐκὼν οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὀπιότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ 650
αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.
κοῦροι δ', οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
οἳ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἧε θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐήκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον 655
χθίζον ὑπιοῖον, τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε."
ὥς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός,
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός, 660
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ', ὅσσε δέ οἱ πορὶ λαμπετόωντι εἴκτην·
"ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὐτῷ 665
νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει καὶ προτέρῳ κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἥβης μέτρον ἰκέσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἵκοσ' ἐταίρους,
ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω 670
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παππαλοέσεως,
ὥς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός."
"ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον.

αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνοστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
 οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος 675
 μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσοοδόμευον·
 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς
 αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἐνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
 βῆ δ' ἵμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπεΐη·
 τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 680
 "κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
 ἧ εἰπέμεναι δμῳῇσιν Ὀδυσσεὺς θείοιο
 ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
 μὴ μνηστεύσαντες μῆδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες
 ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δευπνήσειαν· 685
 οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
 κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
 ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
 οὔτε τινὰ ρέξας ἐξαΐσιον οὔτε τι εἰπὼν 690
 ἐν δήμῳ, ἧ τ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλῆων·
 ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίῃ.
 κεῖνος δ' οὐ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
 φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' ἐνεργέων." 695
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 "αἶ γὰρ δή, βασιλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἶη.
 ἀλλὰ πολὺ μείζον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
 μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·

Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξεί χαλκῷ 700
 οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
 ἐς Πύλον ἠγαθήν ἢ δ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν."
 ὧς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 δὴν δέ μιν ἀμφασίῃ ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὅσσε
 δακρυόφι πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. 705
 ὅψε δὲ δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 "κῆρυξ, τίπε δέ μοι πάϊς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεὼ
 νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἶθ' ἄλως ἵπποι
 ἀνδράσι γίνγονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρῇν.
 ἦ ἵνα μῆδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;" 710
 τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 "οὐκ οἶδ' ἢ τίς μιν θεὸς ὥρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
 θυμὸς ἐφωρμήθη ἵμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
 πατρὸς ἐοῦ ἢ νόστον ἢ ὄν τινα πότμον ἐπέσπεν."
 ὧς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος. 715
 τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
 δίφρῳ ἐφέζεσθαι πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
 ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἴξε πολυκμήτου θαλάμοιο
 οἶκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον
 πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί. 720
 τῆς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·
 "κλῦτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
 ἐκ πασέων, ὅσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
 ἦ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
 παντοίης ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 725

ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὀρμηθέντος ἄκουσα.
σχέτλιαί, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἐκάστη
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγείραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ, 730
ὀπιότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὀρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
ἀλλὰ τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα, 735
δμῶ' ἐμόν, ὃν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούση,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
Λαέρτη τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
εἰ δὴ πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας
ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν 740
ὃν καὶ Ὀδυσσεύς φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
"νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλεί χαλκῷ
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
ἦδε' ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευε, 745
οἶτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἔλετο μέγαν ὄρκον
μὴ πρὶν σοὶ ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὥς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χροῶ καλὸν ἰάπτῃς.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα, 750
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν

εὖχε' Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σάωσαι.
μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ οἶω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο 755
ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχησι
δώματά θ' ὑπερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς."
ὥς φάτο, τῆς δ' εὐνησε γόον, σχέθε δ' ὅσσε γόοιο.
ἡ δ' ὕδρην αμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα
εἰς ὑπερῶ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν, 760
ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνη·
"κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἄτρυτώνη,
εἴ ποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἦ βοὸς ἦ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκκε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον νῆα σάωσον, 765
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας."
ὥς εἰποῦς ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέόντων·
"ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασιλεία 770
ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνος νῆι τέτυκται."
"ὥς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὥς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
"δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἀπαγγείλῃσι καὶ εἴσω. 775
ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν."

ὥς εἰπὼν ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
 βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
 νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἀλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν, 780
 ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ μελαίνῃ,
 ἡρτύναντο δ' ἑρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισιν,
 πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν·
 τεύχεα δέ σφ' ἥνειακον ὑπέρθυμοι θεράποντες.
 ὕψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί· 785
 ἔνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν.
 ἣ δ' ὑπερῳίῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
 κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἡδὲ ποτήτος,
 ὀρμαίνουσ' ἣ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
 ἧ ὃ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείῃ. 790
 ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὀμίλῳ
 δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,
 τόσσα μιν ὀρμαίνουσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·
 εὔδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα.
 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 εἰδῶλον ποίησε, δέμας δ' ἦικτο γυναικί,
 Ἰφθίμῃ, κούρῃ μεγάλητορος Ἰκαρίοιο,
 τὴν Εὐμήλος ὅππῃε Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 πέμπει δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσεύος θεῖοιο,
 ἧος Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν 800
 παύσειε κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
 ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

"εὔδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' οὐδὲ ἔῴσι θεοὶ ρεῖα ζῶντες 805
κλαίειν οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι
σὸς παῖς· οὐ μέν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστι."
τὴν δ' ἡμεῖβεν ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἥδ' ὃν μάλα κνώσσοις ἐν ὄνειρείῃσι πύλῃσιν·
"τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἦλυθες; οὐ τι πάρος γε 810
πωλέ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
καί με κέλει παύσασθαι οἰζύος ἥδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἳ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 815
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,
νήπιος, οὔτε πόνων ἐν εἰδῶς οὔτ' ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἢ περ ἐκείνου·
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δεΐδια, μή τι πάθῃσιν, 820
ἢ ὃ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἴν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ·
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἰέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον Ἀμαυρόν·
"θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δεΐδιθι λίην· 825
τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἣν τε καὶ ἄλλοι
ἄνδρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γάρ,
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἑλεαίρει·
ἢ νῦν με προέηκε τεῖν τάδε μυθήσασθαι."

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 830

"εἰ μὲν δὴ θεὸς ἔσσι θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
ἣ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο,
ἣ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἴδαιο δόμοισι."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον Ἀμαυρόν· 835

"οὐ μὲν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζῶει ὃ γ' ἣ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν."
ὥς εἰπὼν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
ἔς πνοιᾶς ἀνέμων. ἣ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη, 840
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῶ.
μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρὰ κέλευθα
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης, 845
Ἄστερις, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τὸν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ῥρυσθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἡδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος 5
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης·
"Ζεῦ πάτερ ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη καὶ αἴсула ῥέζοι· 10
ὥς οὗ τις μέμνηται Ὀδυσσεὺς θεῖοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι· 15
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖτε παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
ἐς Πύλον ἡγαθήν ἡδ' ἐς Λακεδαίμονα διῖαν." 20
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
ὥς ἤ τοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, δύνασαι γάρ, 25
ὥς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
μνηστῆρες δ' ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται."
ἦ ῥα καὶ Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ἡὔδα·
"Ἑρμεία, σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι,
νύμφη εὐπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλήν, 30
νόστον Ὀδυσσοῖος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται
οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ὃ γ' ἐπὶ σχεδῆς πολυδέσμου πῆματα πάσχων
ἥματί κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν, 35
οἳ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσουσιν,
πέμψουσιν δ' ἐν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλῃς ἐσθῆτά τε δόντες,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληίδος αἴσαν. 40
ὥς γὰρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐς ὑπόροφον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος ἀργεῖφόντης.
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρὴν 45
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο.
εἴλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνῶοντας ἐγείρει.

τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς ἀργεῖφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ· 50
σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
ὅς τε κατὰ δεινούς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἄλμῃ·
τῷ ἵκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν, 55
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἠπειρόνδε
ἦεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφῃ
ναῖεν εὐπλόκαμος· τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν.
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόσε δ' ὁδμὴ
κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὁδῶδει 60
δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ
ιστὸν ἐποικομένη χρυσεῖη κερκίδ' ὕφαινε.
ὕλῃ δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος.
ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο, 65
σκῶπές τ' ἴρηκές τε τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλῃαι, τῇσιν τε θαλάσσια ἔργα μέμνηεν.
ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι.
κρῆναι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ, 70
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλουδῖς ἄλλῃ.
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θήλεον. ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
θηήσαιο ἰδὼν καὶ τερφθεῖη φρεσὶν ᾗσιν.

ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος ἀργεῖφόντης. 75
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν. οὐδέ μιν ἄντην
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψώ, δῖα θεάων·
οὐ γάρ τ' ἀγνώτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει. 80
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
ἀλλ' ὃ γ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων.
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψώ, δῖα θεάων, 85
ἐν θρόνῳ ἰδρύσασα φαιινῷ σιγαλόεντι·
"τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι, εἰλήλουθας
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίζεις.
αὐδα ὅ τι φρονέεις; τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν. 90
ἀλλ' ἔπεο προτέρω, ἵνα τοι παρ ξείνια θείω."
ὥς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος ἀργεῖφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἥραρε θυμὸν ἐδώδῃ, 95
καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
"εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἐμέ γ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
τίς δ' ἂν ἐκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἄλμυρόν ὕδωρ 100

ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἳ τε θεοῖσιν
ιέρα τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἐκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' οὐ πως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ' ἀλιῶσαι.
φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι διζυρώτατον ἄλλων, 105
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστὺ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίποντο,
ἣ σφιν ἐπῶρσ' ἀνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι, 110
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἀνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
τὸν νῦν σ' ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἴσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐς ὑπόροφον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν." 115
ὥς φάτο, ῥίγησεν δὲ Καλυψώ, διὰ θεάων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"σχέτλιοί ἐστε, θεοί, ζηλήμονες ἔσوخον ἄλλων,
οἳ τε θεαῖς ἀγάσθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἣν τίς τε φίλον ποιήσεται ἀκοίτην. 120
ὥς μὲν ὅτ' Ὀρίων ἔλετο ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
τόφρα οἱ ἠγάσθε θεοὶ ῥεῖα ζῶντες,
ἦος ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἀγνή
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
ὥς δ' ὁπότε Ἰασίῳνι εὐπλόκαμος Δημήτηρ, 125
ὃ θυμῷ εἷσασα, μίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ

νειῶ ἐνι τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεὺς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῶ.
ὥς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε, θεοί, βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα 130
οἶον, ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῶ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἡδὲ ἔφασκον 135
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐ πῶς ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ' ἀλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμπω δέ μιν οὐ πη ἐγὼ γε· 140
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτὰρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης· 145
"οὔτῳ νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
μή πῶς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνη."
ὥς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς ἀργεῖφόντης·
ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσεῖα μεγαλήτορα πότνια νύμφη
ἦι', ἐπεὶ δὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων. 150
τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὔρε καθήμενον· οὐδέ ποτ' ὅσσε
δακρυόφιν τέρσοντο, κατεΐβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν

νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἦνδανε νύμφη.
ἀλλ' ἥ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκη
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ· 155
ἦματα δ' ἄμ πέτρῃσι καὶ ἠιόνεσσι καθίζων
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσεφώνεε διὰ θεάων·
"κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν 160
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε δούρατα μακρὰ ταμὼν ἀρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίνην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἡεροειδέα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν 165
ἐνθήσω μενοεικέ', ἃ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι,
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι οὖρον ὀπισθεν,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθῇς σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκηαι,
αἷ κε θεοὶ γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἳ μιν φέρτεροὶ εἰσι νοῆσαι τε κρῆναί τε." 170
ὥς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ἄλλο τι δὴ σύ, θεά, τόδε μήδεται, οὐδέ τι πομπήν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινὸν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες εἶσαι 175
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
οὐδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδῖης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι

μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο."

ὥς φάτο, μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων, 180

χειρὶ τέ μιν κατέρεξε νῆπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

"ἦ δὴ ἄλιτρός γ' ἐσσι καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς,

οἶον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεύσαι.

ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθε

καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος 185

ὄρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,

μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.

ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσ' ἂν ἐμοί περ

αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρεῖω τόσον ἴκοι·

καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναΐσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ 190

θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων."

ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο δῖα θεάων

καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.

ἶξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ,

καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη 195

Ἑρμείας, νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν,

ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·

αὐτὴ δ' ἀντίον ἶξεν Ὀδυσσεύς θεῖοιο,

τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῶαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.

οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον. 200

αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,

τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψώ, δῖα θεάων·

"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

οὕτω δὴ οἴκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν

αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπη. 205
 εἴ γε μὲν εἰδείης σῆσι φρεσὶν ὅσα τοι αἶσα
 κήδε' ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι,
 ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις
 ἀθάνατός τ' εἴης, ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
 σὴν ἄλοχον, τῆς τ' αἰὲν ἐέλδεται ἥματα πάντα. 210
 οὐ μὲν θην κείνης γε χερείων εὖχομαι εἶναι,
 οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἐπεὶ οὐ πῶς οὐδὲ ἔοικεν
 θνητὰς ἀθανάτησι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "πότνα θεά, μή μοι τόδε χῶεο· οἶδα καὶ αὐτὸς 215
 πάντα μάλ', οὐνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
 εἶδος ἀκιδνοτέρη μέγεθός τ' εἰσάντα ἰδέσθαι·
 ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρων.
 ἀλλὰ καὶ ὥς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἥματα πάντα
 οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι. 220
 εἰ δ' αὖ τις ραίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
 τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν·
 ἦδη γὰρ μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα
 κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω."
 ὥς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδῃ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν· 225
 ἐλθόντες δ' ἄρα τῷ γε μυχῶ σπείους γλαφυροῖο
 τερπέσθην φιλότῃτι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔννυτ' Ὀδυσσεύς,
 αὐτὴ δ' ἀργύφρον φᾶρος μέγα ἔννυτο νύμφη, 230

λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰζυῖ
καλὴν χρυσεῖν, κεφαλῇ δ' ἐφύπερθε καλύπτρην.
καὶ τότε Ὀδυσσεῖ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν·
δῶκέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ 235
στελειὸν περικαλλὲς ἐλάινον, εὖ ἐναρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον εὐξοον· ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἰγειρός τ', ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,
αὔα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς. 240
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ', ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψώ, δῖα θεάων,
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θεῶς δέ οἱ ἦνυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
ξέσσε δ' ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν. 245
τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψώ, δῖα θεάων·
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα καὶ ἤρμοσεν ἀλλήλοισιν,
γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ ἀρμονίησιν ἄρασσεν.
ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, ἐν εἰδῶς τεκτοσυνάων, 250
τόσσον ἔπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρῶν θαμέσι σταμίνεσσι,
ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
ἐν δ' ἰστὸν ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ·
πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι. 255
φράζε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰοσύνῃσι

κύματος εἴλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ιστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ, 260
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήν γε κατεΐρυσεν εἰς ἄλα δῖαν.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα.
ἐν δέ οἱ ἄσκον ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο 265
τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά·
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρὸν τε.
γηθόσυνος δ' οὖρῳ πέτασ' ιστία δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως 270
ἦμενος, οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν
Πληιάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην
Ἄρκτον θ', ἦν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καὶ τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο· 275
τὴν γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἐπτά δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ· 280
εἶσατο δ' ὥς ὅτε ῥινὸν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ.
τὸν δ' ἐξ Αἰθιοπῶν ἀνιὼν κρείων ἐνοσίχθων

τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· εἶσατο γάρ οἱ
πόντον ἐπιπλώων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμόν· 285
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
ἄμφ' Ὀδυσῆι ἐμεῖο μετ' Αἰθιοπίεσσιν ἐόντος,
καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθα οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀιζύος, ἢ μιν ἰκάνει.
ἄλλ' ἔτι μὲν μὴν φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος." 290
ὥς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον
χεροὶ τρίαιναν ἐλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
σὺν δ' Εὐρὸς τε Νότος τ' ἔπεσον Ζέφυρός τε δυσαῆς 295
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
καὶ τότε Ὀδυσσεύς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·
"ὦ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
δεῖδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν, 300
ἦ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων. νῦν μοι σὼς αἰπὺς ὄλεθρος. 305
τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότε ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.
ὥς δὲ ἐγὼ γ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐποπεῖν

ἥματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι θανόντι. 310
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι."
ὥς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξε.
τῆλε δ' ἀπὸ σχεδῆς αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ 315
ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δὲ οἱ ἰστὸν ἔαξεν
δεινὴ μιγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα,
τηλοῦ δὲ σπειῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπιεσε πόντῳ.
τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἐδυνάσθη
αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὀρμῆς· 320
εἴματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τὰ οἱ πόρε διὰ Καλυψώ.
ὄψε δὲ δῆ ῥ' ἀνέδου, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἄλμην
πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
ἀλλ' οὐδ' ὥς σχεδῆς ἐπελήθετο, τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν ἐλλάβετ' αὐτῆς, 325
ἐν μέσση δὲ καθίζε τέλος θανάτου ἀλεείνων.
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὥς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας
ἄμ πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλησιν ἔχονται,
ὥς τὴν ἄμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα· 330
ἄλλοτε μὲν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἷξασκε διώκειν.
τὸν δὲ ἶδεν Κάδμου θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνώ,
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,

νῦν δ' ἄλως ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔξ ἔμμορε τιμῆς. 335
 ἦ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
 αἰθυίη δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσετο λίμνης,
 ἵζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου εἶπέ τε μῦθον·
 "κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει; 340
 οὐ μὲν δὴ σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
 ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
 εἴματα ταῦτ' ἀποδὺς σχεδίην ἀνέμοιοι φέρεσθαι
 κάλλιπ', ἀτὰρ χεῖρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου
 γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι. 345
 τῇ δέ, τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
 ἄμβροτον· οὐδέ τί τοι παθέειν δέος οὐδ' ἀπολέσθαι.
 αὐτὰρ ἐπὴν χεῖρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
 ἅψ ἀπολυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον
 πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι." 350
 ὥς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
 αὐτὴ δ' ἅψ ἐς πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα
 αἰθυίη εἰκυῖα· μέλαν δέ ἐ κῶμα κάλυπεν.
 αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν· 355
 "ὦ μοι ἐγὼ, μή τίς μοι ὑφαίνησιν δόλον αὔτε
 ἀθανάτων, ὃ τέ με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.
 ἀλλὰ μάλ' οὐ πω πείσομ', ἐπεὶ ἐκάς ὀφθαλμοῖσιν
 γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
 ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον· 360

ὄφρ' ἂν μὲν κεν δούρατ' ἐν ἀρμονίῃσιν ἀρήρη,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὶν δὴ μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ', ἐπεὶ οὐ μὲν τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον."
ἦος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ᾧρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, κατηρεφές, ἤλασε δ' αὐτόν.
ὥς δ' ἄνεμος ζαῆς ἥϊων θημῶνα τινάξῃ
καρφαλέων· τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
ὥς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 370
ἄμφ' ἐνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὥς ἵππον ἐλαύνων,
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε, τὰ οἱ πόρε διὰ Καλυψώ.
αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν,
αὐτὸς δὲ πρηγνὴς ἀλὶ κάμπεσε, χεῖρε πετάσσας,
νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δὲ κρείων ἐνοσίχθων, 375
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμόν·
"οὔτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλώω κατὰ πόντον,
εἰς ὃ κεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγῆης.
ἀλλ' οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος."
ὥς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους, 380
ἵκετο δ' εἰς Αἰγῆας, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' ἐνόησεν.
ἦ τοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδρησε κελεύθους,
παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
ᾧρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν, 385
ἦος ὁ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη

διογενὴς Ὀδυσσεὺς θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
 ἔνθα δὴ νύκτας δύο τ' ἥματα κύματι πηγῶ
 πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ' ὄλεθρον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἥμαρ εὐπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς, 390
 καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἡδὲ γαλήνη
 ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν
 ὁξὺ μάλα προΐδων, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀσπᾶσιος βίος παίδεσσι φανήη
 πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων, 395
 δηρὸν τηκόμενος, στυγερός δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
 ἀσπᾶσιον δ' ἄρα τὸν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
 ὣς Ὀδυσσεὶ ἀσπαστὸν εἰσάτο γαῖα καὶ ὕλη,
 νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἡπείρου ἐπιβῆναι.
 ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας, 400
 καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης·
 ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἡπείροιο
 δεινὸν ἐρευνόμενον, εἴλυτο δὲ πάνθ' ἁλὸς ἄχνη·
 οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαί.
 ἀλλ' ἄκται προβλήτες ἔσαν σπιλάδες τε πάγοι τε· 405
 καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
 "ὦ μοι, ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ιδέσθαι
 Ζεὺς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
 ἔκβασις οὗ πη φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε· 410
 ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
 βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη,

ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὐ πῶς ἔστι πόδεσσι
στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν κακότητα·
μή πῶς μ' ἐκβαίνοντα βάλη λίθακι ποτὶ πέτρῃ 415
κῦμα μέγ' ἀρπάξαν· μελέῃ δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἦν που ἐφεύρω
ἠίονας τε παραπλήγας λιμένας τε θαλάσσης,
δείδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα, 420
ἥ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτῃ·
οἶδα γάρ, ὥς μοι ὁδῶδυσται κλυτὸς ἐννοσίγαιος."
ἦος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρε τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτὴν. 425
ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινούς δρύφθη, σὺν δ' ὅστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
τῆς ἔχετο στενάχων, ἦος μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὥς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον δέ μιν αὔτις 430
πλήξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὥς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάιγγες ἔχονται,
ὥς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν· τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν. 435
ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κύματος ἐξαναδύς, τὰ τ' ἐρεύγεται ἡπειρόνδε,

νήχε παρέξ, ἐς γαῖαν ὀρώμενος, εἴ που ἐφεύροι
ἠιόνας τε παραπλήγας λιμένας τε θαλάσσης. 440
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἶξε νέων, τῇ δὴ οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
ἔγνω δὲ προρέοντα καὶ εὔξατο ὄν κατὰ θυμόν·
"κλῦθι, ἄναξ, ὅτις ἐσσί· πολύλλιστον δέ σ' ἰκάνω, 445
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπίας.
αἰδοῖος μὲν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἀνδρῶν ὅς τις ἵκηται ἀλώμενος, ὥς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἰκάνω πολλὰ μογήσας.
ἀλλ' ἐλέαιρε, ἄναξ· ἰκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι." 450
ὥς φάθ', ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἐὼν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα,
πρόσθε δὲ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς. ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε
χεῖράς τε στιβαράς. ἀλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
ᾧδεε δὲ χροά πάντα, θάλασσα δὲ κήκιε πολλή 455
ἂν στόμα τε ῥῖνάς θ'· ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἔο λῦσε θεοῖο.
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἀλιμυρήεντα μεθῆκεν, 460
ἄψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον, αἶψα δ' ἄρ' Ἴνῳ
δέξατο χερσὶ φίλησιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζεῖδωρον ἄρουραν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·

"ὦ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται; 465

εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάσσω,

μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἔερση

ἐξ ὀλιγηπελὴς δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν·

αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἡῶθι πρό.

εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην 470

θάμνοισι ἐν πυκνοῖσι καταδράθω, εἴ με μεθείη

ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,

δεῖδω, μὴ θήρεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένωμαι."

ὥς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·

βῆ ῥ' ἵμεν εἰς ὕλην· τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὔρεν 475

ἐν περιφαινομένῳ· δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,

ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἐλαίης.

τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων,

οὔτε ποτ' ἡέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,

οὔτ' ὄμβρος περάσσκε διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνοὶ 480

ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδῖς· οὓς ὑπ' Ὀδυσσεὺς

δύσσετ'. ἄφαρ δ' εὐνήν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλησιν

εὐρεΐαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἥλιθα πολλή,

ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι

ῶρη χειμερὶν, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαῖνοι. 485

τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

ἐν δ' ἄρα μέσση λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.

ὥς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ

ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῇς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,

σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ ποθεν ἄλλοθεν αὔοι, 490

ὥς Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὔπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
δυσπινέος καμάτοιο φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ὥς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Όδυσσεὺς
ὑπνῷ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
οἳ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων, 5
οἳ σφεας σινέσκοντο, βίῃφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδῆς,
εἶσεν δὲ Σχερίῃ, ἐκάς ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας. 10
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεῖς Ἀϊδόσδε βεβήκει,
Ἀλκίνοος δὲ τότε ἦρχε, θεῶν ἅπο μῆδεα εἰδώς.
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νόστον Όδυσοῦι μεγάλητορι μητιόωσα.
βῆ δ' ἵμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρῃ 15
κοιμᾶτ' ἀθανάτησι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίῃ,
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγάλητορος Ἀλκινόοιο,
παρ δὲ δύο ἀμφίπολοι, Χαρίτων ἅπο κάλλος ἔχουσαι,
σταθμοῖν ἐκάτερθε· θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ' ἀνέμου ὥς πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης, 20
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικὴ μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ.

τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Ναυσικάα, τί νύ σ' ὦδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ; 25
εἵματα μὲν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα,
σοὶ δὲ γάμος σχεδὸν ἐστίν, ἵνα χρή καλὰ μὲν αὐτὴν
ἐννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἳ κέ σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή, χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ. 30
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφι·
καὶ τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἔψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνειαι, ἐπεὶ οὐ τοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσειαι·
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ. 35
ἀλλ' ἄγ' ἐπότηρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγησι
ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δὲ σοὶ ὦδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἢ ἐπόδεσσιν
ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος." 40
ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται οὔτε χιὼν ἐπιπίλνεται, ἀλλὰ μάλ' αἶθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη· 45
τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἥματα πάντα.
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρη.
αὐτίκα δ' Ἥως ἦλθεν εὐθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὐπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεθαύμας' ὄνειρον,

βῆ δ' ἰέναι διὰ δώμαθ', ἴν' ἀγγείλειε τοκεῦσιν, 50
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί· κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἦστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἡλάκατα στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
ἐρχομένῳ ζύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ἐς βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί. 55
ἡ δὲ μάλ' ἄγχι σῆσα φίλον πατέρα προσέειπε·
"πάππια φίλ', οὐκ ἂν δὴ μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
ὕψηλὴν εὐκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπώμενα κεῖται;
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντα. 60
βουλὰς βουλευεῖν καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἔχοντα.
πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δὲ ὀπιόντες, τρεῖς δ' ἡίθεοι θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλута εἵματ' ἔχοντες
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν." 65
ὥς ἔφατ'· αἶδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλῳ. ὁ δὲ πάντα νόει καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
"οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὕψηλὴν εὐκυκλον, ὑπερτερὴν ἀραρυῖαν." 70
ὥς εἰπὼν δμώεσσιν ἐκέκλετο, τοὶ δ' ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν εὐτροχὸν ἡμιονεΐην
ὥπλεον, ἡμιόνους θ' ὕπαγον ζευξάν θ' ὑπ' ἀπήνη·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρειν ἐσθῆτα φαεινὴν.
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν εὐξέστῳ ἐπ' ἀπήνη, 75

μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἄσκη' ἐν αἰγείῳ· κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης.
δῶκεν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
ἧος χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν. 80
ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνουιν.
αἱ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτήν,
οὐκ οἶην, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἴκοντο, 85
ἐνθ' ἣ τοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπύροεν μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι,
ἐνθ' αἷ γ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα
τρώγειν ἄγρωστιν μελιθεά· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης 90
εἴματα χερσὶν ἔλοντο καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ,
στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλυνάν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἐξεΐης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλός, ἧχι μάλιστα
λαίγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα. 95
αἱ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ
δεῖπνον ἔπειθ' εἶλοντο παρ' ὄχθησιν ποταμοῖο,
εἴματα δ' ἡελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμῳαί τε καὶ αὐτή,
σφαίρη ταὶ δ' ἄρ' ἐπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι· 100
τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.

οἷη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεα ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηϋέγον περιμήκετον ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείης ἐλάφοισι·
τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, 105
ἀγρονόμοι παίζουσι, γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·
πασάων δ' ὑπὲρ ἥ γε κάρη ἔχει ἡδὲ μέτωπα,
ῥεῖα τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὥς ἢ γ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι 110
ζεύξασ' ἡμιόνους πτύξασά τε εἵματα καλά,
ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὥς Ὀδυσσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' ἐυώπιδα κούρην,
ἢ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασιλεια· 115
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείη δ' ἔμβαλε δίνη·
αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσαν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
"ὦ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;
ἦ ῥ' οἷ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 120
ἦε φιλόξεينوι καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
ὥς τέ με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς αὐτή·
νυμφάων, αἱ ἔχουσ' ὀρέων αἰπρινὰ κάρηνα
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσσα ποιήεντα.
ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν ἀυδηέντων; 125
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἡδὲ ἴδωμαι."
ὥς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,

ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὥς ῥύσαιτο περὶ χροὶ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθώς, 130
ὅς τ' εἶσ' ὕμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουοὶ μετέρχεται ἢ οἴεσιν
ἦε μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἐ γαστήρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
ὥς Ὀδυσσεὺς κούρησιν ἐυπλοκάμοισιν ἔμελλε 135
μίξεσθαι, γυμνὸς περ ἑὸν· χρεῖ᾽ ἄρ' ἵκανε.
σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη κεκακωμένος ἄλμη,
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὔχουσας·
οἷη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων. 140
στῇ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἦ γούνων λίσσοιτο λαβὼν ἐνώπιδα κούρην,
ἣ αὐτὼς ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μελιχίοισι
λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἵματα δοίη.
ὥς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, 145
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μελιχίοισι,
μή οἱ γούνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μελίσχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον.
"γουνουῖμαί σε, ἄνασσα· θεὸς νύ τις, ἣ βροτὸς ἔσσι;
εἰ μὲν τις θεὸς ἔσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 150
Ἄρτεμίδί σε ἐγὼ γε, Διὸς κούρη μέγαλοιο,
εἰδὸς τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἄγχιστα εἰσκῶ·
εἰ δέ τις ἔσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν,

τρὶς μάκαρες μὲν σοὶ γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρὶς μάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς 155
αἰὲν εὐφροσύνησιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν, 160
οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλω δὴ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοῖνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἔσπετο λαός,
τὴν ὁδὸν ἧ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι. 165
ὥς δ' αὐτὼς καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ
δῆν, ἐπεὶ οὐ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης,
ὥς σέ, γύναι, ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δεῖδία δ' αἰνῶς
γούνων ἄψασθαι· χαλεπὸν δέ με πένθος ἰκάνει.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἥματι οἶνοπα πόντον· 170
τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμ' ἐφόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης. νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
ὄφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ οἶω
παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλά, ἄνασσ', ἐλέαιρε· σέ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας 175
ἐς πρώτην ἰκόμην, τῶν δ' ἄλλων οὐ τινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄστὺ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ράκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τί που εἴλυμα σπεύρων ἔχες ἐνθάδ' ἰοῦσα.

σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς, 180
 ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
 ἐσθλὴν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
 ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
 ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
 χάρματα δ' εὐμενέτησι, μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί." 185
 τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ἤυδα·
 "ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας·
 Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
 ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἐκάστω·
 καὶ που σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπη. 190
 νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρεην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἰκάνεις,
 οὔτ' οὔν ἐσθλήτος δευήσεται οὔτε τευ ἄλλου,
 ὣν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
 ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
 Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν, 195
 εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
 τοῦ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε."
 ἦ ῥα καὶ ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι κέλευσε·
 "στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
 ἦ μή ποῦ τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν; 200
 οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
 δηιοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
 οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
 ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος. 205

ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάνει,
 τὸν νῦν χρή κομέειν· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
 ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσιν τε πόσιν τε,
 λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο." 210
 ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσταν τε καὶ ἀλλήλησι κέλευσαν,
 καδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' εἶσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσεν
 Ναυσικαὰ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
 παρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν,
 δῶκαν δὲ χρυσῆ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον, 215
 ἥνωγον δ' ἄρα μιν λουῖσθαι ποταμοῖο ῥοῇσιν.
 δὴ ρά τότε ἀμφιπόλοισι μετηύδα διὸς Ὀδυσσεύς·
 "ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
 ἄλμην ὥμοιν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
 χρίσομαι· ἧ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή. 220
 ἄντην δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
 γυμνοῦσθαι κούρησιν ἐυπλοκάμοισι μετελθών."
 ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κούρη.
 αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χροὰ νίζετο διὸς Ὀδυσσεύς
 ἄλμην, ἧ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὥμους, 225
 ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἄλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ' ἄλειψεν,
 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσαθ' ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμῆς,
 τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, καδ δὲ κάρητος 230
 οὔλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.

ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδασεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὥς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις. 235
ἔζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιῶν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων· θηεῖτο δὲ κούρη.
δή ρα τότε ἄμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι μετηύδα·
"κλυτὲ μευ, ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω.
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν, 240
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι·
πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοῖ σὺρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἷ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἶη
ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἳ ἄδοι αὐτόθι μέμνειν. 245
ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσιν τε πόσιν τε."
ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι ἔθεσαν βρῶσιν τε πόσιν τε.
ἦ τοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας διὸς Ὀδυσσεὺς
ἀρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος. 250
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν·
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπῆνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἃν δ' ἔβη αὐτή,
ὥτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"ὄρσεο δὴ νῦν, ξεῖνε, πόλινδ' ἵμεν ὄφρα σε πέμψω 255
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σέ φημι
πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσοι ἄριστοι.

ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν 260
καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήμεν, ἦν πέρι πύργος
ὕψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἐκάτερθε πόλης,
λειπτή δ' εἰσιθμῇ· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύεται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἐκάστω. 265
ἔνθα δέ τέ σφ' ἀγορὴ καλὸν Ποσιδήιον ἀμφίς,
ρύτοϊσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ σπεῖρα, καὶ ἀποξύνουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη, 270
ἀλλ' ἴστοι καὶ ἐρετμὰ νεῶν καὶ νῆες εἴσαι,
ἧσιν ἀγαλλόμενοι πολὺν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον·
καὶ νύ τις ὧδ' εἵπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας· 275
' τίς δ' ὅδε Ναυσικάα ἔπεται καλὸς τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἦ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὐ τινες ἐγγύθεν εἰσὶν·
ἦ τίς οἱ εὐξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν 280
οὐρανόθεν καταβάς, ἔξει δέ μιν ἥματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καὶ τή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούοδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον

Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί·
ὥς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνειδέα ταῦτα γένοιτο. 285
καὶ δ' ἄλλη νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων,
ἀνδράσι μίσσηται, πρὶν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
ξεῖνε, σὺ δ' ὦκ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχης παρὰ πατρὸς ἐμοῖο. 290
δήεις ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών·
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλώη,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰς ὃ κεν ἡμεῖς 295
ἄστυδε ἔλθωμεν καὶ ἰκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὶν ἡμέας ἔλπη ποτὶ δώματ' ἀφίχθαι,
καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν ἥδ' ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστί, καὶ ἂν πᾶις ἡγήσαιο 300
νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρωος. ἀλλ' ὁπότε ἂν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
ὦκα μάλα μεγάραιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· ἥ δ' ἦσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ, 305
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη· δμωαὶ δὲ οἱ εἴατ' ὀπισθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
τῷ ὃ γε οἶνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος ὤς.

τὸν παραμειψάμενος μητρὸς περὶ γούνασι χεῖρας 310
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδῃαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃς· ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν." 315
ὥς ἄρα φωνήσας ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους· αἰ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.
αἰ δ' ἐν μὲν τρώχων, ἐν δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν·
ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἐποίατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσσεύς τε, νόφ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. 320
δύσετό τ' ἥελιος καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
ἱρὸν Ἀθηναίης, ἴν' ἄρ' ἔζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρη μέγαλοιο·
"κλυθὶ μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
νῦν δὴ πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὐ ποτ' ἄκουσας 325
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἢ δ' ἐλεεινόν."
ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
αὐτῷ δ' οὐ πω φαίνεται ἐναντίη· αἶδετο γάρ ῥα
πατροκασίγνητον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινε 330
ἀντιθέφ' Ὀδυσῆϊ πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι.

Όμηρου Όδύσσεια

Ραψωδία ζ'

ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρειν μένος ἡμιόνουιν.
ἢ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανε,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι, κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἴσταντ' ἀθανάτοισι ἐναλίγκιοι, οἳ ῥ' ὑπ' ἀπήνης 5
ἡμιόνους ἔλθον ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἐὼν ἦε· δαΐε δέ οἱ πῦρ
γρήυς Ἀπειραΐη, θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τήν ποτ' Ἀπεΐρηθεν νέες ἦγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόφ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὐνεκα πᾶσιν 10
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὥς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
ἣ οἱ πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμιε.
καὶ τότε Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἵμεν· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
πολλὴν ἡέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆι, 15
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννὴν,
ἐνθα οἱ ἀντεβόλησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ ἐικυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχούσῃ. 20
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ, ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
"ὦ τέκος, οὐκ ἂν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισι ἀνάσσει;

καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὐ τίνα οἶδα 25
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμον, ὃν με κελεύεις,
δείξω, ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω, 30
μηδὲ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε.
οὐ γὰρ ξείνους οἶδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθῃ.
νηυσὶ θεῶσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείησι
λαῖτμα μέγ' ἐκπερώωσιν, ἐπεὶ σφισι δῶκ' ἐνοσίχθων· 35
τῶν νέες ὠκεῖται ὥς εἰ πτερὸν ἠὲ νόημα."
ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστρ' διὰ σφέας· οὐ γὰρ Ἀθήνη 40
εἷα εὐπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεὺς λιμένας καὶ νῆας εἰσας
αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ
ὕψηλά, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ιδέσθαι. 45
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἴκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"οὗτος δὴ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὃν με κελεύεις
πεφραδέμεν· δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας

δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ 50
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισιν τελέθει, εἰ καὶ ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσσαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκῆων
τῶν αὐτῶν οἳ περ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα. 55
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὀπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός· 60
τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάρυμον, ὃς ἐν Φαίησιν ἄνασσε·
Ναυσίθοος δ' ἔτεκεν Ῥηξήνορά τ' Ἀλκινόον τε.
τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα 65
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καὶ μιν ἔτισ', ὥς οὐ τις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν.
ὥς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν
ἐκ τε φίλων παίδων ἕκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο 70
καὶ λαῶν, οἳ μὴν ῥα θεὸν ὥς εἰσορόωντες
δειδέχεται μύθοισιν, ὅτε στείχησ' ἀνὰ ἄστρῳ.
οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ·
ἦσι τ' ἐὺ φρονέησι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ, 75

ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐς ὑπόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
ὥς ἄρα φωνήσας ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν,
ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην, 80
δῶνε δ' Ἐρεχθίδος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἔε κλυτὰ· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ῥομαίν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἰκέσθαι.
ὥς τε γὰρ ἡελίου αἶγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑπερεφές μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο. 85
χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο·
chrύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
σταθμοὶ δ' ἀργύρεοι ἐν χαλκῷ ἔστασαν οὐδῶ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσῇ δὲ κορώνῃ. 90
chrύσειοι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πρᾶπίδεσσι
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρωσ ἦματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα, 95
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ εὐννητοὶ βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἐνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἐδριόωντο
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπιετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
chrύσειοι δ' ἄρα κοῦροι εὐδμήτων ἐπὶ βωμῶν 100
ἔστασαν αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,

φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δέ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπὸν,
αἱ δ' ἰστοὺς ὑφώσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν 105
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
καιρουσσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὥς δὲ γυναῖκες
ιστῶν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σοφισι δῶκεν Ἀθήνη 110
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλὰς.
ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ' ἔρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
ἐνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι τηλεθώοντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι 115
συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
τάων οὐ ποτε καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνεῖουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ, 120
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
ἐνθα δὲ οἱ πολύκαρπος ἀλὼη ἐρρίζωται,
τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἡλίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγώωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν 125
ἄνθος ἀφιεῖσθαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν.
ἐνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νεῖατον ὄρχον

παντοῖαι πεφύασιν, ἐπιγετανὸν γανόωσαι·
ἐν δὲ δύω κρῆναι ἢ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἢ δ' ἐτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἴησι 130
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἐνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος εἴσω. 135
εὗρε δὲ Φαίηκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας δεπάεσσιν ἐυσκόπῳ ἀργεῖφόντη,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
πολλὴν ἥερ' ἔων, ἣν οἱ περικχευεν Ἀθήνη, 140
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς,
καὶ τότε δῆ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
οἱ δ' ἄνεφ' ἐγένοντο, δόμον κάτα φῶτα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὀρόωντες. ὁ δὲ λιτάνευεν Ὀδυσσεύς· 145
"Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σὸν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἰκάνω πολλὰ μογήσας
τούσδε τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζώεμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
κτῆματ' ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ' ὅ τι δῆμος ἔδωκεν· 150
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἰκέσθαι
θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἅπο πῆματα πάσχω."
ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν

παρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὄψε δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἑχένης, 155
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν
καὶ μῦθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὃ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
"Ἀλκίνο', οὐ μὲν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
ξείνον μὲν χαμαὶ ἦσθαι ἐπ' ἐσχάρη ἐν κονίῃσιν, 160
οἷδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἄλλ' ἄγε δὴ ξείνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροῆλου
εἶσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὃς θ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ· 165
δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίῃ δότῳ ἔνδον ἐόντων."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἐλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
ᾤρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν καὶ ἐπὶ θρόνου εἶσε φαινοῦ,
υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα, 170
ὃς οἱ πλησίον ἵζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκεν.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
οἶτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα, 175
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
"Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθῃ νεῖμον

πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ 180
σπείσομεν, ὅς θ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ."
ὥς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἐπιὸν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε· 185
"κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν ἠδὲ θεοῖσιν 190
ρέξομεν ἱερὰ καλά, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί,
μηδέ τι μεσσηγὺς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι, 195
πρὶν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ κλῶθές τε βαρεῖται
γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται. 200
αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἐκατόμβας,
δαίνυνταί τε παρ' ἅμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μῶνος ἰὼν ξύμβληται ὀδίτης,
οὗ τι κατακρύπτουσιν, ἐπεὶ σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν, 205

ὥς περ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσὶν· οὐ γὰρ ἐγὼ γε
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοῖ σὺρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν. 210
οὓς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας οἰζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσιν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ μᾶλλον ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ζύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ· 215
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἢ τ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκη
καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
ὥς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν, ἢ δὲ μάλ' αἰεὶ
ἐσθήμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων 220
ληθάνει ὅσο' ἔπαθον, καὶ ἐνυπλησθῆναι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν,
ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης
καὶ περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα." 225
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ' ὅσον ἠθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκεῖοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς, 230
παρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδῆς

ἦοθιν· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἶματ' ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί· 235
καί μιν φωνήσας· ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἶματ' ἔδωκεν;
οὐ δὴ φῆς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκέσθαι;"
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 240
"ἀργαλέον, βασιλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
κῆδε', ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίῳνες·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἀλὶ κεῖται·
ἐνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψώ 245
ναίει ἐυπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεὶ μοι νῆα θοὴν ἀργῇτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ. 250
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι,
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἐλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης
ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἐνθα Καλυψώ
ναίει ἐυπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ με λαβοῦσα 255
ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν ἡδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα·

ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
 ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
 δάκρυσι δεύεσκον, τὰ μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ· 260
 ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδόατόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 καὶ τότε δὴ μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι
 Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἣ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
 πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίας πολυδέσμου, πολλὰ δ' ἔδωκε,
 σῆτον καὶ μέθυ ἡδύ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἔσσειν, 265
 οὔρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρὸν τε.
 ἐπτά δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
 ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιάοντα
 γαίης ὑμετέρης, γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
 δυσμόρφ· ἥ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι οἰζυῖ 270
 πολλῇ, τὴν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κέλευθον,
 ὥρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδέ τι κῦμα
 εἶα ἐπὶ σχεδίας ἀδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
 τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'· αὐτὰρ ἐγὼ γε 275
 νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
 ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
 ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βίησατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
 πέτρης πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν καὶ ἀτερπεί χῶρφ·
 ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, ἦος ἐπῆλθον 280
 ἐς ποταμόν, τῇ δὴ μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
 λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
 ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ' ἀμβροσίῃ νύξ

ἤλυθ'. ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διωπετέος ποταμοῖο
 ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ φύλλα 285
 ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
 ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ
 εὔδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἡμαρ.
 δείλετό τ' ἥελιος καὶ με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
 ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς 290
 παιζούσας, ἐν δ' αὐτῇ ἔην εἰκυῖα θεῇσι·
 τὴν ἰκέτευς· ἡ δ' οὐ τι νοήματος ἡμβροτεν ἐσθλοῦ,
 ὥς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
 ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
 ἦ μοι σῖτον ἔδωκεν ἄλις ἡδ' αἶθοπα οἶνον 295
 καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ καὶ μοι τάδε εἵματ' ἔδωκε.
 ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
 "ξεῖν', ἦ τοι μὲν τοῦτο γ' ἐναΐσιμον οὐκ ἐνόησε
 παῖς ἐμή, οὐνεκά σ' οὐ τι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν 300
 ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρῶτην ἰκέτευσας."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ἦρως, μή τοι τοῦνεκ' ἀμύμονα νεΐκεε κούρην·
 ἡ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἔπεσθαι,
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον δείσας αἰσχυρόμενός τε, 305
 μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι·
 δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
 "ξεῖν', οὐ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ

μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. 310
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
 τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων ἅ τ' ἐγὼ περ,
 παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι
 αὖθι μένων· οἶκον δέ κ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
 εἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ' οὐ τις ἐρύξει 315
 Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
 πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' ἐν εἰδῆς,
 αὔριον ἔς· τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνω
 λέξαι, οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
 πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ ποῦ τοι φίλον ἐστίν, 320
 εἴ περ καὶ μάλα πολλὸν ἐκαστέρω ἔστ' Εὐβοίης,
 τὴν περ τηλοτάτῳ φάσ' ἔμμεναι, οἳ μιν ἴδοντο
 λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
 ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν Γαιήιον υἱόν.
 καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσαν 325
 ἥματι τῷ αὐτῷ καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω.
 εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσον ἄρισται
 νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἄλα πηδῶ."

ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν· 330
 "Ζεῦ πάτερ, αἶθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειεν ἅπαντα
 Ἀλκίνοος· τοῦ μὲν κεν ἐπὶ ξείδωρον ἄρουραν
 ἄσβεστον κλέος εἶη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἰκοίμην."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν 335

δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι, 340
ὥτρυνον δ' Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
"ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι εὐνή."
ὥς φάν, τῷ δ' ἀσπαστὸν εἰσατο κοιμηθῆναι.
ὥς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ· 345
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο,
παρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

Ὅμηρου Ὀδύσσεια

Ραψωδία η'

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ὥρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πολίπορθος Ὀδυσσεύς.
τοῖσιν δ' ἠγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο. 5
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον. ἡ δ' ἀνὰ ἄστρῳ μετήχετο Παλλὰς Ἀθήνη
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα,

καί ῥα ἐκάστω φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον· 10
"δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰς ἀγορὴν ἵεναι, ὄφρα ξεῖνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα
πόντον ἐπιπλαγχθεῖς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος."
ὥς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου. 15
καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἔδραι
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἐθήσαντο ἰδόντες
υἷὸν Λαέρταο δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις
καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 20
ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο
δεινός τ' αἰδοῖός τε καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε· 25
"κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅς τις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἦε πρὸς ἠοίων ἢ ἐσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι. 30
ἡμεῖς δ', ὥς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἄλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα δῖαν
πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα 35

κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' ἐν πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἐκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι παρέξω.
κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι 40
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν,
μηδέ τις ἀρνεῖσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν
τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀεῖδειν." 45
ὥς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετήχετο θεῖον ἀοιδόν.
κούρῳ δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην, ὥς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν, 50
νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἀλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ μελαίνῃ,
ἡρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν.
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα 55
βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἔρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν, νέοι ἡδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἰέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς· 60
τοὺς δέρον ἀμφὶ θ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.

κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἠδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον 65
μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἐλέσθαι
κῆρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
παρ δὲ δέπας οἴνοιο, πειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. 70
οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἴμης τῆς τότε ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε,
νεῖκος Ὀδυσσεύος καὶ Πηλεΐδew Ἀχιλλεύος, 75
ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλεῖῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν, ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόφ, ὃ τ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὥς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάινον οὐδὸν 80
χρησόμενος· τότε γὰρ ῥα κυλίνδετο πῆματος ἀρχὴ
Τρῳαί τε καὶ Δαναοῖσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλᾶς.
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς αἶιδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι
κακ κεφαλῆς εἵρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα· 85
αἶδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἦ τοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδός,

δάκρυ ὁμορξάμενος κεφαλῆς ἅπο φᾶρος ἔλεσκε
 καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἐλὼν σπείσασκε θεοῖσιν·
 αὐτὰρ ὅτ' ἅψ ἄρχοιτο καὶ ὀτρύνειαν ἀεΐδειν 90
 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν,
 ἅψ Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
 ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν
 ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν. 95
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
 "κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες.
 ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἰσης
 φόρμιγγός θ', ἥ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλεΐη·
 νῦν δ' ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν 100
 πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπη οἷσι φίλοισιν
 οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
 πύς τε παλαιμοσύνη τε καὶ ἄλμασιν ἠδὲ πόδεσσιν."
 ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο.
 κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν, 105
 Δημοδόκου δ' ἔλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
 κῆρυς· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἦν περ οἱ ἄλλοι
 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
 βὰν δ' ἵμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἔσπετο πουλὺς ὄμιλος,
 μυρίοι· ἂν δ' ἴσταντο νέοι πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοί. 110
 ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε καὶ Ὠκύαλος καὶ Ἐλατρεὺς,
 Ναυτεὺς τε Πρυμνεὺς τε καὶ Ἀγχίαλος καὶ Ἐρετμεὺς,
 Ποντεὺς τε Πρωρεὺς τε, Θόων Ἀναβησίνεώς τε

Ἀμφιάλος θ', υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
 ἄν δὲ καὶ Εὐρύαλος, βροτολοιγῶ ἴσος Ἄρηϊ, 115
 Ναυβολίδης, ὃς ἄριστος ἔην εἰδὸς τε δέμας τε
 πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα.
 ἄν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
 Λαοδάμας θ' Ἄλιός τε καὶ ἀντίθεος Κλυτόνης.
 οἱ δ' ἦ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι. 120
 τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ' ἅμα πάντες
 καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο·
 τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνης ἀμύμων·
 ὅσσον τ' ἐν νειῶ οὖρον πέλει ἡμιόνουιν,
 τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο. 125
 οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
 τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
 ἄλματι δ' Ἀμφιάλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
 δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεὺς,
 πύξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο. 130
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
 τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο·
 "δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἄεθλον
 οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν οὐ κακὸς ἐστί,
 μηρούς τε κνήμας τε καὶ ἄμφω χεῖρας ὑπερθεν 135
 αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
 δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν·
 οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
 ἄνδρα γε συγχεῦναι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη."

τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 140
 "Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον."
 αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
 στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε·
 "δεῦρ' ἄγε καὶ σύ, ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων, 145
 εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους·
 οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κ' ἔησιν,
 ἢ ὅ τι ποσσὶν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἔῃσιν.
 ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ.
 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλὰ τοι ἤδη 150
 νηὺς τε κατεύρουσαι καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
 κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἢ περ ἄεθλοι,
 ὅς πρην μὲν μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα, 155
 νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
 ἦμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον."
 τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο νείκεσέ τ' ἄντην·
 "οὐ γάρ σ' οὐδέ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ εἴσκω
 ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται, 160
 ἀλλὰ τῷ, ὅς θ' ἅμα νηὶ πολυκλήιδι θαμίζων,
 ἀρχὸς ναυτῶν οἷ τε πρηκτῆρες ἕασιν,
 φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων
 κερδέων θ' ἀρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας."
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 165

"ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν οὔτ' ἄρ' φρένας οὔτ' ἀγορητύν.
ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεισι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν 170
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μελιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστρῳ θεὸν ὧς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
ἀλλ' οὐ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν, 175
ὥς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐστι.
ὥρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον. ἐγὼ δ' οὐ νῆις ἀέθλων,
ὥς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἴω 180
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσὶ τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὥς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων·
θυμοδακῆς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών." 185
ἦ ῥα καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
ἦ οἶω Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τόν ῥα περιστρέψας ἤκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός,
βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπηξαν ποτὶ γαίῃ 190
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,

λαός ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέριπτατο σήματα πάντων
ρίμφα θεῶν ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"καὶ κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα 195
ἀμφαφόων, ἐπεὶ οὐ τι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
οὐ τις Φαιήκων τόδε γ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει."
"ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων, οὐνεχ' ἐταῖρον ἐνηέα λεῦσσο' ἐν ἀγῶνι. 200
καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσιν·
"τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι. τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἦσιν ἢ τοσοῦτον οἶομαι ἢ ἔτι μᾶσσον.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην, 205
ἢ πῦξ ἢ ἐπάλῃ ἢ καὶ ποσὶν, οὐ τι μεγαίρω,
πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
ξεῖνος γάρ μοι ὁδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δὴ κείνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
ὅς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων 210
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἔο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
τῶν δ' ἄλλων οὐ πέρ τιν' ἀναίνομαι οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἅπτην.
πάντα γὰρ οὐ κακὸς εἰμι, μετ' ἀνδράσιν ὅσοι ἄεθλοι·
εἴ μὲν τόξον οἶδα εὐξοὸν ἀμφαφάασθαι· 215
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι οἰστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἐταῖροι

ἄγχι παρασταῖεν καὶ τοξαζοῖατο φωτῶν.
οἷος δὴ με Φιλοκτῆτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί. 220
τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
ὅσοι νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐρίζεμεν οὐκ ἐθελήσω,
οὐθ' Ἡρακλῆι οὐτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῇ,
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων. 225
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυπτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Απόλλων
ἔκτανεν, οὐνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἴστῳ.
οἴοισιν δαΐδοικα ποσὶν μὴ τίς με παρέλθῃ 230
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἔδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἀλκίνοος δὲ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν· 235
"ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἄλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἣ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
νείκεσεν, ὥς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὐ τις ὄνοιτο,
ὅς τις ἐπίσταιτο ἧσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν· 240
ἄλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εὔπης ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,

ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερές ἐξ ἔτι πατρῶν. 245
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι,
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίθαρις τε χοροὶ τε
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσοι ἄριστοι, 250
παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπη οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσὶ καὶ ὀρχηστῷ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἣ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν." 255
ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοεἶκελος, ὦρτο δὲ κῆρυξ
οἷσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
αἰσυνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέστησαν
δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐν πρήσσεσκον ἕκαστα,
λείηναν δὲ χορόν, καλὸν δ' εὖρυναν ἀγῶνα. 260
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον· ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἴσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο,
πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ. 265
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀεῖδεν
ἄμφ' Ἄρεος φιλότητος εὐστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὥς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρη, πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἥσχυνε καὶ εὐνήν

Ἥφαιστοιο ἄνακτος, ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν 270

Ἥλιος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.

Ἥφαιστος δ' ὥς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,

βῆ ρ' ἵμεν ἐς χαλκεῶνα κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων,

ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμούς

ἄρρηκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἐμπεδον αὖθι μένοιεν. 275

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,

βῆ ρ' ἵμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο,

ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἀπάντη·

πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,

ἡγύτ' ἀράχνια λεπτὰ, τὰ γ' οὐ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο, 280

οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,

εἴσατ' ἵμεν ἐς Λῆμνον, ἐκτίμενον πτολίεθρον,

ἧ οἱ γαῖαν πολὺ φιλότατη ἐστὶν ἀπασέων.

οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης, 285

ὥς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κίοντα·

βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἥφαιστοιο

ἰσχανόων φιλότητος εὐστεφάνου Κυθερείης.

ἧ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος

ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔζεθ'· ὃ δ' εἴσω δώματος ἦει, 290

ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·

"δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπέιομεν εὐνηθέντες·

οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλὰ που ἤδη

οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους."

ὥς φάτο, τῇ δ' ἀσπαστὸν εἰόσατο κοιμηθῆναι. 295

τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν οὐδ' ἀναεῖραι.
καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὃ τ' οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυῖς, 300
αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἰκέσθαι·
Ἥελιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν εἰπέ τε μῦθον.
βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα φίλον τετιμημένος ἦτορ·
ἔσθῃ δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει·
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσιν· 305
"Ζεῦ πάτερ ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔόντες,
δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπεικτὰ ἴδῃσθε,
ὥς ἐμὲ χῳλὸν ἔόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' αἰδήλον Ἄρηα,
οὔνεχ' ὁ μὲν καλὸς τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγὼ γε 310
ἠπεδανὸς γενόμην. ἀτὰρ οὐ τί μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τὼ γε καθεύδετον ἐν φιλότῃτι
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες, ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκάχημαι.
οὐ μὲν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτως 315
καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὕδειν· ἀλλὰ σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰς ὃ κέ μοι μάλα πάντα πατήρ ἀποδοῶσιν ἔεδνα,
οὔνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος." 320
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·

ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
 Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων.
 θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἐκάστη.
 ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοί, δωτῆρες ἑάων· 325
 ἄοβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι
 τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἥφαιστοιο.
 ὣδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 "οὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὤκύν,
 ὥς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἶλεν Ἄρηα 330
 ὠκύτατόν περ ἑόντα θεῶν οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν,
 χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 "Ἑρμεία, Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων, 335
 ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
 εὔδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;"
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος ἀργεῖφόντης·
 "αἶ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἐκατηβόλ' Ἀπολλον·
 δεσμοὶ μὲν τρεῖς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν, 340
 ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
 αὐτὰρ ἐγὼν εὔδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ."
 ὥς ἔφατ', ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
 Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα. 345
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπὶσχομαι, ὥς σὺ κελεύεις,

τίσειν αἷσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
 "μή με, Ποσειδάων γαίηοχε, ταῦτα κέλευε· 350
 δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάσθαι.
 πῶς ἂν ἐγὼ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
 εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;"
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 "Ἥφαιστ', εἴ περ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας 355
 οἴχηται φεύγων, αὐτὸς τοι ἐγὼ τάδε τίσω."
 τὸν δ' ἡμεῖβετ' ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
 "οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι."
 ὥς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος Ἥφαιστοιο.
 τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ περ ἐόντος, 360
 αὐτίκ' ἀναΐξαντε ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,
 ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη,
 ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμὸς τε θυήεις.
 ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
 ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας, 365
 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
 ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἧσιν ἀκούων ἡδὲ καὶ ἄλλοι
 Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
 Ἀλκίνοος δ' Ἄλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσεν 370
 μουνὰς ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν οὐ τις ἔριζεν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο,
 πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,

τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιάοντα
 ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὃ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψὸς ἄερθεῖς 375
 ῥηιδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὕδας ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαίρῃ ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
 ὠρχεῖσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
 ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
 ἔστεῳτες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ κόμπῳ ὀρώρει. 380
 δὴ τότε ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε διὸς Ὀδυσσεύς·
 "Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 ἡμὲν ἀπειλήσας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
 ἡδ' ἄρ' ἐτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα."
 ὣς φάτο, γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
 "κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες.
 ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκεῖ πεπνυμένος εἶναι.
 ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον, ὥς ἐπεικές.
 δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες 390
 ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
 τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος εὐπλυνὲς ἡδὲ χιτῶνα
 καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος.
 αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶν
 ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἦ χαίρων ἐνὶ θυμῷ. 395
 Εὐρύαλος δέ ἐ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
 καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὐ τι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν."
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἡδ' ἐκέλευον,
 δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.

τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 400
 "Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὥς σὺ κελεύεις.
 δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κόπη
 ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
 ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται." 405
 ὥς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "χαῖρε, πάτερ ᾧ ξεῖνε· ἔπος δ' εἴ πέρ τι βέβακται
 δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
 σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἰκέσθαι 410
 δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πῆματα πάσχεις."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
 μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
 τούτου, ὃ δὴ μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν." 415
 ἧ ῥα καὶ ἀμφ' ὥμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
 δύσετό τ' ἥελιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
 καὶ τὰ γ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
 δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
 μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα. 420
 τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
 ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
 δὴ ῥα τότε Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
 "δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ', ἧ τις ἀρίστη·
 ἐν δ' αὐτῇ θεὸς φᾶρος εὐπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα. 425

ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδὼν τ' ἐν κείμενα πάντα
δῶρα, τὰ οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων.
καὶ οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλειςον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω, 430
χρύσειον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἦματα πάντα
σπένδη ἐνὶ μεγάρῳ Δίί τ' ἄλλοισιν τε θεοῖσιν."
ὥς ἔφατ', Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ, 435
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλοῦσαι.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ·
τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσὸν τε, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν· 440
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν καλὸν τε χιτῶνα,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θεῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἦλόν,
μή τις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὀπιότ' ἂν αὔτε
εὕδησθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ." 445
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θεῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἦλεν
ποικίλον, ὃν ποτὲ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη·
αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἀνώγει
ἔς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ 450
θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὗ τι κομιζόμενός γε θάμιζεν,

ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠυκόμοιο.
 τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῶ ὥς ἔμπεδος ἦεν.
 τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
 ἄμφι δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα, 455
 ἔκ ρ' ἄσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας
 ἦιε· Ναυσικάα δὲ θεῶν ἅπο κάλλος ἔχουσα
 στῇ ρα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσα,
 καὶ μιν φωνήσας· ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 460
 "χαῖρε, ξεῖν', ἵνα καὶ ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
 μνήσῃ ἐμεῦ, ὅτι μοι πρώτη ζῳάγρι' ὀφέλλεις."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 "Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
 οὕτω νῦν Ζεὺς θεῖη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης, 465
 οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ιδέσθαι·
 τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὥς εὐχετοήμην
 αἰεὶ ἥματα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβίωσας, κούρη."
 ἦ ρα καὶ ἐς θρόνον ἵζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα·
 οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον κερόωντό τε οἶνον. 470
 κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
 Δημόδοκον λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ' ἄρ' αὐτὸν
 μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
 δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο, 475
 ἀργιόδοντος ὕος, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
 "κῆρυξ, τῇ δὴ, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγησιν,

Δημοδόκῳ· καί μιν προσπύξομαι ἀχνύμενός περ·
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν αἰδοῖ
τιμῆς ἔμποροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὐνεκ' ἄρα σφέας480
οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον αἰδῶν."
ὥς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἦρω Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 485
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Δημόδοκ', ἔσοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων.
ἦ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς πάϊς, ἦ σέ γ' Ἀπόλλων·
λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον αἰεῖδεις,
ὅσος ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσος ἐμόγησαν Ἀχαιοί, 490
ὥς τέ που ἦ αὐτὸς παρεὼν ἦ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὄν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε διὸς Ὀδυσσεὺς
ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἷρ' Ἴλιον ἐξαλάπαξαν. 495
αἶ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξης,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὥς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὥπασε θέσπιν αἰοιδήν."
ὥς φάθ', ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' αἰοιδήν,
ἔνθεν ἔλων ὥς οἱ μὲν εὐσσελμῶν ἐπὶ νηῶν 500
βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
Ἀργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσηῖα
ἦατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·

αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὥς ὁ μὲν ἐσθίκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον 505
ἤμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἦνδανε βουλή,
ἥε διαπλῆξαι κοῖλον δόρυ νηλεί χαλκῷ,
ἣ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρις,
ἣ ἐάν μὲγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν· 510
αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψη
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὃθ' ἦατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦειδεν δ' ὥς ἄστὺ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
ἵπποθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες. 515
ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν,
αὐτὰρ Ὀδυσσεῖα προτὶ δώματα Δηιφόβοιο
βήμεναι, ἥūt' Ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάρθρον Ἀθήνην. 520
ταῦτ' ἄρ' αἰδοῖς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
ὥς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅς τε ἐῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσησιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ· 525
ἣ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντα ἰδοῦσα
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὀπισθε
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους
εἵρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἰζύν·

τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί· 530
 ὥς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἵβεν.
 ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
 ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα· 535
 "κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·
 οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀεΐδει.
 ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὄρορε θεῖος ἀοιδός,
 ἐκ τοῦ δ' οὐ πω παύσατ' οἰζυροῖο γόοιο 540
 ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
 ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν σχεθέτω, ἴν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
 ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτως·
 εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ οἱ δίδομεν φιλέοντες. 545
 ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
 ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσι.
 τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν
 ὅττι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
 εἴπ' ὄνομα· ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε 550
 ἄλλοι θ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περιναιετάουσιν.
 οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
 οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὶν τὰ πρῶτα γένηται,
 ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι, τοκῆες.
 εἰπέ δέ μοι γαῖάν τε· τεῖν δῆμόν τε πόλιν τε, 555

ὄφρα σε τῇ πέμπῳσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες·
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι' ἔστι, τά τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς 560
ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἄλως ἐκπερώωσιν
ἥερι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὔτ' ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατὴρ ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι 565
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέι πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὥς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν 570
ἢ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἅς τινας ἔκεο χώρας
ἀνθρώπων, αὐτοὺς τε πόλιάς τ' ἐὼ ναιετοώσας,
ἡμὲν ὅσοι χαλεποὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 575
οἳ τε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
εἰπὲ δ' ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
Ἀργείων Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾗσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή. 580
ἦ τίς τοι καὶ πηρὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρὸ

ἐσθλὸς ἐὼν, γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἳ τε μάλιστα
κῆδιστοι τελέθουσι μεθ' αἵμα τε καὶ γένος αὐτῶν;
ἢ τίς που καὶ ἐταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,
ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μὲν τι κασιγνήτοιο χερείων 585
γίγνεται, ὅς κεν ἐταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

ἧ τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ

τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῆν.

οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι 5

ἧ ὅτ' εὐφροσύνη μὲν ἔχη κάτα δῆμον ἅπαντα,

δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ

ἦμενοι ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι

σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων

οἰνοχόος φορέησι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι· 10

τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι.

σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόνεντα

εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω·

τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;

κήδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες. 15

νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς

εἴδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὑπο νηλεὲς ἦμαρ

ὕμῃν ξεῖνος ἔω καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.

εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν

ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει. 20

ναιετάω δ' Ἰθάκην ἐυδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ

Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι

πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλησι,

Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ εἰν ἀλὶ κεῖται 25
πρὸς ζόφον, αἰ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἥϊ τ' ἡέλιόν τε,
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὗ τοι ἐγὼ γε
ἥς γαίης δύναιμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ἦ μὲν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· 30
ὥς δ' αὐτὼς Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίῃ δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθον.
ὥς οὐδὲν γλύκιον ἥς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων
γίγνεται, εἴ περ καὶ τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον 35
γαίῃ ἐν ἄλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκῆων.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὄν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίῃθεν ἰόντι.
"Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρφ· ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς· 40
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσῃς.
ἔνθ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα 45
ἔσφαζον παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς·
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
οἳ σφιν γείτονες ἦσαν, ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
ἥπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων

ἀνδράσι μάρνασθαι καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα. 50
ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρη,
ἡέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἴσα παρέστη
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θεῶσι,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχέεισιν. 55
ὄφρα μὲν ἡὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλεονὰς περ ἐόντας.
ἦμος δ' ἥελιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιοὺς.
ἔξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἐταῖροι 60
ὅλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἐταίρους.
οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρεῖς ἕκαστον αὔσαι, 65
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπο δηωθέντες.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσαι, ἰστία δέ σφιν 70
τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἱς ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὀλεθρον,
αὐτὰς δ' ἐσοσμένως προερέσσαμεν ἡπειρόνδε.
ἔνθα δύο νύκτας δύο τ' ἡμέατα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες. 75

ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ εὐπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἰστία λεύκ' ἐρύσαντες
ἤμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
καὶ νύ κεν ἀσκηθῆς ἰκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλὰ με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν 80
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
"ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα· ἀτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
γαίης Λωτοφάγων, οἳ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ, 85
αἶψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἐταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τοτ' ἐγὼν ἐτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
οἳ τινες ἄνδρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας. 90
οἳ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν·
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἐτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλὰ σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ' ὅς τις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν οὐδὲ νέεσθαι, 95
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκη,
νηοὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους 100
σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,

μή πώς τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθεται.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ· 105
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἰκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροὶ καὶ κριθαὶ ἦδ' ἄμπελοι, αἳ τε φέρουσιν 110
οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,
ἀλλ' οἳ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἦδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν. 115
"νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται,
γαίης Κυκλώπων οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ,
ὕληεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσiai γεγάασιν
ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει,
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἳ τε καθ' ὕλην 120
ἄλγεα πάσχουσιν κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποιμήνησιν καταΐσχεται οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἢ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἦματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μυλοπάρηοι, 125
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἳ κε κάμοιεν
νῆας εὐσοέλμους, αἳ κεν τελέοιεν ἕκαστα

ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
οἳ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐυκτιμένην ἐκάμοντο. 130
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἀλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
ὕδρηλοι μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήιον αἰεὶ
εἰς ὥρας ἀμῶεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὔδας. 135
ἐν δὲ λιμὴν ἐύορμος, ἴν' οὐ χρεὼν πείσματός ἐστιν,
οὔτ' εὐνὰς βαλέειν οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον εἰς ὃ κε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ, 140
κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἵγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν
νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προυφαίνεται ἰδέσθαι·
ἄηρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ ἦν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθεν προύφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν. 145
ἔνθ' οὐ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐυσοέλμους ἐπικέλσαι.
κελοάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 150
ἔνθα δ' ἀποβρίζαντες ἐμείναμεν Ἡῶ δι᾿αν.
ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.

ᾤρσαν δὲ νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
αἵγας ὀρεσκήους, ἵνα δευπνήσειαν ἐταῖροι. 155
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
νῆες μὲν μοι ἔποντο δωδέκα, ἐς δὲ ἐκάστην
ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἶψ. 160
"ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἡέλιον καταδύντα
ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν Κικόνων. ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες. 165
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνὸν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἴων τε καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἡέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 170
καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
"ἄλλοι μὲν νῦν μίμνεν', ἐμοὶ ἐρήρηες ἐταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισιν
ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἳ τινὲς εἰσιν,
ἢ ῥ' οἳ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 175
ἢ φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής."
"ὥς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἐταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,

ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλλα τύπον ἐρετμοῖς. 180

ἄλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,

ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης,

ὕψηλόν, δάφνησι κατηρεφές. ἔνθα δὲ πολλὰ

μῆλ', οἷες τε καὶ αἶγες, ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ

ὕψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι 185

μακρῆσιν τε πίτυσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.

ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ρα τὰ μῆλα

οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους

πωλεῖτ', ἄλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἤδη.

καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῆκει 190

ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ρίψ' ὑλήεντι

ὕψηλῳ ὀρέῳ, ὃ τε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.

"δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους

αὐτοῦ παρ νηὶ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι,

αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους 195

βῆν· ἀτὰρ αἶγεον ἄσκον ἔχον μέλανος οἴνοιο

ἠδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,

ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,

οὔνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ

ἄζόμενοι· ὥκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι 200

Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·

χρυσοῦ μὲν μοι ἔδωκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,

δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα

οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας

ἠδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτόν 205

ἡείδῃ δμῶων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
 ἀλλ' αὐτὸς ἄλοχός τε φίλῃ ταμίῃ τε μί' οἷη.
 τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιτῆδες οἶνον ἐρυθρόν,
 ἐν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
 χεῦ', ὁδμή δ' ἠδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὁδῶδει 210
 θεσπεσίη· τότ' ἂν οὐ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἄσκον μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
 κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι οἴσατο θυμὸς ἀγῆνωρ
 ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπειμένον ἀλκὴν,
 ἄγριον, οὔτε δίκας ἐν εἰδότα οὔτε θέμιστας. 215
 "καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
 εὔρομεν, ἀλλ' ἐνόμει νομὸν κάτα πύονα μῆλα.
 ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
 ταρσοὶ μὲν τυρῶν βριῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
 ἄρνων ἢ δ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται 220
 ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
 χωρὶς δ' αὖθ' ἔρσαι. ναῖον δ' ὀρῶ ἄγγεα πάντα,
 γαυλοὶ τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρότιςθ' ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν
 τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα 225
 καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
 σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
 ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίῃ.
 οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἐτάροισι φανεῖς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι. 230
 "ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ

τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
ἤμενοι, ἥος ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ῦλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἷη,
ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν· 235
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
αὐτὰρ ὃ γ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πύονα μῆλα
πάντα μάλ' ὅσος ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενά λεῖπε θύρηφιν,
ἄρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 240
ὄβριμον· οὐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι
ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὐδεὸς ὀχλίσσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρησιν.
ἐζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἰγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἐκάστη. 245
αὐτίκα δ' ἤμιου μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμυσσάμενος κατέθηκεν,
ἤμιου δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἷη
πίνειν αἰνυμένῳ καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἷη.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἅ ἔργα, 250
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἵρετο δ' ἡμέας·
" ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἦ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληιστῆρες, ὑπεῖρ ἄλλα, τοί τ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἄλλοδαποῖσι φέροντες;" 255
"ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον.

ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 " ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
 παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
 οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα
 ἦλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
 λαοὶ δ' Ἀτρεΐδew Ἀγαμέμνωνος εὐχόμεθ' εἶναι,
 τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
 τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλεσε λαοὺς 265
 πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γούνα
 ἰκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον ἢ καὶ ἄλλως
 δοίης δωτίνην, ἣ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
 ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεοὺς· ἰκέται δέ τοι εἰμεν,
 Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετῶν τε ξείνων τε, 270
 ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
 ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
 "νήπιός εἰς, ὃ ξεῖν', ἣ τηλόθεν εἰλήλουθας,
 ὃς με θεοὺς κέλειαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι·
 οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν 275
 οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·
 οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
 οὔτε σεῦ οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.
 ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν ἐνεργέα νῆα,
 ἣ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἣ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω." 280
 "ὥς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
 ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·
 " νῆα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
 ἄκρη προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν· 285
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον·
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεί θυμῷ,
 ἀλλ' ὃ γ' ἀναΐξας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἵαλλε,
 σὺν δὲ δύω μάρψας ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
 κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦτε δὲ γαῖαν. 290
 τοὺς δὲ διὰ μελεῖσσι ταμῶν ὠπλίσσατο δόρπον·
 ἦοθι δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν,
 ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόμενα.
 ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
 σχέτλια ἔργ' ὀρόωντες, ἀμηχανίῃ δ' ἔχε θυμόν. 295
 αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν
 ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
 κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μῆλων.
 τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν
 ἄσσοις ἰὼν, ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 300
 οὐτάμεναι πρὸς στήθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσι,
 χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
 αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
 οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλῶν
 χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν. 305
 ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῷ δῖαν.
 "ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἐκάστη.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἄλλα ἔργα, 310
σὺν δ' ὃ γε δὴ αὖτε δῶμα μάρψας ὠπλίσσατο δεῖπνον.
δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
ῥηιδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄψ' ἐπέθηχ', ὥς εἴτε φαρέτρη πῶμ' ἐπιθείη.
πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα 315
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λυιόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σῆκῳ,
χλωρὸν ἐλαΐνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη 320
αὐανθέν. τὸ μὲν ἄμμες εἰσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον θ' ἰστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥ τ' ἐκπεράα μέγα λαΐτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς 325
καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα·
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστάς
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἥλιθα πολλή· 330
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάσθαι ἄνωγον,
ὅς τις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας
τριῖσαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κ' καὶ ἠθελον αὐτὸς ἐλέσθαι,
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην. 335

ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων.
 αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
 πάντα μάλ', οὐδέ τι λείπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
 ἦ τι οἰσάμενος, ἦ καὶ θεὸς ὧς ἐκέλευσεν.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 340
 ἐζόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας αἶγας,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἐκάστη.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἅ ἔργα,
 σὺν δ' ὃ γε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσσατο δόρπον.
 καὶ τότε ἔγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς, 345
 κισυῖβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
 "Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
 ὄφρ' εἰδῆς οἶόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
 ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
 οἴκαδε πέμπειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
 σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
 ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας;"
 "ὥς ἐφάμην, ὃ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν· ἦσατο δ' αἰνῶς
 ἡδὺ ποτὸν πίνων καὶ μ' ἦτεε δεύτερον αὖτις·
 "ἴδός μοι ἔτι πρόφρων, καὶ μοι τεδὸν οὔνομα εἰπέ 355
 αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρης·
 καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
 οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
 ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.'
 "ὥς φάτ', ἀτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἶθοπα οἶνον. 360
 τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίησιν.

αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσι προσηύδων μελιχίοισι·
 "Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν, αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης. 365
 Οὔτις ἐμοί γ' ὄνομα· Οὔτιν δέ με κικλήσκουσι
 μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
 "Οὔτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἐτάροισιν,
 τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινίον ἔσται. 370
 "ἦ καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα
 κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, καδ δέ μιν ὕπνος
 ἦρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
 ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἶνοβαρείων.
 καὶ τότε γὰρ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375
 ἥος θερμαίνοντο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἐταίρους
 θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδείσας ἀναδύη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάινος ἐν πυρὶ μέλλεν
 ἄψεσθαι, χλωρός περ ἐὼν, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
 καὶ τότε γὰρ ἄσπον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι 380
 ἴσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
 οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλάινον, ὁξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
 ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἐρεισθεὶς
 δίνεον, ὥς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήιον ἀνὴρ
 τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι 385
 ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ.
 ὥς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυρήκεα μοχλὸν ἐλόντες

δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περίρρεε θερμὸν ἔοντα.
 πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμῇ
 γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ρίζαι. 390
 ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἤε σκέπαρνον
 εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μέγала ἰάχοντα
 φαρμάσσω· τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν
 ὡς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
 σμερδαλέον δέ μέγ' ὤμωξεν, περὶ δ' ἵαχε πέτρη, 395
 ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἔο χερσὶν ἀλύων,
 αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυνεν, οἳ ρά μιν ἀμφὶς
 ὄκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας. 400
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
 ἰστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅττι ἐκῆδοι·
 "τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὦδ' ἐβόησας
 νύκτα δι' ἀμβροσίην καὶ ἀύπνους ἄμμε τίθησθα;
 ἦ μή τίς σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει; 405
 ἦ μή τίς σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἢ βίηφιν;"
 "τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
 'ὦ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλῳ οὐδὲ βίηφιν.'
 "οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
 εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται οἷον ἔοντα, 410
 νοῦσον γ' οὐ πῶς ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
 ἀλλὰ σύ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι·
 "ὥς ἄρ' ἔφην ἀπιόντες, ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,

ὥς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μήτις ἀμύμων.
 Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνησι 415
 χερσὶ ψηλαφῶν ἀπὸ μὲν λίθον εἴλε θυράων,
 αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
 εἴ τινά που μετ' ὅεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
 οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
 αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὅχ' ἄριστα γένοιτο, 420
 εἴ τιν' ἐταῖροισιν θανάτου λύσιν ἢ δ' ἐμοὶ αὐτῷ
 εὐροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μήτιν ὕφαινον
 ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
 ἄρσενες ὅιες ἦσαν ἐντρεφέες, δασύμαλλοι, 425
 καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφές εἶρος ἔχοντες·
 τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐνστρεφέεσσι λύγοισιν,
 τῆς ἐπὶ Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
 σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκε,
 τὼ δ' ἐτέρω ἐκάτερθεν ἵτην σῶοντες ἐταῖρους. 430
 τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὅιες φέρον· αὐτὰρ ἐγὼ γε--
 ἀρνειὸς γὰρ ἔην μῆλων ὅχ' ἄριστος ἀπάντων,
 τοῦ κατὰ νῶτα λαβῶν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
 κείμεν· αὐτὰρ χερσὶν ἁώτου θεσπεσίῳ
 νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμεν τετληότι θυμῷ. 435
 ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῷ δῖαν.
 "ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 καὶ τότε ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
 θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·

οὔθ' αὖτα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ' ὀδύνησι κακῇσι 440
τειρόμενος πάντων οἴων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων οἴων στέρνοισι δέδεντο.
ὔστατος ἄρνειὸς μῆλων ἔστειχε θύραζε
λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι. 445
τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερός Πολύφημος·
"κρίε πέπον, τί μοι ᾧδε διὰ σπέος ἔσσυο μῆλων
ὔστατος; οὐ τι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἴῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμειαι τέρεν' ἄνθεα ποίης
μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις, 450
πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἐσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος, ἣ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε
σὺν λυγροῖς ἐτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴῳ,
Οὔτις, ὃν οὐ πώ φημι πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον. 455
εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
εἰπεῖν ὅππῃ κείνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλη
θεινομένου ραίοιτο πρὸς οὐδεῖ, κὰδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὔτις.' 460
"ὥς εἰπὼν τὸν κριδὸν ἀπὸ ἔο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς
πρῶτος ὑπ' ἄρνειοῦ λυόμεν, ὑπέλυσα δ' ἐταίρους.
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,
πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα 465

ἰκόμεθ'. ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἐτάροισι φάνημεν,
 οἳ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἶων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἐκάστω,
 κλαίειν, ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
 πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἄλμυρον ὕδωρ. 470
 οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
 καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι·
 "Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους 475
 ἔδμεναι ἐν σπηῖ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι.
 καὶ λίην σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
 σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἄζωο σῶ ἐνὶ οἴκῳ
 ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι."
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον, 480
 ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μέγαλοιο,
 καδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρήριοι.
 ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
 τὴν δ' αἶψ' ἠπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα, 485
 πλημυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
 ὅσα παρέξ, ἐτάροισι δ' ἐποτρύννας ἐκέλευσα
 ἐμβαλέειν κόπης, ἵν' ὑπέκ κακότητα φύγοιμεν,
 κρατὶ κατανέων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον. 490
 ἀλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον ἄλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
 καὶ τότε δὴ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι

μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
"σχέτλιε, τίπτε' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα 495
αὖτις ἐς ἠπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆια δοῦρα
μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἴησιν·'
"ὥς φάσαν, ἀλλ' οὐ πείθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν, 500
ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·
"Κύκλωψ, αἶ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.' 505
"ὥς ἐφάμην, ὃ δέ μ' οἰμώξας ἡμείβετο μύθῳ·
'ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει.
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἡὺς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο
καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν· 510
ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐππειμένον ἀλκὴν·
νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκιυς 515
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδαμάσσατο οἶνω.
ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι παρ ξείνια θείω
πομπὴν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·

τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατήρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι.
αὐτὸς δ', αἶ κ' ἐθέλῃσ', ἴσεται, οὐδέ τις ἄλλος 520
οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰδῶνός σε δυναίμην
εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ὥς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἴσεται οὐδ' ἐνοσίχθων· 525
"ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὖχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
'κλῦθι, Ποσεῖδαον γαίηοχε κυανοχαῖτα,
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατήρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πολυπόρθιον οἴκαδ' ἰκέσθαι 530
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐυκτίμενον καὶ ἔην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὁπὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους,
νηὸς ἐπ' ἄλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματα οἴκῳ· 535
"ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὃ γ' ἐξαυτὶς πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
ἦκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον,
κάδ' δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρήριοιο
τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἴητον ἄκρον ἰκέσθαι. 540
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.
"ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες εὖσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι

ἦατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ, 545

νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλαμεν ἐν ψαμάθοισιν,

ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες

δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.

ἄρνειὸν δ' ἐμοὶ οἶφ' εὐκνήμιδες ἐταῖροι 550

μήλων δαιομένων δόσαν ἔσχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ

Ζηνὶ κελαινεφεί Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,

ῥέξας μηρί' ἔκαιον· ὃ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,

ἄλλ' ὃ γε μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι

νῆες εὖσσελμοι καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι. 555

"ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἡέλιον καταδύντα

ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·

ἦμος δ' ἡέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,

δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 560

δὴ τότε ἐγὼν ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα

αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·

οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,

ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπον ἐρετμοῖς.

"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ, 565

ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἐταίρους.

"Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἴπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
χάλκεον ἄρρηκτον, λισσῇ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν, 5
ἕξ μὲν θυγατέρες, ἕξ δ' υἷες ἡβώνοντες·
ἐνθ' ὃ γε θυγατέρας πόρεν υἷασιν εἶναι ἀκοίτις.
οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται, παρὰ δέ σφιν ὄνειάτα μυρία κεῖται,
κνισῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ 10
ἥματα· νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν
εὖδουσ' ἐν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖσι λέχεσσι.
καὶ μὲν τῶν ἰκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον Ἀργείων τε νέας καὶ νόστον Ἀχαιῶν· 15
καὶ μὲν ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον ἡδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κείνος ἀνήγατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
δῶκε δέ μ' ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο,
ἐνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα· 20
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
ἡμὲν παυέμεναι ἡδ' ὀρνύμεν, ὃν κ' ἐθέλησι.
νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαιινῇ

ἀργυρέη, ἵνα μή τι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι, 25
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπώλόμεθ' ἀφραδίησιν.
"ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ,
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρίς ἄρουρα,
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντες· 30
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ' ἐτάρων, ἵνα θᾶσσον ἰκοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
οἱ δ' ἔταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι 35
δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἴπποτάδαο.
ὃδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
"ὦ πόποι, ὥς ὃδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις, ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ 40
ληίδος, ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες
οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες·
καὶ νῦν οἱ τάδ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότῃτι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδόμεθα ὅττι τάδ' ἐστίν,
ὅσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῶ ἔνεστιν.' 45
"ὥς ἔφασαν, βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἐταίρων·
ἄσκον μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
τοὺς δ' αἶψ' ἀρπάξασα φέρειν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας, γαίης ἅπο πατρίδος. αὐτὰρ ἐγὼ γε

ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα, 50
ἤε πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
ἣ ἀκέων τλαίην καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηὶ
κείμην. αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ' ἑταῖροι. 55
"ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ,
αἶψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θεῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότε ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον
βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον 60
δαινύμενον παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' οὐδοῦ
ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον ἔκ τ' ἐρέοντο·
"πῶς ἦλθες, Ὀδυσσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μὲν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο 65
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἴ ποῦ τοι φίλον ἐστίν."
"ὥς φάσαν, αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ·
"ἅσάν μ' ἔταροί τε κακοὶ πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
σχέτλιος. ἀλλ' ἀκέσασθε, φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν."
"ὥς ἐφάμην μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν, 70
οἱ δ' ἄνεφ' ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ·
"ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζώντων·
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν
ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθεται μακάρεσσιν·
ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις." 75

"ὥς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνεται πομπή.
ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἥμαρ, 80
ἐβδομάτῃ δ' ἰκόμεσθα Λάμου αἰπὸ πτολίεθρον,
Τηλέπολον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἡπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
ἐνθα κ' ἄνπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς,
τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυφα μῆλα νομεύων· 85
ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε καὶ ἡματός εἰσι κέλευθοι.
ἐνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἦλθομεν, ὃν πέρι πέτρῃ
ἡλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
ἀκταὶ δὲ προβλήτες ἐναντίαι ἀλλήλησιν
ἐν στόματι προύχουσιν, ἀραιὴ δ' εἴσοδος ἐστίν, 90
ἐνθ' οἳ γ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ' οὔτ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν οἷος σχέθον ἔσω νῆα μέλαιναν, 95
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρῃς ἐκ πείσματα δήσας·
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσας ἀνελθών.
ἐνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνεται ἔργα,
καπνὸν δ' οἷον ὀρώμεν ἀπὸ χθονὸς αἰσσοῦντα.
δὴ τότε ἐγὼν ἐτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
οἳ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῆτον ἔδοντες, 100

ἄνδρε δὺω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ἥ περ ἄμαξαι
ἄστουδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην,
κούρη δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὕδρευούσῃ, 105
θυγατέρ' ἰφθίμη Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσето καλλιρέεθρον
Ἄρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστου φέρεσκον·
οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον ἕκ τ' ἐρέοντο
ὅς τις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς καὶ οἷσιν ἀνάσσοι· 110
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὖρον, ὅσῃν τ' ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν.
ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὄν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον. 115
αὐτίχ' ἓνα μάρψας ἐτάρων ὀπλίσσατο δεῖπνον·
τῷ δὲ δὺ' αἰζαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἰκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' αἰόντες
φοίτων ἰφθιμοὶ Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ Γίγασιν. 120
οἳ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισιν
βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν τ' ὀλλυμένων νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων·
ἰχθυὺς δ' ὥς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντός, 125
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὃςδ' ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρήροιο.

αἶψα δ' ἐμοῖς ἐτάροισιν ἐποτρύννας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κόπης, ἵν' ὑπέκ κακότητα φύγοιμεν·
οἱ δ' ἄλα πάντες ἀνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον. 130
ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἐταίρους.
Αἰαΐην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε 135
Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἥελίοιο
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηὶ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ 140
ναύλοχον ἐς λιμένα, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότε ἐκβάντες δύο τ' ἥματα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ εὐπλόκαμος τέλεισ' Ἦώς,
καὶ τότε ἔγὼν ἐμὸν ἔγχος ἐλὼν καὶ φάσανον ὀξὺ 145
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήιον ἐς περιωπὴν,
εἵ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπὴν τε πυθοίμην.
ἔστιν δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 150
μερμήριζα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἶθοπα καπνόν.
ᾧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
δεῖπνον ἐταίροισιν δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι. 155
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἦκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης
πίομενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἡελίοιο. 160
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπατο θυμός.
τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ 165
εἶασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπας τε λύγους τε,
πεῖσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, ἐυστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμενος συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου,
βῆν δὲ καταλοφάδεια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὐ πῶς ἦεν ἐπ' ὦμου 170
χειρὶ φέρειν ἐτέρη· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
κὰδ δ' ἔβαλον προπάροιθε νεός, ἀνέγειρα δ' ἐταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
"ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ
εἰς Αἶδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ· 175
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηὶ θοῇ βρῶσις τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ."
"ὥς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο,
ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἄλὸς ἀτρυγέτιο

θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν. 180
 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
 χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα दाῖτα.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 ἦμος δ' ἥλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, 185
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 καὶ τότε γὰρ ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
 "κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἐταῖροι·
 ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς, 190
 οὐδ' ὅπῃ ἥλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
 οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
 εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι εἶναι.
 εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσιν ἀνελθὼν
 νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπεῖριτος ἐστεφάνωται· 195
 αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσση
 ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην."
 "ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
 μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο
 Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος, ἀνδροφάγοιο. 200
 κλαῖον δὲ λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
 ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
 "αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας εὐκνήμιδας ἐταίρους
 ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα·
 τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής. 205

κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὄκα·
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἵκοσ' ἐταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἅμμε λίπον γοόοντας ὀπισθεν.
εὗρον δ' ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα Κίρκης 210
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ·
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἢ δὲ λέοντες,
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἳ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοί γε
οὐρήσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέστην. 215
ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ', αἰεὶ γάρ τε φέρει μελίσγματα θυμοῦ,
ὥς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἢ δὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ' ἔδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο, 220
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἰστὸν ἐποιχομένης μέγαν ἄμβροτον, οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιτος ἐτάρων ἦν κεδνότατός τε· 225
"ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἰστὸν
καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν,
ἣ θεὸς ἥε γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον."
"ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες.
ἣ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς 230
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀιδρεῖησιν ἔποντο·

Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, οἰσάμενος δόλον εἶναι.
εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρόν
οἶνω Πραμνεῖω ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτω 235
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοῖατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδω πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε
καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὥς τὸ πάρος περ. 240
ὥς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο, τοῖσι δὲ Κίρκη
πάρ ρ' ἄκυλον βάλανόν τε βάλεν καρπὸν τε κρανείης
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
"Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν
ἀγγελίην ἐτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον. 245
οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος ἰέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ἐν δέ οἱ ὅσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠίετο θυμός.
ἄλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον· 250
"ἦιομεν, ὥς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὖρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλὰ
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἔνθα δέ τις μέγαν ἰστὸν ἐποιχομένη λίγ' αἶδεν,
ἣ θεὸς ἠὲ γυνή· τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες. 255
ἣ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαιινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀιδρεῖησιν ἔποντο·

αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, οἰσάμενος δόλον εἶναι.
 οἱ δ' ἅμ' αἰσιώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
 ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.· 260
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
 ὤμοιιν βαλόμην, μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα·
 τὸν δ' ἄψ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἠγήσασθαι.
 αὐτὰρ ὃ γ' ἀμφοτέρησι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων
 καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 265
 "μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
 οἶδα γάρ, ὥς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσει οὔτε τιν' ἄλλον
 ἄξις σὼν ἐτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοίοδεσι θᾶσσον
 φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἥμαρ.·
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 270
 Εὐρύλοχ', ἦ τοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
 ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
 αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.·
 "ὥς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ θαλάσσης.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσας 275
 Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
 ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
 ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
 πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη·
 ἐν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· 280
 "πῇ δὴ αὖτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
 χώρου ἄιδρις ἐών; ἔταροι δέ τοι οἶδ' ἐνὶ Κίρκης
 ἔρχεται ὥς τε σῦες πυκινούς κευθμῶνας ἔχοντες.

ἧ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σε φημι
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ', ἔνθα περ ἄλλοι. 285
ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἡδὲ σαώσω.
τῇ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχεο, ὃ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκησιν κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια δήνεα Κίρκης.
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτω. 290
ἀλλ' οὐδ' ὥς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλόν, ὃ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.
ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ράβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκη ἐπαῖξαι, ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων. 295
ἡ δέ σ' ὑποδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
ἐνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἐτάρους αὐτόν τε κομίσῃ·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο, 300
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃ.
"ὥς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον ἀργεῖφόντης
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε.
ρίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἵκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν 305
ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
ἦια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.

ἔστιν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο· 310
 ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
 ἢ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαιινὰς
 καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἄκαχήμενος ἦτορ.
 εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
 καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν· 315
 τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαι, ὄφρα πίοιμι,
 ἐν δέ τε φάρμακον ἦκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξε,
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 'ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἐταίρων.' 320
 "ὥς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὃςδ' ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 Κίρκῃ ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
 ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων,
 καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς; 325
 θαυμά μ' ἔχει ὥς οὐ τι πῶν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης·
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
 ὃς κε πῆη καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
 σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
 ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ 330
 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις ἀργεῖφόντης,
 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηὶ μελαίνῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θεό, νῶϊ δ' ἔπειτα
 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα μιγέντε
 εὐνῇ καὶ φιλότῃτι πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.' 335

"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλει σοὶ ἦπιον εἶναι,
ἢ μοι σὺς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἐταίρους,
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ' ἵεναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς, 340
ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃς.
οὐδ' ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο."
"ὥς ἐφάμην, ἣ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυνεν, ὥς ἐκέλευον. 345
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὄρκον,
καὶ τότε ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
"ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἱ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν·
γίγνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων ἀπὸ τ' ἀλσέων 350
ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἳ τ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
τάων ἣ μὲν ἔβαλλε θρόνοισι ἐνὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λίθ' ὑπέβαλλεν·
ἣ δ' ἑτέρη προπάρειθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια· 355
ἣ δὲ τρίτῃ κρητῇρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἣδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
ἣ δὲ τετάρτῃ ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ ἀνέκαιε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἥνοπι χαλκῷ, 360
ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα λό' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,

θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρα μοι ἐκ κάματος θυμοφθόρον εἴλετο γυίων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἡδὲ χιτῶνα, 365
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
καλοῦ δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν. 370
οἶτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐχ ἦνδανε θυμῷ,
ἀλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὅσσοτο θυμός.
"Κίρκη δ' ὥς ἐνόησεν ἔμ' ἤμενον οὐδ' ἐπὶ σίτῳ 375
χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
" τίφθ' οὕτως, Ὀδυσσεῦ, κατ' ἄρ' ἔξχει ἴσος ἀναύδῳ,
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἄπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά που δόλον ἄλλον οἶεαι· οὐδέ τί σε χρὴ 380
δειδόμεν· ἦδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὄρκον·'
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
'ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναΐσιμος εἴη,
πρὶν τλαίῃ πάσασθαι ἐδητύος ἡδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ' ἐτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι; 385
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἐταίρους.'

"ὥς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διῆκ' ἐμὲ γάρυον βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέωξε συφειοῦ,
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν. 390
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι' αὐτῶν
ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ὥς πρὶν ἔφυσε
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' ἄψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν, 395
καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
ἔγνωσαν δέ μ' ἐκεῖνοι ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος.
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδου γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
"ἡ δέ μευ ἄγχι στήσῃα προσηύδα διὰ θεάων· 400
ἴδιογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσατε ἡπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὄπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' ἄψ' ἵεναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἐταίρους." 405
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
βῆν δ' ἵεναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ θοῇ ἐρίηρας ἐταίρους
οἵκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
ὥς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας, 410
ἐλθούσας εἰς κόπρον, ἐπὶν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντία· οὐδ' ἔτι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι·

μητέρας· ὥς ἔμ' ἐκεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς 415
ὥς ἔμεν, ὥς εἰ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχεῖς Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἡδ' ἐγένοντο.
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
"οἱ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὥς ἐχάρημεν,
ὥς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν· 420
ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἐτάρων κατάλεξον ὄλεθρον."
"ὥς ἔφην, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσι·
"νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἡπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σιπήεσσι πελάσσομεν ὄπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἔπεσθαι, 425
ὄφρα ἴδῃθ' ἐτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν."
"ὥς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἐταίρους·
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 430
"ἄ δειλοί, πόσ' ἵμεν; τί κακῶν ἱμεῖρετε τούτων;
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἦ σὺς ἠὲ λύκους ποιήσεται ἠὲ λέοντας,
οἳ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκη,
ὥς περ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο 435
ἡμέτεροι ἔταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἶπετ' Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίησιν ὄλοντο."
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,

τῷ οἱ ἀποπλήξας κεφαλὴν οὐδάσδε πελάσσαι, 440
 καὶ πηῶ περ ἔοντι μάλα σχεδόν· ἀλλὰ μ' ἐταῖροι
 μελιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
 "διογενές, τοῦτον μὲν ἔασομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
 αὐτοῦ παρ νηὶ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
 ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης." 445
 "ὥς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ θαλάσσης.
 οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,
 ἀλλ' ἔπετ'· ἔδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπὴν.
 "τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἐτάρους ἐν δώμασι Κίρκῃ
 ἐνδυκέως λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ, 450
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν ἠδὲ χιτῶνας·
 δαινυμένους δ' ἐν πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.
 οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τ' ἐσάντα,
 κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
 ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα διὰ θεάων· 455
 "μηκέτι νῦν θαλερὸν γόνον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ
 ἡμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθεται ἄλγεα ἰχθυόεντι,
 ἡδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου.
 ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον,
 εἰς ὃ κεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε, 460
 οἶον ὅτε πρῶτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
 τρηχεῖς Ἰθάκης. νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
 αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ ποθ' ὕμιν
 θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέποσθε.
 "ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ. 465

ἔνθα μὲν ἥματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
 ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὦραι
 μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἥματα μακρὰ τελέσθη,
 καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἐταῖροι· 470
 "δαίμόνι', ἦδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἵης,
 εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σωθῆναι καὶ ἰκέσθαι
 οἶκον ἐς ὑπόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
 "ὥς ἔφαν, αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα 475
 ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 ἦμος δ' ἥλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
 αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς
 γούνων ἑλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς· 480
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
 "ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἦν περ ὑπέστης,
 οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἦδη,
 ἡδ' ἄλλων ἐτάρων, οἳ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ
 ἄμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύ γε νόσφι γένηαι." 485
 "ὥς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ.
 ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι καὶ ἰκέσθαι
 εἰς Αἶδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης, 490
 ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,

μάντηος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι·
 τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια,
 οἷῳ πεπνῦσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ αἰσσοῦσιν·
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ· 495
 κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
 ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄρᾱν φάος ἡελίοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενος τ' ἐκορέσθην,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει; 500
 εἰς Ἀἴδος δ' οὐ πώ τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ·
 "ὥς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηὶ μελέσθω,
 ἱστὸν δὲ στήσας, ἀνά θ' ἱστίᾳ λευκὰ πετάσσας 505
 ἦσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιή Βορέας φέρησιν.
 ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηὶ δι' Ὠκεανοῖο περήσης,
 ἔνθ' ἀκτὴ τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
 μακραί τ' αἴγυροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
 νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ, 510
 αὐτὸς δ' εἰς Αἶδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
 ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ρέουσιν
 Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
 πέτρῃ τε ζύνεσίς τε δὺν ποταμῶν ἐριδούπων·
 ἔνθα δ' ἔπειθ', ἦρως, χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω, 515
 βόθρον ὀρύξαι, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα,
 ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοῆν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσιν,

πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἡδέι οἴνω,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ παλύνειν.
πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, 520
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥ τις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν οἴῳ
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
αὐτὰρ ἐπὶν εὐχῇσι λίσσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν, 525
ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέξειν θῆλυν τε μέλαιναν
εἰς Ἑρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι
ἰέμενος ποταμοῖο ροάων· ἔνθα δὲ πολλὰ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων.
δὴ τότε ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι 530
μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα νηλεί χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Αἰδῇ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ῥῆσθαι, μηδὲ ἂν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα 535
αἵματος ἄσσον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
ὃς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσει ἰχθυόεντα·
"ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως. 540
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσαν·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἔννυτο νύμφη,
λειπὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰζυῖ

καλὴν χρυσεῖην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἐταίρους 545
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
"μηκέτι νῦν εὐδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον,
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη."
"ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἐταίρους. 550
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὔτε τι λῆν
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ οὔτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρώς·
ὅς μοι ἄνευθ' ἐτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,
ψύχεος ἰμείρων, κατελέξατο οἰνοβαρείων.
κινυμένων δ' ἐτάρων ὄμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας 555
ἐξαπίνης ἀνόρουσε καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ἦσιν
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν· ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Αἰδόοδε κατῆλθεν.
"ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον· 560
"φάσθε νῦ που οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη,
εἰς Αἶδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο."
"ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ, 565
ἐζόμενοι δὲ κατ' αὐθι γόων τίλλοντό τε χαίτας·
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
"ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ἦομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,

τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ 570

ἄρνειόν κατέδησεν ὄιν θῆλύν τε μέλαιναν,

ῥεῖα παρεξελοῦσα· τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα

ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ' ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κίοντα;

Οδύσσεια ια'

"αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἄρ' ἀμύμονα ἐρύσσαμεν εἰς ἄλκιον,
ἐν δ' ἰσθμὸν τιθέμεσθα καὶ ἰσθμὸν νηὶ μελαίνῃ,
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἅν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες. 5

ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρόροιο
ἔκμενον οὖρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἐταῖρον,
Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἤμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε. 10

τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἰσθμὸν ποντοπορεύουσιν·
δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί.
"ἦ δ' ἐς πείραθ' ἴκανε βαθυρρόου Ὀκεανοῖο.
ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε,
ἥερι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς 15

ἥελιος φαέθων καταδέσκειται ἀκτίνεσσιν,
οὐθ' ὅπότε ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὐθ' ὅτ' ἂν ἄψ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται,
ἄλλ' ἐπὶ νύξ' ὅλοή τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.

νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλοσαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα 20
εἰλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὀκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη.

"ἔνθ' ἱερῆα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ

Οδύσσεια, Ὀμηρος

βόθρον ὄρυς· ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα, 25
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεόμεν πᾶσιν νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνω,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἣ τις ἀρίστη, 30
ρέξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν οἶω
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχολῆσι λιτῆσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα 35
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἶμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲς Ἑρέβους νεκύων κατατεθνηώτων.
νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε πολύτλητοί τε γέροντες
παρθενικαὶ τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι,
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχεῖησιν, 40
ἄνδρες ἀρηίφατοι βεβρωτῶμένα τεύχε' ἔχοντες·
οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίη ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἦρει.
δὴ τότε· ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεί χαλκῷ, 45
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμω τ' Αἴδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὃςὐ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἦμην, οὐδ' εἶων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἄσπον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι. 50

"πρώτη δὲ ψυχὴ Ἑλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαιπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαιπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ, 55
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
"Ἑλπήνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηὶ μελαίνῃ.
"ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἡμεῖβετο μύθῳ·
"διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 60
ἅσέ με δαίμονος αἴσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἀϊδόσδε κατήλθε. 65
νῦν δέ σε τῶν ὀπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
πρὸς τ' ἀλόχου καὶ πατρός, ὃ σ' ἔτρεφε τῶτθ' ἔοντα,
Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Αἴδαιο
νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα· 70
ἐνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο.
μή μ' ἄκλαυτον ἄθαιπτον ἰὼν ὀπιθεν καταλείπειν
νοσφισθεῖς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
ἀλλὰ με κακῆται σὺν τεύχεσιν, ἅσσα μοι ἔστιν,
σῆμά τέ μοι χεῦται πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης, □□□
ἄνδρὸς δυστήνοιο καὶ ἐσσομένοισι ποθέσθαι.

ταῦτά τέ μοι τελέσαι πῆξαι τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμόν,
 τῷ καὶ ζῶδς ἔρεσσον ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἐτάροισιν.
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 'ταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω.' 80
 "νῶϊ μὲν ὡς ἐπέεσσιν ἀμειβομένῳ στυγεροῖσιν
 ἤμεθ', ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
 εἰδῶλον δ' ἐτέρωθεν ἐταίρου πόλλ' ἀγόρευεν·
 "ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυῖς,
 Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια, 85
 τὴν ζῶην κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
 τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς εἶων προτέρην, πυκινόν περ ἀχεύων,
 αἵματος ἄσσοι ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
 "ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο 90
 χρύσειον σκήπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν·
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 τίπτ' αὖτ', ὦ δύστηνε, λιπὼν φάος ἡέλιιο
 ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃ νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
 ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἅπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ, 95
 αἵματος ὄφρα πῖω καὶ τοι νημερτέα εἵπω.'
 "ὥς φάτ', ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
 κουλεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πῖεν αἷμα κελαινόν,
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
 "νόστον δίζηαι μεληδέα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ· 100
 τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός· οὐ γὰρ οἶω
 λήσειν ἐννοσίγαιον, ὃ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ

χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἔτι μὲν κε καὶ ὥς κακά περ πάσχοντες ἴκοισθε,
αἷ κ' ἐθέλης σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἐταίρων, 105
ὁππότε κε πρῶτον πελάσης ἐυεργέα νῆα
Θρινακίη νήσῳ, προφυγῶν ἰοειδέα πόντον,
βοσκομένας δ' εὖρητε βόας καὶ ἵφια μῆλα
Ἥελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάας νόστου τε μέδηναι, 110
καὶ κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἴκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον,
νηί τε καὶ ἐτάροις. αὐτὸς δ' εἴ περ κεν ἀλύξης,
ὁψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης· δῆεις δ' ἐν πῆματα οἴκῳ, 115
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίοντον κατέδουσι
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες.
ἀλλ' ἣ τοι κείνων γε βίας ἀποτίσσαι ἐλθών·
αὐτὰρ ἐπὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνης ἢ δόλῳ ἢ ἀμφοδὸν ὀξεί χαλκῷ, 120
ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα λαβὼν ἐυῆρες ἐρετμόν,
εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἄνδρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους
οὐδ' ἐυῆρε' ἐρετμά, τά τε περὰ νηυσὶ πέλονται. 125
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δῆ τοι συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήη ἀθηρηλοιστὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὄμφῳ,

καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐήρες ἐρετμόν,
 ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι, 130
 ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
 οἴκαδ' ἀποστείχειν ἔρδιν θ' ἱερᾶς ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
 πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
 ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνη 135
 γήραι ὑπο λυπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
 ὄλβιοι ἔσσουνται. τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ' οὐκ ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον· 140
 μητρὸς τήνδ' ὀρόω ψυχὴν κατατεθνηυῖας·
 ἣ δ' ἀκέουσ' ἦσται σχεδὸν αἵματος, οὐδ' ἐὼν υἱὸν
 ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
 εἰπέ, ἄναξ, πῶς κέν με ἀναγνοίῃ τὸν ἐόντα;"
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν· 145
 "ῥηϊδίον τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
 ὃν τινα μὲν κεν ἔῃς νεκρῶν κατατεθνηώτων
 αἵματος ἄσσουν ἵμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
 ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέης, ὁ δέ τοι πάλιν εἴσιν ὀπίσσω.'
 "ὥς φασμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω 150
 Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
 ἦλυθε καὶ πῖεν αἶμα κελαϊνεφές· αὐτίκα δ' ἔγνων,
 καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

"τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα 155

ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωῶσιν ὀράσθαι.

μέσσω γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα,

Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὖ πῶς ἔστι περῆσαι

πεζὸν ἐόντ', ἦν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.

ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις 160

νηί τε καὶ ἐτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες

εἰς Ἰθάκην, οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;"

"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

ἴμῃτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Αἶδαο

ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο· 165

οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος, οὐδέ πω ἀμῆς

γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι οἰζύν,

ἐξ οὗ τὰ πρῶτισθ' ἐπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ

Ἴλιον εἰς εὐπῶλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.

ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον· 170

τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;

ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα

οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὃν κατέλειπον,

ἦ ἔτι παρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη 175

ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.

εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλὴν τε νόον τε,

ἦε μένει παρὰ παιδί καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει

ἦ ἤδη μιν ἔγῃμεν Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος·

"ὥς ἐφάμην, ἠ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·

ἔκαστ' ἀνὴρ κείνην γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δάκρυ χεύουσι.
σὸν δ' οὐ πῶ τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἔκκλητος
Τηλέμαχος τεμένεα νέμεται καὶ δαῖτας εἰσας 185
δαίνυται, ὃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. πατήρ δέ σὸς αὐτόθι μένει
ἄγρῳ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται. οὐδέ οἱ εὖναι
δέμνια καὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ἀλλ' ὃ γε χεῖμα μὲν εὖδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ, 190
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δὲ χροὶ εἵματα εἴται·
αὐτὰρ ἐπὶν ἔθισι θέρος τεθαλυῖα τ' ὀπώρα,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἄλωϊς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὖναι.
ἔνθ' ὃ γε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἄεξει 195
σὸν νόστον ποθέων, χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην καὶ πότμον ἐπέσπον·
οὕτ' ἐμέ γ' ἐν μεγάροισιν εὐσκοπὸς ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνε,
οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἣ τε μάλιστα 200
τηκεδόνι στογερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλὰ με σὸς τε πόθος σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
σὴ τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμόν ἀπηύρα.
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίδας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν κατατεθνηυῖας. 205
τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλέειν τέ με θυμὸς ἀνώγει,

τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἵκελον ἦ καὶ ὄνειρῳ
ἔπατ'. ἐμοὶ δ' ἄχος ὅξυ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
"μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλέειν μεμαῶτα, 210
ὄφρα καὶ εἰν Αἶδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρῳ κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἶδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ῶτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;"
"ὥς ἐφάμην, ἣ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ· 215
'ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὐ τί σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε τίς κε θάνησιν·
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἵνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο 220
δαμνᾷ, ἐπεὶ κε πρῶτα λίπη λεύκ' ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' ἡύτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εὔπησθα γυναικί.'
"νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ', αἱ δὲ γυναῖκες 225
ἦλυθον, ὥτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια,
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θυγάτρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἶμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο,
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ἐρέοιμι ἐκάστην.
ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή· 230
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
οὐκ εἶων πίνειν ἅμα πάσας αἶμα κελαινόν.

αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἡδὲ ἐκάστη
 ὄν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἀπάσας.
 "ἔνθ' ἣ τοι πρώτην Τυρῶ ἴδον εὐπατέρειαν, 235
 ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
 φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
 ἣ ποταμοῦ ἠράσσαι· Ἐνιπῆος θείοιο,
 ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι,
 καὶ ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα. 240
 τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος ἐννοσίγαιος
 ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·
 πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη, οὔρεϊ ἴσον,
 κυρτωθέν, κρύψεν δὲ θεὸν θνητὴν τε γυναῖκα.
 λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν. 245
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
 ἐν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 "χαῖρε, γύναι, φιλότῃτι· περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
 τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὖναι
 ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν ἀτιταλλέμεναί τε. 250
 νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο μηδ' ὀνομήνης·
 αὐτὰρ ἐγὼ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 "ὥς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
 ἣ δ' ὑποκυσαμένη Περίην τέκε καὶ Νηληῖα,
 τὼ κρατερῶ θεράποντε Διὸς μέγαλοιο γενέσθην 255
 ἀμφοτέρω· Πελῆς μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαωλκῷ
 ναῖε πολύρρηνος, ὃ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἡμαθόεντι.
 τοὺς δ' ἐτέρους Κρηθῆι τέκεν βασιλεία γυναικῶν,

Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ' Ἀμυθάονά θ' ἵπποχάρμην.
"τὴν δὲ μετ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα, 260
ἣ δὴ καὶ Διὸς εὖχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίωνά τε Ζῆθόν τε,
οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἐπταπύλοιο,
πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναίεμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε. 265
"τὴν δὲ μετ' Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
γείνατ' ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μέγαλοιο μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής. 270
"μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν αἰδορέῃσι νόοιο
γῆμαμένη ᾧ υἱ· ὁ δ' ὄν πατέρ' ἐξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἄλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων 275
Καδμείων ἦνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἣ δ' ἔβη εἰς Αἶδαο πολάρταο κρατεροῖο,
ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἑρινύες ἐκτελέουσιν. 280
"καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἐὼν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα,
ὀπλοτάτην κούρην Ἀμφίωνος Ἰασίδαο,
ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυεῖῳ ἴφι ἄνασσεν·

ἡ δὲ Πύλου βασιλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα, 285
Νέστορά τε χρόνιον τε Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρῷ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώνοντο περικτίται· οὐδ' ἄρα Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου ὃς μὴ ἔλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἴφικληείης 290
ἀργαλέας· τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι καὶ βουκόλοι ἀγροῖῳται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὥραι, 295
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἴφικληείη,
θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
"καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἣ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα, 300
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἴα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνῶσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἴσα θεοῖσι.
"τὴν δὲ μετ' Ἴφιμέδειαν, Ἀλωῆος παράκοιτιν 305
εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι,
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίῳ δ' ἐγενέσθην,
Ἵπτόν τ' ἀντίθεον τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζεῖδωρος ἄρουρα
καὶ πολὺ καλλίστους μετὰ γε κλυτὸν Ὠρίωνα· 310

έννέωροι γάρ τοί γε καὶ έννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην έννεόργυιοι.
οἷ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην έν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσιν πολυάικος πολέμοιο.
Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὅσση 315
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἔν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καὶ νῦ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἦβης μέτρον ἴκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱός, ὃν ἠύκομος τέκε Λητώ,
ἀμφοτέρῳ, πρίν σφωιν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς εὐανθεί λάχνη. 320
"Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνως ὀλοόφρονος, ἦν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ έν ἀμφιρύτῃ Διονύσου μαρτυρίῃσιν. 325
"Μαϊράν τε Κλυμένην τε ἴδον στυγερήν τ' Ἐριφύλην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας·
πρίν γάρ κεν καὶ νῦξ φθῖτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη 330
εὖδειν, ἣ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἐταίρους
ἣ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει."
'ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιάοντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτῃ λευκώλενος ἦρχετο μύθων. 335
"Φαίηκες, πῶς ὕμιν ἀνὴρ ὁδε φαίνεται εἶναι

εἶδος τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον εἴσας·
 ξείνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
 τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
 οὕτω χρῆζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν 340
 κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται."
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἑχένης,
 ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν·
 "ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἡμῖν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης
 μυθεῖται βασιλεία περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε. 345
 Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
 "τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἶ κεν ἐγὼ γε
 ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω·
 ξείνος δὲ τλήτω μάλα περ νόστοιο χατίζων 350
 ἔμψης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰς ὃ κε πᾶσαν
 δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, 355
 εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μῖμνεν,
 πομπὴν δ' ὀτρύνετε καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
 καὶ κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
 πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλῃν ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι·
 καὶ κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἶην 360
 πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·

"ὦ Ὀδυσσεῦ, τὸ μὲν οὐ τί σ' εἴσκομεν εἰσορόωντες,
ἡπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπὶ κλοπὸν, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους, 365
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί.
μῦθον δ' ὥς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 370
εἴ τινας ἀντιθέων ἐτάρων ἴδες, οἳ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔποντο καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
νῦξ δ' ἦδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ, σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
καὶ κεν ἐς ἡῶ διαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ 375
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρῃ μὲν πολέων μύθων, ὥρῃ δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε 380
τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεύειν,
κήδε' ἐμῶν ἐτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν αὐτήν,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
"αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη 385
ἀγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαιο
ἀχθυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσοι ἅμ' αὐτῷ

οἴκῳ ἐν Αἰγίοθιοιό θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
 ἔγνω δ' αἶψ' ἔμ' ἐκεῖνος, ἐπεὶ πῖεν αἶμα κελαινόν· 390
 κλαῖε δ' ὃ γε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἵβων,
 πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων·
 ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἱς ἔμπεδος οὐδέ τι κῆρυς,
 οἷη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
 "τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ, 395
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
 Ἄτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
 ἦε σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσε
 ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον αὐτμήν; 400
 ἦέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
 βοῦς περιταμνόμενον ἠδ' οἴων πώεα καλά,
 ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν;
 "ὥς ἐφάμην, ὃ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
 Ὀδυσσεύς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ, 405
 οὐτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσε
 ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον αὐτμήν,
 οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
 ἀλλὰ μοι Αἰγίοθος τεύξας θανάτῳν τε μόρον τε
 ἔκτα σὺν οὐλομένη ἀλόχῳ, οἰκόνδε καλέσσας, 410
 δεῖπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτῃ.
 ὥς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ· περὶ δ' ἄλλοι ἐταῖροι
 νωλεμέως κτείνοντο σῦες ὥς ἀργιόδοντες,
 οἳ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο

ἥ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυῖη. 415
 ἥδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,
 μουνᾶς κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὕσμινῃ·
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
 ὥς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
 κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν. 420
 οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὅπα Πριάμοιο θυγατρός,
 Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
 ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων
 βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
 νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Αἶδαο 425
 χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἐλέειν σὺν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
 ὥς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός,
 ἥ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάλῃται·
 οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
 κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἥ τοι ἔφην γε 430
 ἀσπᾶσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμῳέσσιν ἐμοῖσιν
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα
 οἷ τε κατ' αἴσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένησιν ὀπίσσω
 θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἣ κ' ἐνεργὸς ἔησιν·
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 435
 'ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
 ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλάς
 ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί,
 σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι·
 "ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε· 440

ἔτῳ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἥπιος εἶναι·
 μή οἱ μῦθον ἅπαντα πιφασκέμεν, ὃν κ' ἐν εἰδῇς,
 ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
 ἀλλ' οὐ σοί γ', Ὀδυσσεῦ, φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός·
 λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε 445
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
 ἥ μὲν μιν νύμφη γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς
 ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
 νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
 ὄλβιος· ἥ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών, 450
 καὶ κεῖνος πατέρα προσπύζεται, ἥ θέμις ἐστίν.
 ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἱὸς ἐνυπλησθῆναι ἄκοιτις
 ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 κρύβδην, μηδ' ἀναφανδά, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν 455
 νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 εἴ που ἔτι ζώντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
 ἥ που ἐν Ὀρχομενῷ ἢ ἐν Πύλῳ ἡμαθόεντι,
 ἥ που παρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ· 460
 οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 Ἄτρεΐδῃ, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
 ζῶει ὃ γ' ἥ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
 "νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμειβομένῳ στυγεροῖσιν 465
 ἔσταμεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·

ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἦεν εἰδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα. 470
ἔγνω δὲ ψυχὴ με ποδώκεος Αἰακίδαο
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἀϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ 475
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἶδωλα καμόντων;"
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
'ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλήν
εἵποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσας ἰκοίμην· 480
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ', Ἀχιλλεῦ,
οὗ τις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
πρὶν μὲν γάρ σε ζῶν ἐτίομεν ἴσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν 485
ἐνθάδ' ἐὼν· τῷ μὴ τι θανῶν ἀκαχίζεω, Ἀχιλλεῦ.'
"ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
'μὴ δὴ μοι θάνατόν γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλω,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίωτος πολὺς εἴη, 490
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,

ἦ ἔπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε καὶ οὐκί.
 εἰπέ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος, εἴ τι πέπυσσαι,
 ἦ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν, 495
 ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
 οὐνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
 οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο,
 τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
 πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν· 500
 εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ·
 τῷ κέ τε στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
 οἳ κείνον βιόωνται ἐέργουσιν τ' ἀπὸ τιμῆς.
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 'ἦ τοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὐ τι πέπυσμαι, 505
 αὐτὰρ τοι παιδὸς γε Νεοιπολέμοιο φίλοιο
 πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
 αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς εἵσης
 ἦγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 ἦ τοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλὰς, 510
 αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
 Νέστωρ ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἶω.
 αὐτὰρ ὅτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρναίμεθα χαλκῷ,
 οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυὶ μένεν ἀνδρῶν οὐδ' ἐν ὀμίλῳ,
 ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε τὸ δὴν μένος οὐδενὶ εἴκων, 515
 πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηιοτῇτι.
 πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
 ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων Ἀργείοισιν,

ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
ἦρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἑταῖροι 520
Κήτειοι κτείνοντο γυναιῶν εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὲ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντα τέταλτο,
ἡμὲν ἀνακλίνει ποκινὸν λόχον ἢ δ' ἐπιθεῖναι, 525
ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργυνντο τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστου·
κεῖνον δ' οὐ ποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χροῖα κάλλιμον οὔτε παρειῶν
δάκρυ ὁμορξάμενον· ὁ δέ γε μάλα πόλλ' ἰκέτευεν 530
ἱππόθεν ἐξέμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην
καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρασμεν αἰπὴν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινε
ἀσκηθῆς, οὔτ' ἄρ' βεβλημένος ὀξεί χαλκῷ 535
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε πολλὰ
γίγνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμῖξ δέ τε μαίνεται Ἄρης·
"ὥς ἐφάμην, ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοῖτα μακρὰ βιβᾶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη ὃ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι. 540
"αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων
ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἵροντο δὲ κήδε' ἐκάστη.
οἷη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,

τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ 545
 τεύχεσιν ἄμφ' Ἀχιλλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
 παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
 ὥς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλω·
 τοίην γὰρ κεφαλὴν ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχευ,
 Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο 550
 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μελιχίοισιν·
 " Αἴαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
 οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
 οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισι, 555
 τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σείο δ' Ἀχαιοὶ
 ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
 ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
 αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητῶν
 ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῖν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν. 560
 ἄλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἴν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσης
 ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν·
 "ὥς ἐφάμην, ὃ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
 ψυχὰς εἰς Ἑρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
 ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἥ κεν ἐγὼ τόν· 565
 ἀλλὰ μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
 τῶν ἄλλων ψυχὰς ιδέειν κατατεθνηώτων.
 "ἔνθ' ἦ τοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
 χρύσεον οκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσιν,
 ἥμενον, οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἵροντο ἄνακτα, 570

ἤμενοι ἑσταότες τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
"τὸν δὲ μετ' Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι
χεροῖν ἔχων ρόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές. 575
"καὶ Τιτυὸν εἶδον, Γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα,
γῦπε δέ μιν ἐκάτερθε παρημένῳ ἦπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντες, ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί·
Λητὼ γὰρ ἔλκησε, Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν, 580
Πυθῶδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
"καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα
ἔστεῶτ' ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε γενεῖῳ·
στεῦτο δὲ διψῶν, πῖεῖν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι·
ὅσοάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρων πῖεῖν μενεαίνων, 585
τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκειτ' ἀναβροχέν, ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήγνασκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθην χέε καρπὸν,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι
συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι· 590
τῶν ὁπότε' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ' ἄνεμος ρίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιάοντα.
"καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα
λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρησιν.
ἦ τοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσὶν τε ποσὶν τε 595
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι

ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότε' ἀποστρέψασκε κραταίς·
 αὐτὶς ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λαῶς ἀναιδής.
 αὐτὰρ ὃ γ' ἄψ ὥσασκε τιταινόμενος, κατὰ δ' ἰδρὼς
 ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει. 600
 "τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληεῖην,
 εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 τέρπεται ἐν θαλίσῃ καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην,
 παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδῖλου.
 ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκῶν ἦν οἰωνῶν ὥς, 605
 πάντοσ' ἀτυζομένων· ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικώς,
 γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῇφιν ὀιστόν,
 δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
 σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσι νύκτι
 χρύσεος ἦν τελαμῶν, ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο, 610
 ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε λέοντες,
 ὕσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
 μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιο,
 ὅς κεῖνον τελαμῶνα ἐῖς ἐγκάτθετο τέχνη.
 ἔγνω δ' αὖτ' ἔμ' ἐκεῖνος, ἐπεὶ ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν, 615
 καὶ μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἃ δεῖλ', ἦ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
 ὃν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο.
 Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίου, αὐτὰρ οἰζὺν 620
 εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χεῖρονι φῶτι
 δεδμήμην, ὃ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.

καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
φράζετο τοῦδέ γέ μοι κρατερώτερον εἶναι ἄεθλον·
τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ Αἴδαο· 625
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"ὥς εἰπὼν ὁ μὲν αὐτὶς ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω,
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.
καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ, 630
Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἡχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἥρει,
μή μοι Γοργεῖην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Αἰδεω πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια. 635
"αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιῶν ἐκέλευον ἐταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἳ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
τὴν δὲ κατ' Ὀκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος. 640

"αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἔκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νηῖόν τ' Αἰαΐην, ὅθι τ' Ἡοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσι καὶ ἀντολαὶ Ἥελίοιο,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλοαμεν ἐν ψαμάθοισιν, 5
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἡῶ διαν.
ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
δὴ τότε ἔγὼν ἐτάρους προΐειν ἐς δώματα Κίρκης
οἰσέμεναι νεκρόν, Ἑλπήνορα τεθνηῶτα. 10
φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτῃ πρόεχ' ἀκτὴ,
θάπτομεν ἀχνύμενοι θαλερόν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
τύμβον χεύαντες καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ ἐυῆρες ἐρετμόν. 15
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἐξ Αἴδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' ἐντοναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
οἶτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἶθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἢ δ' ἐν μέσῳ στήσα μετηύδα διὰ θεάων· 20
"σχέτλιοι, οἳ ζῶοντες ὑπήλθετε δῶμ' Αἴδαο,
διοθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἄλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφι

πλεύσεοθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα 25
σημανέω, ἵνα μὴ τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ
ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες·
"ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
ὥς τότε μὲν πρόπιαν ἦμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα
ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ· 30
ἦμος δ' ἥλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός,
ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἐταίρων
εἶσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα. 35
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·
"ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται, σὺ δ' ἄκουσον,
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσῃ δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξαι, αἶ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφεας εἰσαφίκηται. 40
ὅς τις αἰδρεῖῃ πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὐ τι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ γάνυνται,
ἀλλὰ τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ
ἦμεναι ἐν λειμῶνι, πολὺς δ' ἄμφ' ὀστεόφιν θίς 45
ἀνδρῶν ποθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσι.
ἀλλὰ παρεξέλααν, ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἐταίρων
κηρὸν δεψήσας μελιτῆδες, μὴ τις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἶ κ' ἐθέλησθα,
δησάντων σ' ἐν νηὶ θεῇ χεῖράς τε πόδας τε 50

ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πεύρατ' ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὅπ' ἀκούσης Σειρήνοιν.
εἰ δέ κε λίσσῃαι ἐτάρους λῦσαί τε κελεύης,
οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότε ἐν δεσμοῖσι διδέντων.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάς γε παρέξ ἐλάσωσιν ἐταῖροι, 55
ἔνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὅπποτέρῃ δὴ τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλευεῖν· ἔρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφές, προτὶ δ' αὐτὰς
κύμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης· 60
Πλαγκτὰς δὴ τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλὰ τε καὶ τῶν αἰὲν ἀφαιρεῖται λῖς πέτρη·
ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. 65
τῇ δ' οὐ πώ τις νηὺς φύγεν ἀνδρῶν, ἢ τις ἵκηται,
ἀλλὰ θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ἄλως φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἷη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηὺς,
Ἄργῳ πᾶσι μέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα. 70
καὶ νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
"οἱ δὲ δῶω σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει
ὀξεῖη κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη· τὸ μὲν οὐ ποτ' ἔρωεῖ, οὐδέ ποτ' αἶθρη 75
κείνου ἔχει κορυφὴν οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.

οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ οὐδ' ἐπιβαίη,
οὐδ' εἴ οἱ χεῖρες τε εἰκόσι καὶ πόδες εἶεν·
πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξεστῇ εἰκυῖα.
μέσσω δ' ἐν σκοπέλῳ ἔστι σπέος ἡεροιδές, 80
πρὸς ζόφον εἰς Ἑρεβος τετραμμένον, ἧ περ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήσιος ἀνὴρ
τόξῳ οἰστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
ἐνθα δ' ἐνὶ Σκύλλῃ ναίει δεινὸν λελακυῖα. 85
τῆς ἧ τοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδέ κέ τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
τῆς ἧ τοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι,
ἕξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἐκάστη 90
σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοῖλοιο δέδυκεν,
ἕξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου,
αὐτοῦ δ' ἰχθυάα, σκόπελον περιμαιμώωσα, 95
δελφῖνὰς τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μείζον ἔλῃσι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγαστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὐ πώ ποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
παρφυγέειν σὺν νηί· φέρει δέ τε κρατὶ ἐκάστῳ
φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρόροιο. 100
"τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ.
πλησίον ἀλλήλων· καὶ κεν διοῖστεύσειας.

τῷ δ' ἐν ἐρινεδὸς ἔστι μέγας, φύλλοισι τεθελώς·
 τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
 τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίσιν ἐπ' ἥματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ 105
 δεινόν· μὴ σὺ γε κεῖθι τύχοις, ὅτε ῥοιβδήσειεν·
 οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπὲκ κακοῦ οὐδ' ἐνοσίχθων.
 ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
 νῆα παρέξ ἐλάαν, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
 ἐξ ἐτάρους ἐν νηὶ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας· 110
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 εἰ δ' ἄγε δὴ μοι τοῦτο, θεά, νημερτὲς ἐνίσπες,
 εἴ πως τὴν ὅλοην μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
 τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἐταίρους·
 "ὥς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων· 115
 'σχέτλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμήτῃα ἔργα μέμηλε
 καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπεῖξαι ἀθανάτοισιν;
 ἡ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον κακὸν ἐστι,
 δεινὸν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον οὐδὲ μαχητόν·
 οὐδέ τις ἔστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς. 120
 ἦν γὰρ δηθύνησθα κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
 δεῖδω, μὴ σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχησι
 τόσσησιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἔληται.
 ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κράταιν,
 μητέρα τῆς Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν· 125
 ἣ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὀρμηθῆναι.
 "Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξει· ἐνθα δὲ πολλὰι
 βόσκοντ' Ἑλίοιο βόες καὶ ἵφια μῆλα,

ἐπτά βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πάρα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα. γόνος δ' οὐ γίγνεται αὐτῶν, 130
οὐδέ ποτε φθινύθουσι. θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσὶν,
νύμφαι ἑυπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
ἃς τέκεν Ἥελίῳ Ὑπερίονι διὰ Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ
Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπώκισε τηλόθι ναίειν, 135
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώια καὶ ἔλικας βοῦς.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἑάας νόστου τε μέδηναι,
ἧ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακὰ περ πάσχοντες ἴκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηται, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον,
νηί τε καὶ ἐτάροις· αὐτὸς δ' εἴ περ κεν ἀλύξης, 140
ὀψὲ κακῶς νεῖται, ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους·
"ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε διὰ θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιῶν ὄτρυνον ἐταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι· 145
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρόοιο
ἴκμενον οὖρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἐταῖρον,
Κίρκη ἑυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς ἀνδρήεσσα. 150
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἤμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε.
"δὴ τότε· ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἓνα ἴδμεναι οὐδὲ δύο οἴους

θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, διὰ θεάων· 155
 ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἦ κε θάνωμεν
 ἢ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
 Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
 φθόγγον ἀλεύσθαι καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
 οἷον ἔμ' ἠνώγει ὅπ' ἀκουέμεν· ἀλλὰ με δεσμῷ 160
 δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὅφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω,
 ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
 εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω,
 ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότε' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.'
 "ἦ τοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἐτάροισι πίφασκον· 165
 τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηὺς εὐεργῆς
 νῆσον Σειρήνουιν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη
 ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
 ἀνστάντες δ' ἔταροι νεὸς ἰστία μηρύσαντο 170
 καὶ τὰ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ θέσαν, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
 ἐζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς ἐλάτησιν.
 αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξεί χαλκῷ
 τυτθὰ διατμήξας χεροὶ στιβαρῇσι πίεζον·
 αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἴς 175
 Ἥελιου τ' αὐγῇ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
 ἐξεῖς δ' ἐτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
 οἱ δ' ἐν νηὶ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε
 ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήπτον·
 αὐτοὶ δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180

ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
 ρίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
 ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδὴν·
 "δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύναιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 νῆα κατάστησον, ἵνα νωιτέρην ὅπ' ἀκούσῃς. 185
 οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ,
 πρὶν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὅπ' ἀκοῦσαι,
 ἀλλ' ὃ γε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.
 ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρέϊη
 Ἀργεῖοι Τρῳᾶς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν, 190
 ἴδμεν δ', ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ."
 "ὥς φάσαν ἰεῖσαι ὅπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 ἦθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἐταίρους
 ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
 αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε 195
 πλείοσιν μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλον τε πίεζον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὰς γε παρήλασαν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
 φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
 αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἔλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι,
 ὃν σφιν ἐπ' ὥσιν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν. 200
 "ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
 καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον καὶ δοῦπον ἄκουσα.
 τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπατ' ἐρετμὰ,
 βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτοῦ
 νηῦς, ἐπεὶ οὐκέτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον. 205
 αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὥτρυνον ἐταίρους

μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
 " ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν·
 οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπει κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
 εἴλει ἐνὶ σπηϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφιν· 210
 ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ, βουλῇ τε νόφ τε,
 ἐκφύγομεν, καὶ που τῶνδε μνήσεσθαι οἶω.
 νῦν δ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼ εἵπω, πειθώμεθα πάντες.
 ὑμεῖς μὲν κόπησιν ἀλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
 τύπετε κληΐδεσσι ἐφήμενοι, αἱ κέ ποθι Ζεὺς 215
 δώη τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι·
 σοὶ δέ, κυβερνήθ', ὧδ' ἐπιτέλλομαι· ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἴηια νωμᾶς.
 τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔργε
 νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
 κεῖσ' ἐξορμήσασα καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλησθα.' 220
 "ὥς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
 Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
 μή πῶς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἐταῖροι
 εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς. 225
 καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
 λανθανόμην, ἐπεὶ οὐ τί μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι·
 αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα καὶ δύο δοῦρε
 μάκρ' ἐν χερσὶν ἐλὼν εἰς ἱκρία νηὸς ἔβαινον
 πρῶρης· ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι 230
 Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἐτάροισιν.
 οὐδέ πη ἀθρῆσαι δυνάμην, ἕκαμον δέ μοι ὅσσε

πάντα παπταίνοντι πρὸς ἡεροειδέα πέτρην.
 "ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
 ἔνθεν μὲν Σκύλλη, ἐτέρωθι δὲ διὰ Χάρυβδις 235
 δεινὸν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ.
 ἧ τοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὥς ἐν πυρὶ πολλῷ
 πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
 ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν·
 ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόζειε θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ, 240
 πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
 δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
 ψάμμῳ κυανέῃ· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ἦρει.
 ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν δείσαντες ὄλεθρον·
 τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐταίρους 245
 ἔξ ἔλεθ', οἳ χερσὶν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
 σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ' ἐταίρους
 ἦδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν
 ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
 ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ. 250
 ὥς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἀλιεὺς περιμήκει ῥάβδῳ
 ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων
 ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
 ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε,
 ὥς οἳ γ' ἀσπαίροντες αἶροντο προτὶ πέτρας· 255
 αὐτοῦ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκληγῶτας
 χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηιοτήτι·
 οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι

πάντων, ὅσος ἐμόγησα πόρους ἀλὸς ἐξερεείνων.
 "αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν δεινὴν τε Χάρυβδιν
 Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον 260
 ἰκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
 πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἥελιοιο.
 δὴ τότε· ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ
 μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν ἀυλιζομενάων 265
 οἷων τε βληγὴν· καὶ μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
 μάντηος ἀλαοῦ, Θηβαίου Τειρεσίαο,
 Κίρκης τ' Αἰαΐης, ἣ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
 νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἥελιοιο.
 δὴ τότε· ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ· 270
 "κέκλυτέ μευ μύθων κακὰ περ πάσχοντες ἐταῖροι,
 ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο
 Κίρκης τ' Αἰαΐης, ἣ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
 νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἥελιοιο·
 ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν. 275
 ἀλλὰ παρέξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
 "ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ·
 "σχέτλιός εἰς, Ὀδυσσεῦ· περὶ τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
 κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοὶ γε σιδήρεα πάντα τέτυκται, 280
 ὅς ῥ' ἐτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
 οὐκ ἐάας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὔτε
 νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον,
 ἀλλ' αὐτῶς διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας

νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἡεροειδέι πόντῳ. 285
 ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
 γίνονται· πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
 ἦν πῶς ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
 ἢ Νότου ἢ Ζεφύροιο δυσσαέος, οἳ τε μάλιστα
 νῆα διαρραΐουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων. 290
 ἀλλ' ἢ τοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
 δόρπον θ' ὀπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες,
 ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρεί πόντῳ.
 "ὥς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι ἐταῖροι.
 καὶ τότε δὴ γίγνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων, 295
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
 "Εὐρύλοχ', ἢ μάλα δὴ με βιάζεστε μοῦνον ἐόντα.
 ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερὸν ὄρκον·
 εἴ κέ τιν' ἡὲ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶς μέγ' οἶῶν
 εὕρωμεν, μή ποὺ τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν 300
 ἢ βοῦν ἡέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἔκῃλοι
 ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
 "ὥς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυνον, ὥς ἐκέλευον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ ἐυεργέα νῆα 305
 ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο, καὶ ἐξαπέβησαν ἐταῖροι
 νηὸς, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 μνησάμενοι δὲ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον ἐταῖρους,
 οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλοῦσα· 310

κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
 ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 ὥρσεν ἔπι ζαῖν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
 λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
 γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. 315
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 νῆα μὲν ὠρμίασαμεν κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες.
 ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι·
 καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον·
 "ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ θεῇ βρῶσιν τε πόσιν τε 320
 ἔστιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν·
 δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἶδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
 Ἑλίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει."
 "ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη Νότος, οὐδέ τις ἄλλος 325
 γίγνεται ἔπειτ' ἀνέμων εἰ μὴ Εὐρὸς τε Νότος τε.
 "οἱ δ' ἦος μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
 τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
 ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἦια πάντα,
 καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκη, 330
 ἰχθυὺς ὄρνιθας τε, φίλας ὅ τι χεῖρας ἴκοιτο,
 γναμποῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός·
 δὴ τότε ἔγων ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
 εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνεια νέεσθαι.
 ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἐταίρους, 335
 χεῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,

ἡρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν·
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχουσαν.
Εὐρύλοχος δ' ἐτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς·
"κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἐταῖροι.
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι, 340
λιμῶ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
ἀλλ' ἄγετ', Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοῖ σὺρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν, 345
αἰψά κεν Ἡελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δέ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων
νῆ' ἐθέλη ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἔσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
βούλομ' ἅπας πρὸς κῆμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι, 350
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ."
"ὥς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι ἐταῖροι.
αὐτίκα δ' Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν, οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρώροιο
βοσκέσκονθ' ἔλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι· 355
τὰς δέ περιστήσαν τε καὶ εὐχετόωντο θεοῖσιν,
φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐυσσέλμου ἐπὶ νηός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον κατὰ τε κνίσῃ ἐκάλυψαν 360
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
οὐδ' εἶχον μέθυ λείψαι ἐπ' αἰθομένοισι ἱεροῖσιν,

ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν. 365
 καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος,
 βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
 ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
 καὶ τότε με κνίσσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς αὐτμή.
 οἰμῶξας δὲ θεοῖσι μέγ' ἀθανάτοισι γεγώνευν· 370
 "Ζεῦ πάτερ ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
 ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλεὶ ὕπνῳ.
 οἱ δ' ἔταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες."
 "ὦκέα δ' Ἥελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
 Λαμπετὶή τανύπεπλος, ὃ οἱ βόας ἔκταμεν ἡμεῖς. 375
 αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ·
 "Ζεῦ πάτερ ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
 τίσαι δὴ ἐτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
 οἳ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἦσιν ἐγὼ γε
 χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα, 380
 ἡδ' ὁπότε ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
 εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπεικέ' ἀμοιβήν,
 δύσομαι εἰς Αἶδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω."
 "τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 "Ἥελι', ἦ τοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε 385
 καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν·
 τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
 τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.

"ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυπσοῦς ἠυκόμοιο·
 ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαιο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι. 390
 "αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν,
 νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, οὐδέ τι μῆχος
 εὐρέμεναι δυνάμεσθα, βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
 τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα προύφαινον·
 εἶρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι μεμύκει, 395
 ὀπταλέα τε καὶ ὠμά, βοῶν δ' ὥς γίγνετο φωνή.
 "ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρήρηες ἐταῖροι
 δαίνυντ' Ἥελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας·
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
 καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων, 400
 ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
 ἱστὸν στησάμενοι ἀνά θ' ἱστίᾳ λεύκ' ἐρύσαντες.
 "ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνετο γαίᾳων, ἀλλ' οὐρανὸς ἡδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων 405
 νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 ἡ δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε
 κεκληγὼς Ζέφυρος μεγάλη σὺν λαίλαπι θύων,
 ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
 ἀμφοτέρους· ἱστὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα 410
 εἰς ἄντλον κατέχυνθ'. ὁ δ' ἄρα πρυμνῇ ἐνὶ νηὶ
 πληῆξε κυβερνήτεω κεφαλὴν, σὺν δ' ὅστέ' ἄραξε
 πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
 κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὅστέα θυμὸς ἀγήνωρ.

Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 415

ἢ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,

ἐν δὲ θεοῖου πλήτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἐταῖροι.

οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν

κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.

αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους 420

λῦσε κλύδων τρόπιος, τὴν δὲ ψυλὴν φέρε κῦμα,

ἐκ δὲ οἱ ἰσὺν ἄραξε ποτὶ τρόπιν. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ

ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς·

τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον, ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἰσὺν,

ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν. 425

"ἔνθ' ἦ τοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,

ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὄκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,

ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.

παννύχιος φερόμην, ἅμα δ' ἡλίῳ ἀνιόντι

ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον δεινὴν τε Χάρυβδιν. 430

ἢ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ·

αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψὸς' ἀερθεῖς,

τῷ προσφὺς ἐχόμεν ὥς νυκτερίς. οὐδέ πη εἶχον

οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ' ἐπιβῆναι·

ρίζαι γὰρ ἐκάς εἶχον, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι, 435

μακροὶ τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.

νωλεμέως δ' ἐχόμεν, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσω

ἰσὺν καὶ τρόπιν αὐτίς· ἐλδομένῳ δέ μοι ἦλθον

ὄψ'· ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορήθηεν ἀνέστη

κρίνων νείκεα πολλὰ δικάζομένων αἰζηῶν, 440

τῆμος δὴ τά γε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφάνθη.
ἦκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσω δ' ἐνδούπησα παρέξ περιμήκεα δοῦρα,
ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε 445
εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
"ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
ἦ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω; 450
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοι ἐστὶν
αὗτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν."

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
"ὦ Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ὑψερεφές, τῷ σ' οὐ τι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀίω 5
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
ὅσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ.
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῷ 10
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·
ἄλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς χαρίσασθαι." 15
ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νῆάδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, 20
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγῇ, μή τιν' ἐταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὅποτε σπερχοῖατ' ἐρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγνον.

τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεΐ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25
μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλιπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30
ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἔλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἡελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὥς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἡελίοιο. 35
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφασκόμενος φάτο μῦθον·
"Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός, 40
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὖροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὕμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν 45
παντοίην, καὶ μὴ τι κακὸν μεταδήμιον εἶη."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·

"Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον 50
 πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
 τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
 ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
 νόμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
 ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοῖ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 55
 αὐτόθεν ἐξ ἐδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "χαῖρέ μοι, ὦ βασιλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας
 ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται. 60
 αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
 παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ."
 ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
 τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
 ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης· 65
 Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
 τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
 τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν ποικιλήν ἅμ' ὅπασσε κομίζειν·
 ἢ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 70
 αἶψα τά γ' ἐν νηϊ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
 δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν·
 καὶ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
 νηὸς ἐπ' ἱκρίοφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὖδοι,
 προμνήσ· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο 75

σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοις.
εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήγρετος, ἥδιοςτος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. 80
ἢ δ', ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
ὕψος' ἀειρόμενοι ρίμῃσιν πρήσσουσι κέλευθον,
ὥς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὀπισθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. 85
ἢ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἵρηξ
κίρκος ὀμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
ὥς ἡ ρίμῃσιν θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα·
ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμὸν 90
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὖδε, λελασμένος ὅσος' ἐπεπόνθει.
εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς ἠριγενείης,
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95
Φόρκυνος δὲ τίς ἐστι λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος,
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
ἄκται ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπητηῖαι,
αἳ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἐντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσι 100
νήες εὖσοελμοι, ὅτ' ἂν ὄρμου μέτρον ἵκωνται.

αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
ἱρὸν νυμφάων αἰ νηϊάδες καλέονται.
ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἕασιν 105
λαῖνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
ἐν δ' ἴστοι λίθιοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δῶ δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταβαταὶ ἀνθρώποισιν, 110
αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ τι κείνη
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
ἔνθ' οἳ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
ἡπεύρω ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων· 115
οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἡπειρόνδε
πρῶτον Ὀδυσσεῖα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
καὶ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ 120
ᾧπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μέγαθυμον Ἀθήνην.
καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πῶς τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
πρὶν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων 125
λήθητ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέφ' Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·

"Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμῆις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν,
Φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης. 130
καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηϊ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135
χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἅλῃς ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἷ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷόν ἔειπες. 140
οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
ἀνδρῶν δ' εἷ περ τίς σε βίη καὶ κάρτεϊ εἴκων
οὐ τι τίει. σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεὶ.
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ." 145
τὸν δ' ἡμείβεται Ποσειδάων ἐννοσίχθων·
"αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὥς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἡεροιδεῖ πόντῳ 150
ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

"ὦ πέπον, ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὀππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται 155
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηὶ θοῇ ἵκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ρ' ἵμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν. 160
ἔνθ' ἔμεν· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἦλυθε ποντοπόρος νηὺς
ρίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον 165
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
ὃδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
"ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προῦφαίνεταιο πᾶσα."
ὥς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὥς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 170
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα, νῆα, 175
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἡεροιδεῖ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὥς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες·

πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται 180
ἡμέτερον προτὶ ἄστν· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἵ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἔδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
ὥς οἱ μὲν ῥ' εὖχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι 185
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
εὖδων ἐν γαίῃ πατρῴῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἦδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἡέρα χεῦε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε μυθήσαιο,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίῃ ἄστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
τοῦνεκ' ἄρ' ἄλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπτοὶ τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι 195
πέτραι τ' ἡλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
στῇ δ' ἄρ' ἀναΐξας καὶ ῥ' εἶσιδε πατρίδα γαῖαν·
ᾧμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ᾧ πεπλήγετο μηρὼ
χεροὶ καταπρηγέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
"ὦ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;
ἦ ῥ' οἷ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 200
ἦε φιλόξεinoι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ τε καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αἶθ' ὄφελον μέναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων 205

ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ' πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μή πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες, 210
οἳ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἥ τέ μ' ἔφαντο
ἄξιν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ' ἐτέλεσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται ὅς τις ἀμάρτη.
ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι, 215
μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες."
"ὥς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἡδὲ λέβητας
ἡρίθμει καὶ χρυσὸν ὕφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
ἐρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, 220
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέφ, ἐπιβώτορι μήλων,
παναπάλω, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασι,
δίπτυχον ἀμφ' ὥμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·
ποσοὶ δ' ὑπὸ λυπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χεροὶ δ' ἄκοντα. 225
τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσῃς,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἐγὼ γε 230
εὐχομαι ὥς τε θεῶ καὶ σευ φίλα γούναθ' ἰκάνω.

καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἄνδρες ἐγγεγάασιν;
ἥ ποῦ τις νήσων εὐδείελος, ἥ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἅλι κεκλιμένη ἐριβόλακος ἠπείροιο;" 235
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἥ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
οὕτω νόνημός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἡμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, 240
ἡδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἥ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
οὐδέ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
ἐν μὲν γάρ οἱ σῆτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἐέρση· 245
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, ἐν δ' ἄρδμοι ἐπηετανοὶ παρέασι.
τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,
τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι αἴης."
"ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 250
χαίρων ἥ γαίῃ πατρώϊῃ, ὥς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, αἰγιόχοιο·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
οὐδ' ὅ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν· 255
"πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς

χρήμασι σὺν τοίοδεσσι· λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἴδομενῆος,
Ὅροσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,
οὔνεκά με στερέσαι τῆς ληίδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
οὔνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἐταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἐταίρῳ·
νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὃς ἐῖ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καὶ σφιν μενοεικέα ληίδα δῶκα·
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστήσαι καὶ ἐφέσσαι
ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί. 275
ἀλλ' ἦ τοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο Ἴς ἀνέμοιο
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνήστις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280
ἀλλ' αὐτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες

κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285
ῥχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ."
ὥς φάτο, μείδισεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἥϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη·
καὶ μιν φωνήσας· ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290
"κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπὶ κλοπῆς ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
σχέτλιε, ποικιλομήτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἔσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ' ἔγνωσ
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ τοι αἰεὶ 300
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα,
νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ᾤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε, 305
εἵπω θ' ὅσα τοι αἴσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι
κῆδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
μηδέ τω ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
πάντων, οὐνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ

πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν." 310

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,

καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ εἴσκεις.

τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,

ἥος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν. 315

αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρασμεν αἰπὴν,

βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς,

οὐ σέ γ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδ' ἐνόησα

νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.

ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ 320

ἠλώμην, ἥός με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·

πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πτόνι δῆμῳ

θάρσυνάς τε ἔπεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.

νῦν δέ σε πρὸς πατρός γουνάζομαι--οὐ γὰρ οἴω

ἦκεν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην 325

γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσιν οἴω

ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσης--

εἶπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἰκάνω."

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

"αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα· 330

τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,

οὔνεκ' ἐπητής ἐσοὶ καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.

ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν

ἔειπ' ἐνὶ μεγάροις ιδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·

σοὶ δ' οὐ πῶ φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ ποθέσθαι, 335

πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεται, ἥ τέ τοι αὐτως
ῆσται ἐνὶ μεγάροισιν, οἷζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ χεύουσι.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ἦδε, ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους· 340
ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χώμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἔδος, ὄφρα πεποιθήης.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος, 345
ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
ἱρὸν νυμφάων, αἷ νηϊάδες καλέονται·
τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες νύμφησι τεληέσας ἑκατόμβας· 350
τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος καταειμένον ὕλη."
ὥς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἡέρα, εἶσατο δὲ χθών·
γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ἦ γαίῃ, κύσε δὲ ζεῖδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ νύμφης ἠρήσατο, χεῖρας ἀνασχών· 355
"νύμφαι νηϊάδες, κοῦραι Διός, οὐ ποτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθ' ὕμμ' ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσι
χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὥς τὸ πάρος περ,
αἷ κεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζῶειν καὶ μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ." 360
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

"θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρου θεσπεσίῳ
 θείμεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·
 αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται." 365
 ὥς εἰποῦσα θεὰ δῶνε σπέος ἡεροειδές,
 μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
 εἵματά τ' εὐποίητα, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι 370
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κόρυη Διὸς αἰγιόχοιο.
 τὼ δὲ καθεζομένῳ ἱερῇς παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης
 φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375
 φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
 οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσι,
 μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
 ἢ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστω, 380
 ἀγγελίας προῖεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο
 φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
 εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 385
 ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς·
 παρ δέ μοι αὐτὴ στήθι, μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,

οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἶ κέ μοι ὦς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεςσι μαχοίμην 390
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"καὶ λίην τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καὶ τιν' οἴω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὗδας 395
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἄλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμφοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἔσσω ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπον ἔχοντα, 400
κνυζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
ὥς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστήρσι φανήης
οἷ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρότιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὕῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδε, 405
παῖδά τε σὸν φιλεῖ καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δήεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τὰ θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
ἐνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
Τηλέμαχον καλέουσα, τὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ·

ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον
ῥχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ' εἴης." 415
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"τίπτε τ' ἄρ' οὐ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;"
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420
"μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
κεῖσ' ἐλθών· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος
ῆσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ, 425
ιέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἶω, πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν."
ὥς ἄρα μιν φαμένη ράβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
κάρψεν μὲν χροῖα καλὸν ἐνὶ γναμφοῖσι μέλεσσι, 430
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,
κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ράκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα ρυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ· 435
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσο' ἐλάφοιο,
ψυλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἄορτήρ.
τῷ γ' ὥς βουλευσάντε διέτμαγεν. ἡ μὲν ἔπειτα

ἐς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὖρ' ἤμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ 5
ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλὴ τε μεγάλῃ τε, περίδρομος· ἦν ῥα συβώτης
αὐτὸς δαίμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιῳ ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ· 10
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερές ἔνθα καὶ ἔνθα,
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας·
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαῖδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσὶν· ἐν δὲ ἐκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο, 15
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἵαυον,
πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφῶν σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο. 20
πὰρ δὲ κύνες, θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἵαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐοῖς ἀράρισκε πέδιλα,

τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ῥχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν, 25
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε
οὖν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκη,
ῥφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαῖατο θυμόν.
ἐξαπίνης δ' Ὀδυσηῖα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι.
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 30
ἔζετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθα κεν ᾧ παρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
ἀλλὰ συβώτης ᾧ κα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπῶν
ἔσουτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκυῖτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον 35
πυκνηῖσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
"ᾧ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 40
ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σῶας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κείνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἄλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡλίοιο.
ἀλλ' ἔπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ῥφρα καὶ αὐτός, 45
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
εὔπης ὀπιόθεν ἐσοὶ καὶ ὀπιόσα κήδε' ἀνέτλης."
ὥς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,
εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,

ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγός, 50
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
ὅττι μιν ὥς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 55
"ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες 60
οἱ νέοι. ἧ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὅπασσεν,
οἶκόν τε κληρὸν τε πολυμνήστην τε γυναῖκα,
οἷά τε ᾧ οἰκῇ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξη, 65
ὥς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίνω.
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ' --ὥς ὥφελ' Ἑλένης ἀπὸ φύλον ὀλέσθαι
πρόχνη, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε·
καὶ γὰρ κείνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς 70
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο."
ὥς εἰπὼν ζωστήρι θεῶς συνέεργε χιτῶνα,
βῆ δ' ἵμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
ἐνθεν ἔλων δύ' ἐνείκε καὶ ἀμφοτέρους ἰέρευσεν,
εὔσε τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν. 75

ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἔζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
"ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τά τε δμῶεσσι πάρεστι, 80
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης 85
ἀλλοτρίης βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληΐδα δώη,
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι,
καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει.
οἶδε δὲ καὶ τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδὴν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως 90
μνᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἔκηλοι
κτῆματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδῶ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
οὗ ποθ' ἐν ἱρεύουσ' ἱερῆϊον, οὐδὲ δύ' οἶω·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες. 95
ἧ γάρ οἱ ζώῃ γ' ἦν ἄσπετος· οὗ τινι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης
οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ' ἄφενος τοσοοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἶων, 100
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν

βόσκουσι ξεινοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἑνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἥματι μῆλον ἀγινεῖ, 105
ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺς τάσδε φυλάσσω τε ρύομαί τε,
καὶ σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐὺ κρίνας ἀποπέμπω."
ὥς φύθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἥσθιε πίνε τε οἶνον
ἀρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. 110
αὐτὰρ ἐπεὶ δεῖπνησε καὶ ἥραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν,
οἶνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 115
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὥς ἀγορεύεις;
φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνωνος εἵνεκα τιμῆς.
εἶπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην." 120
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"ὦ γέρον, οὗ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125
ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·

ἡ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἅπο δάκρυα πίπτει,
ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὀληται. 130
αἰψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτῆναιο.
εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
ρίνδον ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλουπεν·
ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα δ' αὐτοῦ 135
κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἥπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὀππὸς' ἐπέλθω,
οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἴκωμαι 140
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καὶ μ' ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἰέμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεύς πόθος αἶνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγών, ὧ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν 145
αἰδέομαι· πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
ἀλλὰ μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῆσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος· 150
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὖτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὄρκῳ,
ὥς νεῖται Ὀδυσσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
αὐτίκ', ἐπεὶ κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἅ δώμαθ' ἵκηται·

ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὗ τι δεχοίμην. 155
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἴδαο πύλῃσι
γίνεται, ὃς πενήνῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίῃ τε τράπεζα,
ἰστίῃ τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἧ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω. 160
τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὃς τις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 165
"ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
οὐτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκμηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲς μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μῖμνησκ'· ἧ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνηται, ὅππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος. 170
ἀλλ' ἧ τοι ὄρκον μὲν ἑάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖτε παῖδός ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175
καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὗ τι χέρηα
πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβῃ φρένας ἔνδον ἔϊσας
ἧε τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν

ἐς Πύλον ἡγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ 180
 οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὀληται
 νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
 ἀλλ' ἦ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἦ κεν ἀλώῃ
 ἦ κε φύγη καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων.
 ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες 185
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ·
 τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
 ὀπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
 ἡγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι." 190
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδῇ
 ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
 δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἔποιεν· 195
 ῥῆϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
 οὐ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
 ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
 "ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὖχομαι εὐρειάων,
 ἀνέρος ἀφνειοῦ πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
 υἱέες ἐν μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
 γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὦνητὴ τέκε μήτηρ
 παλλακίς, ἀλλὰ με ἴσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
 Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὖχομαι εἶναι
 ὅς τ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὥς τίετο δῆμῳ 205

ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἷαςι κυδαλίμοισιν.
 ἀλλ' ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
 εἰς Αἴδαο δόμους· τοὶ δὲ ζῶν ἐδύσαντο
 παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο,
 αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί' ἔνειμαν. 210
 ἡγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
 εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
 οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν
 ἀλλ' ἐμψης καλάμην γέ σ' ὀόμαι εἰσορόωντα
 γιγνώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἥλιθα πολλή. 215
 ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
 καὶ ῥηξηνορίην· ὅποτε κρίνοιμι λόχονδε
 ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
 οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 ἀλλὰ πολὺ πρότιτος ἐπάλμενος ἔγχει ἔλεσκον 220
 ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἷξειε πόδεσσιν.
 τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
 οὐδ' οἰκωφελίη, ἥ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
 ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
 καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐύξεστοι καὶ οἷστοί, 225
 λυγρά, τά τ' ἄλλοισιν γε καταριγῆλὰ πέλονται.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
 ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
 πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν
 εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν 230
 ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πολλά.

τῶν ἐξαιρέυμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
 λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
 δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
 "ἄλλ' ὅτε δὴ τήν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235
 ἐφράσαθ', ἥ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
 δὴ τότε ἔμ' ἦνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἴδομενῆα
 νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
 ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
 ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν, 240
 τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
 οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μῆδετο μητίετα Ζεὺς·
 μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσιν
 κουριδίη τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245
 Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
 νῆας ἐὺ στείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν.
 ἐννέα νῆας στείλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.
 ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι
 δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον 250
 θεοῖσιν τε ῥέζειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
 ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
 ἐπλέομεν Βορρῇ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ
 ῥηϊδίως, ὥς εἴ τε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι 255
 ἦμεθα, τὰς δ' ἀνεμὸς τε κυβερνήταί τ' ἴθυνον.
 "πεμπαῖοι δ' Αἴγυπτον ἐϋρρεΐτην ἰκόμεσθα,

στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἔνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι, 260
 ὀπτήρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὥτρυνα νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισιπόμενοι μένεϊ σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγρούς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτούς τ' ἐκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή. 265
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
 ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδῖον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔσθη. 270
 ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεῖ χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὥδε νόημα
 ποίησ' --ὥς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γὰρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο-- 275
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον ἔθηκα
 καὶ σάκος ὥμοιῖν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἦλυθον ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἐλών· ὁδ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐλέησεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἣ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελήσιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι--δὴ γὰρ κεχολώατο λίην--
 ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν

ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
"ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγεια 285
χρήματ' ἄν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς,
τρώκτης, ὅς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὅς μ' ἄγε παρπεπθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
ἅψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὥραι,
ἔς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὥς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἔλοιτο.
τῷ ἐπόμεν ἐπὶ νηὸς, οἰόμενός περ, ἀνάγκη.
ἣ δ' ἔθρεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ,
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαίᾳ, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
ἣ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεοῖου πληῖτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.

αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρόροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον. 315
ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
αἶθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἔκετο δώματα πατρός·
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσειν. 320
"ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κείνος γὰρ ἔφασκε
ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
καί νύ ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι· 325
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακούσαι,
ὅπως νοστήσει· Ἰθάκης ἐς πῖονα δῆμον
ἦδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἢ κρυφιδόν. 330
ῥμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἐταίρους,
οἳ δὴ μιν πέμπουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἄλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον. 335

ἔνθ' ὃ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστω
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἦνδανε βουλή
ἄμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340
ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματ' ἔδυσαν,
ἄμφι δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλλον ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι·
ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν εὖσσελμῳ ἐνὶ νηϊ 345
ὅπλῳ εὖστρεφεῖ στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφ' ὄλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσῃ 350
στῆθος, ἔπειτα δὲ χεροὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρησι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δρῖος ἦν πολυανθέος ὕλης,
κείμεν πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355
μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
ἄνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἴσα βιῶναι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 360
"ἃ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας

ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἦδ' ὅσ' ἀλήθης.
ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον οἶομαι, οὐδέ με πείσεις
εἰπὼν ἄμφ' Ὀδυσῆϊ· τί σε χρή τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς 365
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὃ τ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχρ' μάλ', ὅττι μιν οὐ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἦδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' ὀπίσσω 370
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν, 375
ἡμὲν οἱ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἦδ' οἱ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες·
ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ἐξ οὗ δὴ μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς ρ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθείς, 380
ἦλθεν ἐμὰ πρὸς δώματ'· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ιδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄλλαι·
καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι. 385
καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·

οὐ γὰρ τοῦνεκ' ἐγὼ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 390
"ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
οἷόν σ' οὐδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὅπισθε
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395
ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
Δουλίχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἡπεροπεύειν." 400
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὕφορβός·
"ξεῖν', οὕτω γὰρ κέν μοι εὐκλείη τ' ἀρετὴ τε
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
αὗτις δὲ κτείναιμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην· 405
πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ' ὥρῃ δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον ἐταῖροι
εἶεν, ἴν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὕφορβοί. 410
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἥθεα κοιμηθῆναι,
κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὥρτο συῶν ἀνλίζομενάων
αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὕφορβός·

"ἄξεθ' ὕδν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
 τηλεδαπιῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἳ περ ὀϊζὺν 415
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὕδν ἔνεκ' ἀργιοδόντων·
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν."
 ὥς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ,
 οἱ δ' ὕν εἰσηγον μάλα πύονα πενταέτηρον.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συμβώτης 420
 λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
 ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
 ἀργιόδοντος ὕος, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
 κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυός, ἣν λίπε κείων· 425
 τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ. τοὶ δ' ἔσφαζάν τε καὶ εὔσαν·
 αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συμβώτης,
 πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πύονα δημόν,
 καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύννας ἀλφίτου ἀκτῆ,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
 ὥπησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
 βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ συμβώτης
 ἴστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἦδη.
 καὶ τὰ μὲν ἔπαχα πάντα διεμοιρᾶτο δαίζων·
 τὴν μὲν ἴαν νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἱεῖ, 435
 θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστω·
 νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηγεκέεσσι γέραιρεν
 ἀργιόδοντος ὕος, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος·
 καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"αἶθ' οὕτως, Εὐμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο 440
 ὥς ἐμοί, ὅττι τε τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
 "ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
 οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἑάσει,
 ὅττι κεν ᾗ θυμῷ ἐθέλῃ· δύνатаι γὰρ ἅπαντα." 445
 ἧ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτησι,
 σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔζετο ἧ παρὰ μοίρῃ.
 σῆτον δὲ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, 450
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
 παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 σῆτον μὲν σφιν ἀφείλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον 455
 οἴτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
 νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὣε δ' ἄρα Ζεὺς
 πάννουχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
 εἴ πῶς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἢ τιν' ἐταίρων 460
 ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἐο κήδετο λίην·
 "κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι,
 εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
 ἦλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
 καί θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε, 465

καί τι ἔπος προέηκεν ὃ περ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
 εἴθ' ὥς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
 ὥς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
 ἡγείσθην δ' Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἄρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
 ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστρῳ κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεθα. νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλὶς· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένητ' ἡύτε πάχνη,
 ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὖδον δ' εὐκῆλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὦμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπη,
 ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 καὶ τότε ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὃ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε· 485
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὐ τοι ἔτι ζωῶσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἥπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται."
 "ὥς ἐφάμην, ὃ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἷος κεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·

φθεγγόμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε·
 "σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ."
 "ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἵπέ τε μῦθον·
 'κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λήν γὰρ νηῶν ἐκάς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἴη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.'
 "ὥς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικέεσσαν, 500
 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
 κείμεν ἄσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥως.
 ὥς νῦν ἠβώοιμι βίῃ τέ μοι ἔμπεδος εἴη·
 δοίῃ κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
 ἀμφότερον, φιλότῃ καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἔηος· 505
 νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', Εὖμαιε συβῶτα·
 "ὦ γέρον, αἴνος μέν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
 τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσσαι οὔτε τευ ἄλλου, 510
 ὧν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
 νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ράκεα δνοπαλίζεις.
 οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοὶ τε χιτῶνες
 ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἷα φωτὶ ἐκάστω.
 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός, 515
 αὐτὸς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
 πέμπει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει."

"ὥς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνήν, ἐν δ' οἴῳν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
πυκνήν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεκέσκειτ' ἀμοιβάς,
ἐννυσθαι ὅτε τις χειμῶν ἔκπαγλος ὄροιτο.
"ὥς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαί· οὐδὲ συμβώτη
ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὕπνῳ ἀποκοιμηθῆναι, 525
ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅττι ρά οἱ βίῳ περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὅξυ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσαιτ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,
ἂν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλοιο, 530
εἴλετο δ' ὅξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἵμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπογλαφυρῇ εὗδον, Βορέῳ ὑπ' ἰωγῇ.

ἢ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
ῥχετ', Ὀδυσσεὺς μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
εὖδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5
ἧ τοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἅπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
κτῆματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτῆματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὀτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμης. 15
ἦδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἴσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπιή,
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ φίλοιο
οὐκέτι μέμνηται τεθνηκότος οὐδὲ μεταλλᾷ.

ἀλλὰ σὺ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμῳάων ἢ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
εἰς ὃ κέ τοι φήγῃσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης.
ιέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι. 30
ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλὰ ἐκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμπει δέ τοι οὔρον ὀπισθεν
ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ρύεταί τε. 35
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηται,
νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρύνει καὶ πάντας ἐταίρους,
αὐτὸς δὲ πρόωπτα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὕδ' ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν.
ἐνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρύνει πόλιν εἴσω 40
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὔνεκά οἱ σῶς ἐσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας."
ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλύμπον,
αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν
λὰξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 45
"ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο."
τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
"Τηλέμαχ', οὐ πῶς ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο

νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἠώς. 50

ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θήῃ
ἥρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκειται ἤματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ." 55

ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόεντα 60
δύνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὥμοις
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θεϊοῦ·

"Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· 65
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι."

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
"Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγώ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω

ἴεμενον νόστοιο· νεμεσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλήσιν, 70
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἰσιμα πάντα.

ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκει.
χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω 75

καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδης, εἶπω δὲ γυναιξὶ
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
ἀμφοτέρων, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλεις τραφῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
αὐτῶς ἀππέμψει, δώσει δέ τι ἐν γε φέρεσθαι,
ἥε τινα τριπόδων εὐχάλκων ἥε λεβήτων,
ἥε δὴ ἡμιόνους ἥε χρύσειον ἄλυσον." 85
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὀπισθεν
οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι, 90
ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὀληται."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοῇν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἦ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἑτεωνεύς, 95
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοῇν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὀπτήσai τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηῶεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100
ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὅθι κειμήλια κεῖτο,

Ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
 υἷον δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
 ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
 ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιοι, οὓς κάμεν αὐτή. 105
 τῶν ἔν' αἰραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
 ὃς κάλλιστος ἦν ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
 ἀστὴρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
 βᾶν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἧος ἵκοντο
 Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 110
 "Τηλέμαχ', ἧ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῆσι μενοινᾷς,
 ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
 δῶρων δ', ὅσος ἔν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
 δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι.
 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115
 ἐστὶν ἅπας, χρυσοῦ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράανται,
 ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δὲ ἐ Φαίδιμος ἦρως,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
 κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι."
 ὥς εἰπὼν ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
 ἦρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαινὸν
 θῆκ' αὐτοῦ προπάραιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
 ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρης
 πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 "δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
 μνήμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην, 125
 σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τῆς δὲ φίλη παρὰ μητρὶ

κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
ὥς εἰποῦς· ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων. 130
καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θήσατο θυμῷ·
τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
ἐξέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135
καλῇ χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
οἶτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα·
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας· 140
οἶνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκτε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
στῇ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα· 150
"χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὥς ἦπιος ἦεν,
ἦος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·
"καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις, 155
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶ γὰρ ἐγὼν ὥς
νοστήσας Ἰθάκηνδε, κιχὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ,
εἵποίμ' ὥς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότιτος ἀπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά."
ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπατο δεξιὸς ὄρνις, 160
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο
ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἦϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
γῆθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 165
τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
"φράζεο δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἣ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ αὐτῷ."
ὥς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας. 170
τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
"κλυτέ μεν· αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὥς ἐνὶ θυμῷ
ἄθάνατοι βάλλουσι καὶ ὥς τελέεσθαι οἶω.
ὥς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε, 175
ὥς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἦε καὶ ἤδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·

"οὕτω νῦν Ζεὺς θείῃ, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης· 180
 τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὧς εὐχετοφύμην."
 ἧ καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὤκα
 ἧῖξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
 οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
 δύσετό τ' ἡέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί· 185
 ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
 υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν ὁ δὲ τοῖς παρ ξείνια θῆκεν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 190
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
 μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
 αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὸν πτολίεθρον·
 καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·
 "Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195
 μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
 ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
 ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν ἐνήσει.
 μή με παρέξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
 μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχη ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 200
 ἰέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεὼ θάσσον ἰκέσθαι."
 "ὧς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ,
 ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
 ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
 στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης, 205

νηϊ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἐταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἰκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι. 210
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
οἷος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὗ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ ἔφημι
ἄψ' ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης."
ὥς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215
ἄψ' Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
"ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νηϊ μελαίνῃ,
αὐτοὶ τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο."
"ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπίθοντο, 220
αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὔχετο, θυε δ' Ἀθήνη
νηϊ πάρα πρυμνῇ· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα κατακτάς,
μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν, 225
ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μῆλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔσοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάλθυμον, ἀγαυότατον ζώντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 230
εἶχε βίῃ. ὁ δὲ τῆος ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο

δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
 εἵνεκα Νηληϊὸς κούρης ἄτης τε βαρείης,
 τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλητὶς Ἑρινύς.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235
 ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
 ἀντίθεον Νηληϊά, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
 ἡγάγετο πρὸς δώμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
 Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
 ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν 240
 ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,
 γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιῷ.
 Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάλθυμον,
 αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραιον,
 ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245
 παντοίην φιλότῃ· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
 ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
 τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.
 Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλεῖτόν τε·
 ἀλλ' ἣ τοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἥως 250
 κάλλεος εἵνεκα οἴο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείῃ·
 αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφειδέα μάντιν Ἀπόλλων
 θῆκε βροτῶν ὅχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραιος·
 ὅς ῥ' Ὑπερησίωνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς,
 ἔνθ' ὃ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν. 255
 τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
 ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐκίχανεν

σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, 260
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
οῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἳ τοι ἔπονται,
εἶπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσης·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;"
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ οὐδα· 265
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ἐστὶν Ὀδυσσεύς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τοῦνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο." 270
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
"οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν.
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν 275
φεύγω, ἐπεὶ νῦ μοι αἴσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλὰ με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεὶ σε φυγὼν ἰκέτευσαι,
μή με κατακτείνωσι· διωκόμεναι γὰρ οἴω."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ οὐδα·
"οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἵσης, 280
ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεται, οἷά κ' ἔχωμεν."
ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἐπ' ἱκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·

ἄν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
 ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, παρ δὲ οἱ αὐτῷ 285
 εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
 Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
 ὀπλῶν ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
 ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
 στήσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν, 290
 ἔλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
 τοῖσιν δ' ἵκμενον οὔρον ἴει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
 νηὺς ἀνύσειε θεούσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
 βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον. 295
 δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί·
 ἡ δὲ Φεᾶς ἐπέβαλλεν ἐπείγομένη Διὸς οὔρῳ
 ἡδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
 ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
 ὀρμαίνων ἢ κεν θάνατον φύγοι ἢ κεν ἀλώῃ. 300
 τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 δορπεῖτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἄνδρες ἄλλοι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
 ἢ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναί τε κελεύοι 305
 αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·
 "κέκλυθι νῦν, Εὖμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι·
 ἡῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ ἐταῖρους.

ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὅπασσον 310

ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγη· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη

πλάγξομαι, αἶ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.

καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσεύς θείοιο

ἀγγελίην εἵποιμι περίφροني Πηνελοπεΐη,

καί κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315

εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.

αἵψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ἅσος' ἐθέλοιεν.

ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·

Ἑρμείαιο ἔκητι διακτόρου, ὅς ρά τε πάντων

ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει, 320

δρηστοσύνη οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,

πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,

δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι,

οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες."

τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 325

"ὦ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα

ἔπλετο; ἦ σὺ γε πάγχυ λιλαιέαι αὐτόθ' ὀλέσθαι.

εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδύναι ὄμιλον,

τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.

οὗ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330

ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἰμένοι ἠδὲ χιτῶνας,

αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,

οἳ σφιν ὑποδρώωσιν· εὖξεστοι δὲ τράπεζαι

σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.

ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι, 335

οὐτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων, οἳ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθουσιν Ὀδυσσεὺς φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσει,
πέμπει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 340
"αἴθ' οὕτως, Εὖμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὥς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλλης καὶ οἰζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἄνδρες, ὃν τιν' ἵκηται ἄλῃ καὶ πῆμα καὶ ἄλγος. 345
νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας μεῖναι τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσεὺς θεῖοιο
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῶ,
ἣ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγᾶς ἡελίοιο,
ἣ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι." 350
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὖχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο 355
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἣ ἐ μάλιστα
ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὤμῳ γήραϊ θῆκεν.
ἣ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ, ὥς μὴ θάνοι ὅς τις ἐμοί γε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι. 360
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσα περ ἔμπης,

τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὐνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη τανυπέπλω,
θυγατέρ' ἰφθίμη, τὴν ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμεν, ὀλίγον δέ τί μ' ἥσσον ἐτίμα. 365
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβην πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν καὶ μυρί' ἔλοντο,
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα
ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον. 370
νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλὰ μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίνω·
τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 375
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
καὶ φαγέμεν πῆμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν αἰεὶ δμῶεσσιν ἰαίνει."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 380
"ὦ πόποι, ὥς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὖμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἥε διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγρια,
ἧ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, 385
ἧ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ' ἐπέρασαν

τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς, 390
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον
ἥμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὔδειν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρή,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει, 395
εὐδέτω ἐξελθὼν· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφι
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίησιν ἐπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινομένω τε
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι,
μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ, 400
ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθη καὶ πόλλ' ἐπαληθῆ.
τοῦτο δέ τοι ἔρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς.
"νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο,
οὐ τι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, 405
εὐβοτος, εὐμηλος, οἰνοπληθής, πολύπυρος.
πεῖνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερῇ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν 410
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύο πόλιες, δίχα δὲ σφισι πάντα δέδασται·
τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε,

Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.

"ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες, 415

τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηϊ μελαίνῃ.

ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,

καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·

τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαῖπαλοι ἠπερόπευον.

πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγῃ κοίλῃ παρὰ νηϊ 420

εὐνῇ καὶ φιλότῃ, τά τε φρένας ἠπεροπεύει

θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔησιν.

εἰρώτα δὴ ἔπειτα τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·

ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ·

"ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὖχομαι εἶναι, 425

κούρῃ δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·

ἀλλὰ μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληϊστορες ἄνδρες

ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ τε δεῦρ' ἀγαγόντες

τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε."

"τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ·

'ἥ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο, 430

ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑπερεφές δῶ

αὐτούς τ'; ἥ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.'

"τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

'εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται, 435

ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.'

"ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,

τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

"οιγῇ νῦν, μή τις με προσαυδάτω ἐπέεσσιν 440
ὑμετέρων ἐτάρων, συμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυίῃ,
ἢ που ἐπὶ κρήνῃ· μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ' οὔσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὄνον ὀδαίων. 445
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηὺς πλείῃ βιότοιο γένηται,
ἀγγελίῃ μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἰκέσθω·
οἶσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω, 450
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὄνον
ἄλφοι, ὅπῃ περάσῃτε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους."
"ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά,
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες 455
ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλῃ νηὺς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότε ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγεῖλειε γυναικί.
ἦλυθ' ἀνὴρ πολυΐδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
χρύσεον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο. 460
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ' ἀμφαφώωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶντο,
ὄνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
ἢ τοι ὁ καννεύσας κοίλῃν ἐπὶ νῆα βεβήκει,
ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε. 465

εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπια ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν,
ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεια κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἄεσιφροσύνησι. 470
δύσετό τ' ἥελιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἦλθομεν ὦκα κιόντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νῶ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὔρον ἵαλλεν. 475
ἑξήμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἑβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὥς εἰναλίη κήξ.
καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι 480
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμεν ἀκαχήμενος ἦτορ·
τοὺς δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἶδον ὀφθαλμοῖσι."
τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσσεὺς ἡμείβετο μύθῳ· 485
"Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἦ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἡπίου, ὃς δὴ τοι παρέχει βρῶσιν τε πόσιν τε 490
ἐνδυκέως, ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγὼ γε

πολλά βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
 αἶψα γάρ Ἠὼς ἦλθεν εὐθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου 495
 Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἰστία, καδ δ' ἔλον ἰστὸν
 καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
 ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
 δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἶθοπα οἶνον. 500
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
 "ὕμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
 αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπείσομαι ἡδὲ βοτῆρας·
 ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505
 ἡῶθεν δέ κεν ὕμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
 δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἶνου ἡδυπότοιο."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 "πῇ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
 ἀνδρῶν οἱ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
 ἣ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;"
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 "ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγώ γε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
 ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
 χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
 ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
 φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωῖω ἰστὸν ὑφαίνει.

ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὃν κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακῆσιοι εἰσορόωσι· 520
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσεύος γέρας ἔξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν ἦμαρ."
ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπατο δεξιὸς ὄρνις, 525
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἐν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· 530
"Τηλέμαχ', οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπατο δεξιὸς ὄρνις
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεὶ."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 535
"αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι."
ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἐταῖρον·
"Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα 540
πεῖθη ἐμῶν ἐτάρων, οἳ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἔποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω."

τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ἤϋδα·
"Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃ, 545
τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται."
ὥς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἐταίρους
αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἱκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὥς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο·
τὸν δ' ὄκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλήν, 555
ἐνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαί, ἦσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυνεν, ἀνάκτεσιν ἥπια εἰδώς,

τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἡοῖ, κηαμένω πῦρ,
ἐκπεψνάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι·
Τηλέμαχον δὲ περισσαινὸν κύνες ὕλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὖμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"Εὖμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἐταῖρος
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὕλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω." 10
οὐ πῶ πάν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφῶν δ' ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονείτο,
κιρνὰς αἶθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἅμφω φάεα καλὰ 15
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
ὥς δὲ πατὴρ ὄν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζῃ
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
ὥς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὕφορβος 20
πάντα κύσεν περιφύς, ὥς ἐκ θανάτοιο φυγόντα·
καί ρ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγώ γε

ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ 25
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεται οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὥς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὄμιλον."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 30
"ἔσσεται οὕτως, ἅπτα· σέθεν δ' ἔνεκ' ἐνθάδ' ἰκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
ἥ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἥ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσεῖος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα." 35
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δάκρυ χεύουσι."
ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος· 40
αὐτὰρ ὃ γ' εἶσω ἵεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντι πατήρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
"ἦσ', ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήμεν ἔδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ ὃς καταθήσει." 45
ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο· τῷ δὲ συβώτης.
χεῦεν ὑπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπερθεν·
ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσεῖος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης

ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες, 50
οἶτον δ' ἔσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
αὐτὸς δ' ἀντίον ἵζεν Ὀδυσσεύς θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 55
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὕφορβόν·
"ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἐ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί ἐ πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα· 60
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὖχεται εὐρειάων,
φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
πλαζόμενος· ὥς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τὰ γε δαίμων.
νῦν αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδράς 65
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίσω·
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἰκέτης δέ τοι εὖχεται εἶναι."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"Εὖμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ; 70
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πῶ χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένη καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνὴν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν, 75

ἢ ἤδη ἅμ' ἔπεται Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
 ἀλλ' ἢ τοὶ τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεδὸν ἔκετο δῶμα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά,
 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσοὶ πέδιλα, 80
 πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
 εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
 εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὥς ἂν μὴ σε κατατρύχῃ καὶ ἐταίρους.
 κεῖσε δ' ἂν οὗ μιν ἐγὼ γε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι 85
 ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι·
 μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
 πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
 ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτεροί εἰσι."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 90
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ θῆν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
 ἢ μάλα μευ καταδάπτει' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
 οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάσθαι
 ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
 εἰπέ μοι ἡὲ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἢ σέ γε λαοὶ 95
 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ,
 ἢ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
 αἶ γάρ ἐγὼν οὕτω νέος εἶην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
 ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἡὲ καὶ αὐτός· 100
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς, 102

εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα, 105
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράασθαι,
ξείνους τε στυφελίζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῆτον ἔδοντας 110
μὰψ αὐτῶς, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ 115
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ᾧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν οὐδ' ἀπόνητο. 120
τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἢ δ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
τόσοοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. 125
ἢ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.

ἀλλ' ἣ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
 ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ 130
 εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
 οἷη ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
 πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα· 135
 "γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ἣ καὶ Λαέρτη αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
 δυσμόρῳ, ὃς τῆος μὲν Ὀδυσσεύος μέγ' ἀχεύων
 ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμῶν τ' ἐνὶ οἴκῳ 140
 πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νῶϊ·
 αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σὺ γε ὄχρεο νηϊ Πύλονδε,
 οὗ πω μὲν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὐτῶς,
 οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
 ἦσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφιν χρώς." 145
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 "ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπησ' μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ·
 εἰ γὰρ πῶς εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
 πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροῦς 150
 πλάζεσθαι μετ' ἐκείνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
 ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
 κρύβδην· κείνη γὰρ κεν ἀπαγγεῖλει γέροντι."
 ἣ ῥα καὶ ὤρσε συφορβόν· ὁ δ' εἴλετο χερσὶ πέδιλα,

δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἔεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην 155

λήθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὐμαιὸς ὑφορβός,

ἀλλ' ἢ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἥϊκτο γυναικὶ

καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίῃ.

στῇ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα·

οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἶδεν ἀντίον οὐδ' ἐνόησεν, 160

οὐ γὰρ πῶ πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς,

ἀλλ' Ὀδυσσεύς τε κύνες τε ἴδον, καὶ ῥ' οὐχ ὑλάοντο

κνυζηθμῷ δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.

ἢ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,

ἐκ δ' ἦλθεν μεγάρῳ παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς, 165

στῇ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·

"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ.

ἦδη νῦν σὼ παιδὶ ἔπος φάο μῆδ' ἐπίκευθε,

ὥς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε

ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ 170

δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι."

ἦ καὶ χρυσεῖη ῥάβδῳ ἐπεμάσασα' Ἀθήνη.

φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα

θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὥφελλε καὶ ἦβην.

ἄψ δὲ μελαγχροῖς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν, 175

κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.

ἢ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασα πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ἦϊεν ἐς κλισίην· θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός,

ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,

καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 180

"ἄλλοιός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἢ πάροιθεν,
 ἄλλα δὲ εἶματ' ἔχεις, καὶ τοι χρῶς οὐκέθ' ὁμοῖος.
 ἢ μάλα τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
 ἀλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ
 ἠδὲ χρύσεα δῶρα, τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων" 185
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 "οὐ τίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν εἴσκεις;
 ἀλλὰ πατήρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
 πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν."
 ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν 190
 δάκρυον ἤκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμέσ αιεί.
 Τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὄν πατέρ' εἶναι,
 ἐξαυτὶς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 "οὐ σὺ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατήρ ἐμός, ἀλλὰ με δαίμων
 θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. 195
 οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόφθο
 ᾧ αὐτοῦ γε νόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
 ῥηϊδίως ἐθέλων θεῇ νέον ἢ γέροντα.
 ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἔσσο·
 νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι." 200
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Τηλέμαχ', οὐ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
 οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι·
 οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
 ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλὰ δ' ἀληθείς, 205
 ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.

αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
 ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει, δύναται γάρ,
 ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
 ἀνδρὶ νέφ' καὶ καλὰ περὶ χροῖ' εἴματ' ἔχοντι. 210
 ῥήϊδιον δὲ θεοῖσι, τοῖ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 ἡμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἡδὲ κακῶσαι."
 ὥς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔζετο, Τηλέμαχος δὲ
 ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἥμερος ὄρτο γόοιο· 215
 κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί,
 φῆναι ἢ αἰγυποὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
 ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·
 ὥς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυσεν φάος ἡελίοιο, 220
 εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
 "ποίη γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηὶ σε ναῦται
 ἦγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 225
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
 Φαίηκές μ' ἦγαγον ναυσίκλυτοι, οἳ τε καὶ ἄλλους
 ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκεται·
 καὶ μ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θεῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἅλῃς ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν σιπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·

νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης,
ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλευόμεν.
ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον, 235
ὄφρ' εἰδέω ὅσοι τε καὶ οἳ τινες ἄνδρες εἰσί·
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίζας
φράσσομαι, ἢ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 240
"ὦ πάτερ, ἢ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
μνηστήρων δ' οὔτ' ἄρ' δεκάς ἀτρεκέες οὔτε δύο οἶαι, 245
ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
ἐκ μὲν Δουλιχίου δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δὲ δρηστήρες ἔπονται·
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἕασιν,
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἕασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν, 250
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,
καὶ σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς
καὶ δοιὼ θεράποντε, δαήμονε δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
μὴ πολὺπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσσαι ἐλθών. 255
ἀλλὰ σύ γ', εἰ δύνασαι τιν' ἀμύντορα μερμηρίζαι,
φράζεο, ὃ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

"τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
καὶ φράσαι ἢ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260
ἀρκέσει, ἢέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίζω."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"ἐσθλὸς τοι τούτῳ γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,
ὔψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένῳ ὧ τε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι." 265
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
"οὐ μὲν τοι κείνῳ γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὅποτε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρης.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 270
οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συμβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτῳ ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο, 275
ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι θύραζε
ἢ βέλεσι βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἀλλ' ἢ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὗ τι
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ. 280
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
ὅππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῆσιν Ἀθήνη,
νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν Ἀρήϊα τεύχεα κεῖται

ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας 285
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
"ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώκει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή. 290
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μή πως οἴνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος."
"νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε 295
καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι,
ὥς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεὺς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέριοι, 300
μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος,
μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε συβώτης
μήτε τις οἰκῆων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν γνῶομεν ἰθύν·
καὶ κέ τεο δμῶων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, 305
ἡμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἡδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός
"ὦ πάτερ, ἦ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', οἶώ,
γνώσεται· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν· 310

ἀλλ' οὐ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι οἴω
 ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
 δηθὰ γὰρ αὐτῶς εἴσῃ ἐκάστου πειρητίζων,
 ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἔκηλοι
 χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον οὐδ' ἐπι φειδώ. 315
 ἀλλ' ἢ τοί σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
 αἱ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἱ νηλεΐτιδές εἰσιν·
 ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
 ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
 εἰ ἐτεόν γε τι οἴσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο." 320
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηὺς εὐεργής,
 ἡ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἐταίρους.
 οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν, 325
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες,
 αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
 αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὐνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει 330
 ἄστουδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσας ἐνὶ θυμῷ
 ἰφθίμη βασιλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι
 τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὕφορβος
 τῆς αὐτῆς ἔνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος, 335
 κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν·

"ἤδη τοι, βασίλεια, φίλος πάϊς εἰλήλουθε."

Πηνελοπείη δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστάς

πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε, 340

βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.

μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ,

ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,

αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἐδριόωντο.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ' ἀγορεύειν· 345

"ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται

Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.

ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἢ τις ἀρίστη,

ἐς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε τάχιστα

κείνοις ἀγγείλωσι θεῶς οἰκόνδε νέεσθαι." 350

οὐ πῶ πάν εἶρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,

στρεφθεὶς ἐκ χώρας, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,

ἰστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.

ἠδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἐτάροισι·

"μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἶδε γὰρ ἔνδον. 355

ἦ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἰσίδον αὐτοὶ

νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι."

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,

αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,

τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360

αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἄθροοι, οὐδέ τιν' ἄλλον

εἶων οὔτε νέων μεταίζειν οὔτε γερόντων.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
"ὦ πόποι, ὥς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἥματα μὲν σκοποὶ ἵζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας 365
αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
οὐ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νηὶ θεῇ πλείοντες ἐμίνομεν Ἡῶ διαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἐλόντες
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τῆος ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων, 370
ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ οἶω
τούτου γε ζώντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε,
λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορὴν--οὐ γάρ τι μεθυσέμεναί μιν οἶω,
ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς
οὐνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν οὐδ' ἐκίχημεν·
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα· 380
μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον·
ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοντον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε 385
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἢδ' ὅστις ὁποῖοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,

μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδέ' ἔδωμεν
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάρου ἕκαστος 390
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος, 395
ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου, ποιήεντος,
ἡγεῖτο μνηστήροι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείη
ἦνδανε μῦθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
"ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατακτείνειν ἐθέλοιμι 400
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστιν
κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτενέω τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα." 405
ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι. 410
πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
κῆρυξ γὰρ οἱ ἔειπε Μένδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
βῆ δ' ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστήρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,

στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο, 415
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα,
Ἀντίνοον δ' ἐνένυπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"Ἀντίνο', ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὀμήλικας ἔμμεν ἄριστον
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ράπτεις, οὐδ' ἰκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; οὐδ' ὅσῃ κακὰ ράπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην, 425
οὔνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
ἦκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ
ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ. 430
τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάα δὲ γυναῖκα
παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις·
ἀλλὰ σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους."
τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
"κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 435
θάρσει· μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῶ υἱεῖ χειῖρας ἐποίσει
ζῶοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
ᾧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται· 440

αἶψά οἱ αἶμα κελαινὸν ἐρώήσει περὶ δουρὶ
 ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφессάμενος κρέας ὀπτὸν
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
 τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν 445
 ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
 ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι."
 ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἥρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
 ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον 450
 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 ἐσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱεῖ διὸς ὑφορβὸς
 ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὠπλίζοντο,
 σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη,
 ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
 λυγρὰ δὲ εἵματα ἔσσε περὶ χροῖ, μή ἐσβώτης
 γνοίῃ ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
 ἔλθοι ἀπαγγέλλων μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαίτο.
 τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν· 460
 "ἦλθες, δι' Εὖμαιε. τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστρ;
 ἦ ῥ' ἤδη μνηστήρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
 ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ' αὐτ' εἰρύαται οἶκαδ' ἰόντα;"
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
 "οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι 465
 ἄστρ καταβλώσκοντα· τάχιστα με θυμὸς ἀνώγει

ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἐταίρων ἄγγελος ὠκύς,
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τό γε οἶδα· τὸ γὰρ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν. 470
ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' Ἑρμαιοσ λόφος ἐστίν,
ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ιδόμην κατιοῦσαν
ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι·
καὶ σφέας ὥϊοθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα." 475
ὥς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο
ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἵσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 480
κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,
δὴ τότε ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἐὼν προσέειπε συβώτην· 5
"ἄττ', ἦ τοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἴω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῦ γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν με ἴδῃται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πῶς ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ·
ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι." 15
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω·
πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πόλιν ἢ ἐκατ' ἀγροῦς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
ὥστ' ἐπιτελαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἄλλ' ἔρχε· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.

αἰνῶς γὰρ τάδε εἶματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσση
στίβῃ ὑπηοίῃ· ἕκαθεν δέ τε ἄστὺ φάτ' εἶναι." 25
ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
αὐτὸς δ' εἶσω ἵεν καὶ ὑπέρβῃ λάϊνον οὐδόν. 30
τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισι,
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἄμφι δ' ἄρ' ἄλλαι
δμῶαὶ Ὀδυσσοῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους. 35
ἢ δ' ἵεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ἄμφι δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
κύσσε δὲ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα 40
"ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε
λάθρη, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα 45
"μήτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσι φρίνη φηγόντι περ αἰπὸν ὄλεθρον·
ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἶμαθ' ἐλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν

εὖχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας 50
ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴν ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξείνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κiónτι.
τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι,
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα 55
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω."
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
ἣ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα,
εὖχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας
ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει. 60
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διέκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἔποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θεεῦντο.
ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο 65
ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὄμιλον,
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρης,
οἳ τε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἐταῖροι,
ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70
τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν
ξείνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
"Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας, 75

ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
"Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
λάθρῃ κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται, 80
αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν, ἢ τινα τῶνδε·
εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
δῆ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων."
ὥς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας, 85
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον. 90
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
οἶτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 95
μήτηρ δ' ἀντίον ἵξε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο
κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον,
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια· 100
"Τηλέμαχ', ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα

λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ῥαχέθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης,
πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μήτερ, ἀληθείην καταλέξω.
ῥαχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
δεξάμενος δέ με κείνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν 110
ἐνδυκέως ἐφίλει, ὥς εἴ τε πατὴρ ἐὼν υἱὸν
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὥς ἐμὲ κείνος
ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἷαςι κυδαλίμοισιν.
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος οὐ ποτ' ἔφασκεν,
ζωοῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι· 115
ἀλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην, δουρικλειτὸν Μενέλαον,
ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.
ἐνθ' ἴδον Ἀργεῖην Ἑλένην, ἥς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῳῆς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εἵρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος 120
ὅττευ χρηίζων ἰκόμην Λακεδαίμονα δῖαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα·
καὶ τότε δὴ με ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
ὥς δ' ὁπότε ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροῦς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς

κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγχεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν, 130
ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἴός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί, 135
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
ἄλλα παρέξ εἵποιμι παρακλιδὸν οὐδ' ἀπατήσω,
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἄλιος νημερτής, 140
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
φῆ μιν ὃ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι, 145
οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης"
"ὥς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὔρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν."
ὥς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρινε. 150
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἣ τοι ὃ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·

ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω·
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα 155
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν ἀφικάνω,
 ὥς ἤ τοι Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ,
 ἥμενος ἢ ἔρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
 ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
 τοῖον ἐγὼν οἶωνόν ἐϋσοέλμου ἐπὶ νηὸς 160
 ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
 τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι." 165
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσεὺς μεγάροιο
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,
 ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δεῖπνηστος ἦν καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἱ τὸ πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μέδων· ὃς γάρ ῥα μάλιστα
 ἦνδανε κηρύκων, καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
 "κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
 ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
 οὐ μὲν γάρ τι χεῖριον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἐλέσθαι."
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνοστάντες ἔβαν πείθοντό τε μύθῳ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,

οἱ δ' ἱέρευνον ὅϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
ἱέρευνον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὕφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
σήμερον, ὥς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός--ἦ σ' ἂν ἐγὼ γε
αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δεΐδια, μή μοι ὀπίσσω
νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί--
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ρίγιον ἔσται."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστίν, 195
σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἦ φατ' ἀριοφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν."
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὥμοισιν ἀεικέα βάλλετο πῆρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
Εὖμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκε.
τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
ῥύατ' ὀπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο.
ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσιν
ἄστεος ἐγγυὲς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205

τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἡδὲ Πολύκτωρ·
ἄμφι δ' ἄρ' αἰγείρων ὕδατοτρεφέων ἦν ἄλλος,
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὀδῖται·
ἐνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς
αἶγας ἄγων, αἷ πασι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες.
τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν, 215
ἐκπαγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
"νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει,
ὥς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖν.
πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνηρόν δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα; 220
ὅς πολλῆς φλιῆσι παραστὰς θλίπεται ὦμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας·
τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι
σηκοκόρον τ' ἔμεναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
καὶ κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθέλησει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἀναλτον.
ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἷ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο, 230
πολλὰ οἱ ἄμφι κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων

πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο."
 ὥς φάτο, καὶ παριῶν λάξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
 ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπυτοῦ ἐστοφέλιξεν,
 ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεὺς 235
 ἥε μεταίξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 ἧ πρός γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφοῦδὶς αἰέρας.
 ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο· τὸν δὲ συβώτης
 νείκεο' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
 "νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς 240
 ὕμμ' ἐπὶ μηρί' ἔκκηε, καλύψας πίνι δημῷ,
 ἄρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηγήνατ' ἐέλδωρ,
 ὥς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων·
 τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
 τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ 245
 ἄστνυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 "ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
 τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὖσσελμοιο μελαίνης
 ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι. 250
 αἶ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 σήμερον ἐν μεγάροις, ἧ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
 ὥς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ."
 ὥς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ ἦκα κιόντας,
 αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος. 255
 αὐτίκα δ' εἴσω ἵεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθίζεν,
 ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.

τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἷ πονέοντο,
 σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
 ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος 260
 στήτην ἐρχομένῳ, περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωῇ
 φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γάρ σφισι βάλλετ' ἀεΐδειν
 Φήμιος· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβώτην·
 "Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ιδέσθαι. 265
 ἐξ ἐτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
 τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶ
 δικλίδες· οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
 γινώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
 ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγγι 270
 ἠπύει, ἦν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἐταίρην."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
 "ῥεῖ' ἔγνω, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσο' ἀνοήμων.
 ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 ἦε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας, 275
 δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἴμι προπάροιθε·
 μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
 ἦ βάλη ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα."
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς 280
 γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἔρχεο προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων·

τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 κύμασι καὶ πολέμφ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω· 285
 γαστέρα δ' οὐ πῶς ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
 οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι,
 τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες ἐύζυγοι ὀπλίζονται
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 290
 ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν,
 Ἄργος, Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
 ὥχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
 αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγούς· 295
 δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων
 ἡμιόνων τε βοῶν τε ἄλις κέχυτ', ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
 δμῶες Ὀδυσσεύς τέμενος μέγα κοπήσοντες·
 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος, ἐνίπλειος κυνοραιοστέων. 300
 δὴ τότε γ', ὥς ἐνόησεν Ὀδυσσεύς ἐγγὺς ἐόντα,
 οὐρῇ μὲν ῥ' ὃ γ' ἔσπινε καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω,
 ἄσσον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
 ἐλθέμεν· αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
 ῥεῖα λαθὼν Εὐμαῖον, ἄφαρ δ' ἐρεεῖνετο μύθῳ· 305
 "Εὐμαί', ἣ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
 καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
 εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θεῖν ἐπὶ εἵδει τῷδε,
 ἣ αὐτὼς οἰοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν

γίγνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες." 310

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·

"καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὄδε τῆλε θανόντος.

εἰ τοιόσδ' εἴη ἡμὲν δέμας ἡδὲ καὶ ἔργα,

οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,

αἰψά κε θήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκὴν. 315

οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης

κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἵχνεσι γὰρ περιήδη·

νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης

ῥάλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.

δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες, 320

οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι·

ἡμῖσι γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς

ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἥμαρ ἔλῃσιν."

ὥς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας,

βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς. 325

Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,

αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.

τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδῆς

ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὧκα δ' ἔπειτα

νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δίφρον 330

κείμενον, ἔνθα τε δαιτρὸς ἐφίζεσκε κρέα πολλὰ

δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι·

τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν

ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ

μοῖραν ἐλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῆτον ἀείρας. 335

ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεύς,
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἡδὲ γέροντι,
 σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροὶ εἴματα ἔστο.
 ἶξε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
 κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
 ξέσσειν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
 ἄρτον τ' οὔλον ἐλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
 καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
 "δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε 345
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι."
 ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἤκουσεν,
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
 "Τηλέμαχος τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καὶ σε κελεύει 350
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
 καὶ οἱ πάντα γένοιθ' ὅσσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ." 355
 ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρησιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
 αὖθι ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελὴς ἐπὶ πύλης,
 ἦσθι δ' ἦος ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
 εὖθ' ὁ δεδευπνήκειν, ὃ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη, 360
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα

ὥτρυν', ὥς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίῃ θ' οἳ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἳ τ' ἀθέμιστοι·
ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσῃν κακότητος.
βῆ δ' ἵμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον, 365
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν,
ἀλλήλους τ' εἵροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης, 370
τοῦδε περὶ ξείνου· ἥ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
ἥ τοι μὲν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
αὐτόν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὐχεται εἶναι."
ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
"ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε 375
ἤγαγες; ἥ οὐχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
πτωχοὶ ἀνηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
ἥ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ προτὶ τόνδ' ἐκάλεσσας;"
τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα· 380
"Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἷ δημοεργοὶ ἔασι,
μάντιν ἢ ἱητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃ κεν τέρπῃσιν ἀείδων; 385
οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρύζοντα ἔαυτόν.

ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἷς μνηστήρων
δμῶσιν Ὀδυσσεύης, πέρι δ' αὐτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ γε
οὐκ ἀλέγω, ἥος μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια 390
ζῶει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
"σίγα, μὴ μοι τοῦτον ἀμείβεο πολλὰ ἔπεσσιν·
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους." 395
ἦ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατήρ ὥς κήδεαι υἱός,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο διέσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἐλών· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἐγὼ γε· 400
μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄζευ τό γε μήτε τιν' ἄλλον
δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσεύης θείοιο.
ἀλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλει ἢ δόμεν ἄλλῳ."
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε 405
"Τηλέμαχ' ὕψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστήηρες,
καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι."
ὥς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων· 410
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλησαν δ' ἄρα πῆρην
σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
αὐτίς ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·

στῇ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
 "δός, φίλος· οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν 415
 ἔμμεναι, ἀλλ' ὄριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
 τῷ σε χρή δόμεναι καὶ λῶϊον ἢ ἐπερ ἄλλοι
 οἴτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
 ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη, 420
 τοίῳ ὅποῖος εἴη καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλὰ
 οἴσιν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων--ἤθελε γάρ που--
 ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
 Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
 στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,
 ὀπτήρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὄτρυνά νέεσθαι. 430
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐποπόμενοι μένεϊ σφῶν,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή.
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 435
 ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 στήναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.

ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξείῃ χαλκῷ, 440
τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου Ἴφι ἄνασσεν·
ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πῆματα πάσχων."
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 445
"τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι·
ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἐσσι προΐκτης.
ἐξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσι 450
μαψιδίως, ἐπεὶ οὐ τις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς
ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω."
τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἶδεϊ καὶ φρένες ἦσαν·
οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῶ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλα δοίης, 455
ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος οὐ τί μοι ἔτλης
σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν."
ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' οἶω 460
ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὄνειδεα βάζεις."
ὥς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὃ δ' ἐστάθη ἡύτε πέτρη
ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. 465

ἄψ δ' ὅ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, καὶ δ' ἄρα πῆρην

θῆκεν ἐϋπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπε·

"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,

ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

οὐ μὰν οὔτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος, 470

ὀπιότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι

βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῆς ὀίεσσιν·

αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,

οὐλομένης, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.

ἄλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ Ἑρινύες εἰσὶν, 475

Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη."

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·

"ἔσθι' ἔκρηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ,

μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,

ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα." 480

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν·

ᾧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·

"Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,

οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστίν.

καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἄλλοδαποῖσι, 485

παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόληας,

ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες."

ὥς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.

Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε

βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροϊν, 490

ἄλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῦ δ' ὥς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμοῖσιν ἔειπεν·
"αἶθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων."
τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 495
"εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
οὐκ ἂν τις τούτων γε εὐθρονον Ἥῳ ἴκοιτο."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικε. 500
ξείνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσαν τε,
οὗτος δὲ θρήνῃ προυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον."
ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευε μετὰ δμοῖσιν γυναιξίν, 505
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε διὸς Ὀδυσσεύς·
ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσήυδα διὸν ὑφορβόν·
"ἔρχεο, δι' Εὖμαιε, κίων τὸν ξείνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπύξομαι ἢ δ' ἐρέωμαι
εἴ που Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἡὲ πέπυσται 510
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικε."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα
"εἰ γάρ τοι, βασιλεία, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
οἷ' ὃ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρυσσεν 515
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς·
ἄλλ' οὐ πῶ κακότητα διήνυσεν ἦν ἀγορεύων.

ὥς δ' ὅτ' αἰδὼν ἀνὴρ ποτιδέρεται, ὅς τε θεῶν ἔξ
 αἰίδει δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
 τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότε' αἰίδῃ· 520
 ὥς ἐμὲ κείνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
 φησὶ δ' Ὀδυσσεύς ξείνος πατρώϊος εἶναι,
 Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
 ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πῆματα πάσχων,
 προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσσεύς ἀκοῦσαι, 525
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίοι δῆμῳ,
 ζωῶ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε δόμονδε."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
 οὔτοι δ' ἡ ἐθύρησι καθήμενοι ἐψιάσθων. 530
 ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς εὐφρων.
 αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
 σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν,
 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἥματα πάντα,
 βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίνοντας αἶγας, 535
 εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον,
 μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἶψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν." 540
 ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπαρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια,
 αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαῖον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

"ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
οὐχ ὁράας ὃ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσι; 545
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆροι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
αἵ κ' αὐτὸν γνῶν νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά." 550
ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχιο· μεταλλῆσαι τί ἐθυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυῖη. 555
εἰ δέ κέ σε γνῶν νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηΐζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσι."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 560
"Εὖμαι', αἵψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμῆν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπὼν ὑποδείδι' ὄμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565
καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κίοντα
οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπῆρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι

μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἥλιον καταδύντα· 570
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
ἄσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρί· εἴματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἰκέτευσα."
ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε.
τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575
"οὐ σὺ γ' ἄγεις, Εὖμαιε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
ἦ τινὰ που δείσας ἐξαίσιον ἦε καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖο; ἀλήτης."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
"μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅ περ κ' οἶοιτο καὶ ἄλλος, 580
ὔβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορέοντων.
ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἥλιον καταδύντα.
καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὧ βασιλεία,
οἷην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἢ δ' ἐπακοῦσαι."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 585
"οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος· οἶεται, ὥς περ ἂν εἴη·
οὐ γάρ ποῦ τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἄνδρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται."
ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευεν, ὁ δ' ὄχετο δῖος ὑφορβὸς
μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·
"ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σῶας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ 595

μή τι πάθης· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
"ἔσσεται οὕτως, ἄπτα· σὺ δ' ἔρχεο δειελήσας·
ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά· 600
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει."
ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου,
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
βῆ ρ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε,
πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
τέρποντ'· ἦδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δαίελον ἦμαρ.

Ὀδύσσεια ιη'

ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ
ἄζηχες φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἴς
οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὀράσθαι.
Ἄρναϊος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ 5
ἐκ γενετῆς· Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὔνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι·
ὅς ρ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἔλκη. 10
οὐκ αἶεις ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἐλκόμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
ἄλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται."
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, 15
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
ἄλλοτρίων φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥς περ ἐγών, ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μὴ τι λίην προκαλίζεο, μὴ με χολώσης, 20
μὴ σε γέρων περ ἐὼν στήθος καὶ χεῖλεα φύρσω
αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι οἴω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος."

τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἴριος ἀλήτης· 25
"ὦ πόποι, ὥς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηῖ καμινοῖ ἴσος· ὃν ἂν κακὰ μητιοαίμην
κόπτων ἀμφοτέρησι, χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι σοὺς ὥς ληϊβοτείρης.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἶδε 30
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;"
ὥς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὔδοῦ ἐπὶ ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
τοῖν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστήρεσσιν· 35
"ὦ φίλοι, οὐ μὲν πῶ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,
οἷην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἴριος ἐρίζετον ἀλλήλοισιν
χεροὶ μαχέσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὧκα."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελῶντες, 40
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοεῖμονας ἠγέρεθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
"κέκλυτέ μευ, μνηστήρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.
γαστέρες αἶδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς ἐπὶ δόρπῳ
καθήμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες· 45
ὀππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων ἣν κ' ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἐλέσθω·
αἰεὶ αὐθ' ἡμῖν μεταδίδεσθαι, οὐδέ τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα."
ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος. 50

τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλοι, οὐ πῶς ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα, δύη ἀρημένον· ἀλλὰ με γαστήρ
ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερὸν ὄρκον, 55
μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρεῖη
πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἴφι δαμάσσει."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυνον ὡς ἐκέλευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο· 60
"ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγῆνῳρ
τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν
δείδιθ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνῃ·
ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες,
Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένῳ ἄμφω." 65
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥά κεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε δὲ μηρούς
καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροὶ τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἦλδανε ποιμένι λαῶν. 70
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
"ἦ τάχα Ἴρος Ἀῖρος ἐπίσπαστον κακὸν ἔξει,
οἷν ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει."
ὥς ἄρ' ἔφαν, Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός. 75
ἀλλὰ καὶ ὥς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη

δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένυπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"νῦν μὲν μήτ' εἷης, βουγάϊε, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς, 80
ἄνδρα γέροντα, δύη ἄρημένον, ἧ μιν ἱκάνει.
ἄλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἶ κέν σ' οὔτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμπω σ' ἠπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
εἰς Ἑχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων, 85
ὅς κ' ἀπὸ ῥίνα τάμησι καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὦμά δάσασθαι."
ὥς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς 90
ἢ ἐλάσει' ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἢέ μιν ἦκ' ἐλάσειε τανύσσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
ὣδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσαίαιτ' Ἀχαιοί.
δὴ τότε ἄνασχομένω ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον 95
Ἴρος, ὁ δ' ἀνχέν' ἔλασεν ὑπ' οὔατος, ὅστέα δ' εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἶμα,
καὶ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακῶν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας
λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 100
ἔλκε διέκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ' ἔκετ' αὐλήν,
αἰθούσης τε θύρας· καὶ μιν ποτὶ ἐρκίον αὐλῆς

εἶσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων, 105
 μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι
 λυγρὸς ἔών, μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρη."
 ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὥμοισιν ἀεικέα βάλλετο πῆρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
 ἄψ δ' ὁ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοὶ δ' ἴσαν εἴσω 110
 ἡδὺ γελῶντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσι·
 "Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
 ὅς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
 ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἡπειρόνδε 115
 εἰς Ἴχκετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων."
 ὥς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ κληδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.
 Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
 ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας 120
 καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε·
 "χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
 ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχει πολέεσσι."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι· 125
 τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον,
 Νῆσον Δουλιχίῃα εὖν τ' ἔμεν ἀφνειὸν τε·
 τοῦ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.

τοῦνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο, 130
πάντων ὅσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἔρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρη·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ· 135
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
οἷον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι. 140
τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὃ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
οἷ' ὀρώω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημι φίλων καὶ πατρίδος αἵης¹⁴⁵
δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλὰ σε δαίμων
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
ὅππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἀναιμωτὶ γε διακρινέεσθαι οἴω
μνηστῆρας καὶ κείνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ὑπέλθῃ." 150
ὥς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον,
ἄψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιμημένος ἦτορ,
νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὅσσετο θυμός.

ἀλλ' οὐδ' ὥς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη 155

Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχρ' ἴφι δαμῆναι.

ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.

τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,

μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα 160

θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο

μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.

ἀχρεῖον δ' ἐγέλασεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

"Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὗ τι πάρος γε,

μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμψης· 165

παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἶη,

μὴ πάντα μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν ὀμιλεῖν,

οἳ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπιθεν φρονέουσι."

τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·

"ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 170

ἀλλ' ἴθι καὶ σὼ παιδὶ ἔπος φάο μῆδ' ἐπὶ κευθε,

χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς·

μῆδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα

ἔρχεο, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ.

ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα 175

ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ιδέσθαι."

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

"Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα, κηδομένη περ,

χρῶτ' ἀπονύπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·

ἀγλαΐην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν, 180

ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
 ἀλλὰ μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἴπποδάμειαν ἄνωχθι
 ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παροστήετον ἐν μεγάροισιν·
 οἷη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ."
 "ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διῆκ μεγάροιο βεβήκει 185
 ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 κούρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,
 εὔδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα
 αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῇρι· τέως δ' ἄρα διὰ θεάων 190
 ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαΐατ' Ἀχαιοί.
 κάλλεϊ μὲν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
 ἄμβροσίῳ, οἷῳ περ εὖστέφανος Κυθήρεια
 χρίεται, εὖτ' ἂν ἦη Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
 καὶ μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 195
 λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
 ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασ' ἀπεβήσετο διὰ θεάων,
 ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
 φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
 καὶ ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειᾶς φώνησέν τε· 200
 "ἦ με μάλ' αἰνοπαθῇ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυπεν.
 αἶθε μοι ὥς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἀγνή
 αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
 παντοίην ἀρετὴν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν." 205
 ὥς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,

οὐκ οἶη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὺ' ἔποντο.
 ἢ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
 στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα· 210
 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
 τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν,
 πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
 ἢ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὄν φίλον υἱόν·
 "Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα· 215
 παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
 νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἔσοι καὶ ἥβης μέτρον ἰκάνεις,
 καὶ κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
 ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὀρώμενος, ἀλλότριος φῶς,
 οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιοι οὐδὲ νόημα. 220
 οἶον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
 ὅς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτως.
 πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
 ἦμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς;
 σοὶ κ' αἴσχος λῶβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο." 225
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 "μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὐ σε νεμεσῶμαι κεχολῶσθαι·
 αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
 ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
 ἀλλὰ τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι· 230
 ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος
 οἶδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἄρωγοί.

οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι, βίη δ' ὅ γε φέρτερος ἦεν.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον, 235
οὕτω νῦν μνηστήρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἐντοσθε δόμοιο, λελύτο δὲ γυῖα ἐκάστου,
ὥς νῦν Ἴρος κείνος ἐπ' αὐλείησι θύρῃσιν
ῥῆσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς, 240
οὐδ' ὀρθὸς στήναι δύναται ποσὶν οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπῃ οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
"κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 245
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἄν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί,
πλέονές κε μνηστήρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἡῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον εἴσας."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 250
"Εὐρύμαχ', ἥ τοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ᾤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κείνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύει,
μειζόν κε κλέος εἶη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως. 255
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
ἥ μὲν δὴ ὅτε τ' ἦε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·

"ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἶώ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι· 260
καὶ γὰρ Τρῳάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἡμὲν ἀκοντιστὰς ἡδὲ ῥυτῆρας οἷστῶν
ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο.
τῷ οὐκ οἶδ' ἢ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἢ κεν ἀλώω 265
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
μεμνήσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν
ὥς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδῃαι,
γῆμασθ' ὅ κ' ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα. 270
"κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.
νῦς δ' ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσῃ
οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει·
μνηστήρων οὐχ ἦδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο· 275
οἳ τ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θυγάτρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν,
αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν·
ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν." 280
ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οὔνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός,

"κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 285
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
δέξασθ'. οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἵμεν οὔτε πη ἄλλη,
πρὶν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος."
ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος· 290
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαῖδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κληῖσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
ὄρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε. 295
χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον ἠέλιον ὥς.
ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
τρίγληνα μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἰσθμῖον ἤνεικεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα. 300
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα διὰ γυναικῶν,
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα
οἱ δ' εἰς ὄρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν. 305
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθεν.
αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἴστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,
αὔα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ,
καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον 310

δμῳαὶ Ὀδυσσοῦος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῆσιν
 αὐτὸς διογενῆς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "δμῳαὶ Ὀδυσσοῦος, δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' αἰδοίῃ βασιλεία·
 τῇ δὲ παρ' ἡλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτὴν 315
 ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἣ εἴρια πείκετε χερσίν·
 αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
 ἦν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐϋθρονον Ἡῶ μῖμνεν,
 οὗ τί με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί."
 ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο. 320
 τὸν δ' αἰσchrῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
 τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
 παῖδα δὲ ὡς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ·
 ἄλλ' οὐδ' ὡς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης,
 ἄλλ' ἣ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέεσκεν. 325
 ἦ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὄνειδείοις ἐπέεσσιν·
 "ξεῖνε τάλαν, σὺ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐοσί,
 οὐδ' ἐθέλεις εὖδεν χαλκῆϊον ἐς δόμον ἐλθών,
 ἥε που ἐς λέσχην, ἄλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις,
 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 330
 ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἣ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν· ὁ καὶ μεταμῶνια βάζεις.
 ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
 μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
 ὅς τίς σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ στιβαρῇσι 335
 δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύζας αἵματι πολλῷ."

τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἷ' ἀγορεύεις,
κεῖσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεῖσσι τάμησιν."

ὥς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας. 340

βὰν δ' ἵμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης

ταρβοσύνη· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.

αὐτὰρ ὁ παρ λαμπτήρσι φαείνων αἰθομένοισιν

ἐσθήκειν ἐς πάντας ὀρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ

ῥμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο. 345

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη

λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον

δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πόλυβου πάϊς, ἦρχ' ἀγορεύειν,

κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ' ἐτάροισιν ἔτευχε. 350

"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,

ὄφρ' εὔπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

οὐκ ἀθεεὶ ὄδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆϊον ἐς δόμον ἵκει·

ἔμπησ μοι δοκέει δαίδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ

κὰκ κεφαλῆς, ἐπεὶ οὗ οἱ ἐνὶ τρίχες οὐδ' ἠβαιαί." 355

ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·

"ἔξειν', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,

ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς--μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται--

αἵμασιός τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;

ἔνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι, 360

εἷματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσὶν θ' ὑποδήματα δοίην.

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις

ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
 βούλει, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἄναλτον."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 365
 "Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
 ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
 ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
 καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχῃς, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
 νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίῃ δὲ παρείῃ. 370
 εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἳ περ ἄριστοι,
 αἴθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
 ἥλικες, ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
 τετράγυον δ' εἴη, εἵκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ·
 τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην. 375
 εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
 σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
 καὶ κυνέη πάγχαλκος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα,
 τῷ κέ μ' ἴδοις πρότοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
 οὐδ' ἂν μοι τὴν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύῃς. 380
 ἀλλὰ μάλ' ὑβρίξεις, καί τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
 καὶ πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιός,
 οὔνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὀμιλεῖς.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἵψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα, 385
 φεύγοντι στείνοντο διὲκ προθύροιο θύραζε."
 ὥς ἔφατ', Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

"ἄ δειλ', ἥ τάχα τοι τελέω κακόν, οἳ' ἀγορεύεις
 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 390
 ταρβεῖς· ἥ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἥ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν· ὃ καὶ μεταμῶνια βάζεις.
 ἥ ἀλύεις, ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;"
 ὥς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχιῆος, 395
 Εὐρύμαχον δεισας· ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
 δεξιτερὴν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα,
 αὐτὰρ ὃ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίησι.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιάοντα,
 ὧδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον· 400
 "αἴθ' ὦφελ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι
 πρὶν ἐλθεῖν· τῷ οὐ τι τόσον κέλαδον μετέθηκε.
 νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
 ἐσθλῆς ἔσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ."
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε· ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο 405
 "δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
 βρωτὸν οὐδέ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὕμμ' ὀροθύνει.
 ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
 ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὐ τιν' ἐγώ γε."
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὰξ ἐν χεῖλεσι φύντες 410
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
 τοῖσιν δ' Ἀμφινόμος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε
 Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
 "ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δῆ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ

ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαιπτόμενος χαλεπαίνοι· 415

μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον

δμῶων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσεύος θείοιο.

ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,

ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·

τὸν ξεῖνον δὲ ἐῷμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσεύος 420

Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἔκετο δῶμα."

ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδόμενα μῦθον ἔειπε.

τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἥρως,

κῆρυξ Δουλιχειύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο·

νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἳ δὲ θεοῖσι 425

σπείσαντες μακάρεσσι πῖον μελιθεῖα οἶνον.

αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἐπὶόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,

βάν ῥ' ἵμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος.

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστήρας μαλακοῖς ἐπέεσσι 5
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἔκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώκει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἔκετ' ἀϋτμή.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μείζον ἐνὶ φρεσὶν ἔβαλε δαίμων 10
μή πως οἴνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος."·
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 15
"μαῖ', ἄγε δὴ μοι ἔρυσον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο· ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα.
νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἴξῃτ' ἀϋτμή." 20
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια·
"αἶ γὰρ δὴ ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;

δμῶς δ' οὐκ εἷας προβλωσκέμεν, αἶ κεν ἔφαινον." 25
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "ξεῖνος ὅδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι ὅς κεν ἐμῆς γε
 χοίνικος ἄπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς."
 ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπερος ἔπλετο μῦθος.
 κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων. 30
 τὼ δ' ἄρ' ἀναΐζαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
 ἐσφόρεον κόρυθ' αἶ τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
 ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
 χρύσειον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα· 35
 "ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶμαι.
 ἔμψης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμοι,
 εἰλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
 φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο.
 ἦ μάλα □ τις θεὸς □ ἔνδον □, οἳ οὐρανὸν □ εὐρὺν □ ἔχουσι." 40
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρέεινε·
 αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν □.
 ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
 ὄφρα κ' ἔτι δμῶς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω· 45
 ἢ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα."
 ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκει
 κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων,
 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι·
 ἔνθ' ἄρα καὶ τότε ἔλεκτο καὶ Ἡῶ δι' ἄν' ἔμιμνεν. 50

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἡ δ' ἔεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ικέλη ἡὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
τῇ παρὰ μὲν κλισίῃν πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἐφῖξε, 55
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἦν ποτε τέκτων
ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἦκε
προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο. 60
αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῆτον πολὺν ἥρεον ἠδὲ τραπέζας
καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον·
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθῷ δεύτερον αὖτις· 65
"ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
ἄλλ' ἐξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
ἢ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἴσθα θύραζε."
τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 70
"δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτητόι θυμῷ;
ἦ ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροὶ εἵματα εἶμαι,
πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι
καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον 75
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη,

τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ
 οἷσιν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ που· 80
 τῷ νῦν μήποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσης
 ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι·
 μή πῶς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνη,
 ἢ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
 εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, 85
 ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔκητι,
 Τηλέμαχος· τὸν δ' οὐ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
 λήθει ἀτασθάλλους', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν."
 ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια,
 ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· 90
 "πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδεές, οὐ τί με λήθεις
 ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις·
 πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς
 ὥς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
 ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ ποκινῶς ἀκάχημαι." 95
 ἦ ῥα καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 "Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
 ὄφρα καθεζόμενος εὔπῃ ἔπος ἡδ' ἐπακούσῃ
 ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι."
 ὥς ἔφαθ', ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα 100
 δίφρον εὐξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
 ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
"ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;" 105
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει,
ὥς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεοῦδης
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσω 110
εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθῦς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ, 115
μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
ῥῆσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ· 120
μή τίς μοι δμῶν νεμεσῇσεται, ἡὲ σύ γ' αὐτή,
φῆ δὲ δακρυπλῶειν βεβαρηότα με φρένας οἶνω."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
"ξεῖν', ἦ τοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ᾤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον 125
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύει,
μείζον κε κλέος εἶη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως.

νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.

ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 130

Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,

οἳ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,

οἳ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.

τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάξομαι οὔθ' ἱκετάων

οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν· 135

ἀλλ' Ὀδυσῇ ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἦτορ.

οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.

φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,

στησαμένη μέγαν ιστόν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,

λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον· 140

"κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε διὸς Ὀδυσσεύς,

μῖμνεν· ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος

ἐκτελέσω--μή μοι μεταμώνια νήματ' ὀληται--

Λαέρτη ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν

μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· 145

μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσῇσιν,

αἷ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσας.

"ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνῳρ.

ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ιστόν,

νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας παραθείμην. 150

ὥς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιοὺς·

ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὦραι,

μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πόλλ' ἐτελέσθη,

καὶ τότε δὴ με διὰ δμῶας, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,

εἶλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν. 155
ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον οὔτε τιν' ἄλλην
μῆτιν ἔθ' εὐρίσκω· μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ', ἀσχαλάα δὲ πάϊς βίοτον κατεδόντων,
γιγνώσκων· ἤδη γάρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα 160
οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἶπε τεδὸν γένος, ὀπιόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, 165
οὐκέτ' ἀπολήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἥ μὲν μ' ἀχέεσσι γε δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι· ἢ γὰρ δίκη, ὀππότε πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων· 170
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι, μέσφ' ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πείρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόλεις.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες διοί τε Πελαγοί.
τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος 180

Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
 ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον ἴσω
 ὄχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
 ὀπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
 ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ιδόμην καὶ ξείνια δῶκα. 185
 καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἱς ἀνέμοιο,
 ἰέμενον Τροίηνδε παραπλάγξασα Μαλειῶν·
 στήσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
 ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγισ δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
 αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μέταλλα ἄστυδ' ἀνελθών· 190
 ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
 τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ πέλεν ἡὼς
 οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων ἐὺ ἐξείνισσα,
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων· 195
 καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις ἐτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἔποντο,
 δημόθεν ἄλφιστα δῶκα καὶ αἵθοπα οἶνον ἀγείρας
 καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησαίαιτο θυμόν.
 ἔνθα δωδέκα μὲν μένον ἥματα δῖοι Ἀχαιοί·
 εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ γαίῃ 200
 εἶα ἴστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορε δαίμων.
 τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο."
 ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρῶς·
 ὥς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν, 205
 ἦν τ' Εὐρὸς κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύῃ·

τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
ὥς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ χεούσης,
κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὴν ἐλέαιρε γυναῖκα, 210
ὀφθαλμοὶ δ' ὥς εἰ κέρα ἔστασαν ἠὲ σίδηρος
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὃ γε δάκρυα κεῦθεν.
ἢ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
ἔξαυτὶς μιν ἔπесιν ἀμειβομένη προσέειπε·
"νῦν μὲν δὴ σευ, ξεῖνέ γ', οἴω πειρήσεσθαι, 215
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι
ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὥς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι ὀπποῖ' ἄσσα περὶ χροῖ' εἵματα ἔστο,
αὐτός θ' οἶος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 220
"ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν· ἦδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
αὐτὰρ τοι ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε διὸς Ὀδυσσεύς, 225
διπλῆν· αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλόν,
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὥς οἱ χρύσειοι ἐόντες ὁ μὲν λάε νεβρόν ἀπάγχων, 230
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαῶς ἥσπαιρε πόδεσσι.
τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ' σιγαλόεντα,

οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα ἰσχαλίοιο·
 τὼς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ' ἦν ἡέλιος ὥς·
 ἧ μὲν πολλάι γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες. 235
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 οὐκ οἶδ' ἢ τάδε ἔστο περὶ χροὶ οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,
 ἧ τις ἐταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
 ἧ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
 ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι. 240
 καὶ οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
 καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόντα χιτῶνα,
 αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσέλμου ἐπὶ νηός.
 καὶ μὲν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
 εἶπετο· καὶ τὸν τοι μυθήσομαι, οἶος ἔην περ. 245
 γυρὸς ἐν ὅμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
 Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔσوخον ἄλλων
 ὧν ἐτάρων Ὀδυσσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη."
 "ὥς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἥμερον ὥρσε γόοιο,
 σήματ' ἀναγνούση τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 250
 ἢ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο.
 καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 "νῦν μὲν δὴ μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός,
 ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔση αἰδοῖός τε·
 αὐτὴ γὰρ τάδε εἶματ' ἐγὼ πόρον, οἳ ἀγορεύεις, 255
 πτύξας ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν
 κείνῳ ἄγαλμ' ἔμεναι· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
 οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλῃς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ῥῶχετ' ἐποψόμενος Κακοίλιον οὐκ ὀνομαστήν." 260
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χροῖα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τῆκε, πόσιν γοῶσα. νεμεσῶμαί γε μὲν οὐδέν·
καὶ γάρ τίς τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα 265
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότῃ μιγεῖσα,
ἣ Ὀδυσῆ', ὃν φασὶ θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω
ὥς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα 270
ἀγχοῦ, Θεοπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίοιι δῆμῳ,
ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας ἐταίρους
ῥάλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἅπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ 275
Ζεὺς τε καὶ Ἥλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἐταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσαντο 280
καὶ οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοῖ
οἴκαδ' ἀπήμαντον. καὶ κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦγν'· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἶσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι·

ὥς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων 285

οἷδ' Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.

ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·

ᾧμνε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,

νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἐταίρους,

οἳ δὴ μιν πέμπουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. 290

ἄλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς

ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.

καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·

καὶ νῦ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι,

ὅσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος. 295

τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο

ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακούσαι,

ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν

ἤδη δὴν ἀπεών, ἣ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.

"ὥς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἤδη 300

ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης

δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπησ δέ τοι ὄρκια δώσω.

ἵστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος,

ιστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·

ἣ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται ὥς ἀγορεύω. 305

τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἵσταμένοιο."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

"αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·

τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα 310

ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
ἀλλὰ μοι ὦδ' ἀνὰ θυμὸν οἶεται, ὥς ἔσεται περ·
οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξη, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάτωνρές εἰς' ἐνὶ οἴκῳ
οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴ ποτ' ἔην γε, 315
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλὰ μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' εὖ θαλπιῶν χρυσόθρονον Ἥῳ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ἥρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε, 320
ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δειπνοιο μέδεται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος· οὐδέ τι ἔργον
ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
πῶς γὰρ ἐμεῦ σύ, ξεῖνε, δαήσσαι εἴ τι γυναικῶν 325
ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴ κεν αὔσταλέος, κακὰ εἰμένος ἐν μεγάροισιν
δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
ὅς μὲν ἀπηνῆς αὐτὸς ἔη καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω 330
ζῶῃ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ δια ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 335
"ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,

ἦ τοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἦχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο,
κεῖω δ' ὥς τὸ πάρος περ ἀύπνους νύκτας ἴαυον· 340
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα ἐϋθρονον Ἥῳ δῖαν.
οὐδέ τί μοι ποδάνυπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
γίνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἄψεται ἡμετέροιο
τάων αἶ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν, 345
εἰ μή τις γρηῦς ἔστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
ἦ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγὼ περ·
τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἄψασθαι ἐμεῖο."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"ξεῖνε φίλ', οὐ γὰρ πῶ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὦδε 350
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὥς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
ἔστι δέ μοι γρηῦς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα
ἦ κεῖνον δύστηνον ἐὺ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλε,
δεξαμένη χεῖρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ, 355
ἦ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελεύουσά περ ἔμπης.
ἄλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σοῖο ἀνακτος ὁμήλικα· καὶ που Ὀδυσσεὺς
ἦδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας τοιόσδε τε χεῖρας·
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν." 360
ὥς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·

"ὦ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
 ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοῦδέα θυμὸν ἔχοντα.
 οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεράνῳ 365
 πίονα μηρί' ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἐκατόμβας,
 ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος ἦος ἵκοιο
 γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
 νῦν δέ τοι οἶψ' ἀμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
 οὕτω ποὺ καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες 370
 ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
 ὥς σέθεν αἱ κύνες αἶδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
 τῶν νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων
 οὐκ ἐάας νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγε
 κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια. 375
 τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
 καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεὶ μοι ὁρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
 κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅτι κεν εἴπω·
 πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
 ἀλλ' οὐ πώ τινά φημι εἰκότα ὧδε ιδέσθαι 380
 ὥς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ὦ γρη῏, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοισιν
 ἔμμεναι, ὥς σὺ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις." 385
 ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ λέβηθ' ἔλε παμφανόωντα
 τοῦ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πούλῳ
 ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς

ἵζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπητ' αἶψα·
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν οἴσατο, μή ἐ λαβοῦσα 390
οὐλὴν ἀμφράσσαιτο καὶ ἀμφοδὰ ἔργα γένοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἐόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
οὐλὴν, τὴν ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πάτερ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο 395
κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς· 400
τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὖρεο ὅττι κε θῆαι
παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστιν."
τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 405
"γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε, τίθεσθ' ὄνομ' ὅττι κεν εἴπω·
πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσοάμενος τόδ' ἰκάνω,
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον· αὐτὰρ ἐγὼ γε,
ὁπιότ' ἂν ἠβήσας μητρῴϊον ἐς μέγα δῶμα 410
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασι,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καὶ μιν χαίροντ' ἀποπέμψω."
τῶν ἔνεκ' ἦλθ' Ὀδυσσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο

χερσίν τ' ἠσπάζοντο ἔπεισέ τε μελιχίοισι· 415
 μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῶς Ὀδυσῆϊ
 κύσσο' ἄρα μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
 Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι
 δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
 αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενά πενταέτηρον· 420
 τὸν δέρον ἀμφί θ' ἔπον, καὶ μιν διέχευαν ἅπαντα,
 μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
 ὥπτησάν τε περιφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἡέλιον καταδύντα
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἵσης· 425
 ἦμος δ' ἡέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην, ἡμὲν κύνες ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
 υἷες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ διὸς Ὀδυσσεὺς 430
 ἦϊεν· αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλη
 Παρνησοῦ, τάχα δ' ἴκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
 Ἥελιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας
 ἐξ ἀκαλαρρεΐταιο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο,
 οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἴκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν 435
 ἵχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἦϊσαν, αὐτὰρ ὀπισθεν
 υἷες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ διὸς Ὀδυσσεὺς
 ἦϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
 ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
 τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων, 440

οὔτε μιν Ἥλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος περάσκει διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖν,
ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο 445
φρίξας εὖ λοφίην, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν· ὁ δ' ἄρα πρῶτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
οὐτάμεναι μεμαῶς· ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῆς
γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι 450
λικριφὶς αἴξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὄμῳ,
ἀντικρὺ δὲ διήλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή·
καὶ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο, 455
ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαιδιῇ δ' αἶμα κελαινὸν
ἔσχεθον, αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἱσάμενοι ἡδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες 460
καρπαλίμως χαίροντα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
οὐλὴν ὅτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν
ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῆς λευκῇ ὀδόντι, 465
Παρνηρόνδ' ἐλθόντα σὺν υἷαςιν Αὐτολύκοιο.

τὴν γρη῏ς χεῖρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα
γυνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός,
ἄψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ. 470
τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὅσσε
δακρυόφι πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἀψαμένη δὲ γενεῖου Ὀδυσσοῖα προσέειπεν·
"ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἐγὼ γε
πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι." 475
ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
ἦ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίῃ νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῇφι, 480
τῇ δ' ἐτέρῃ ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο φώνησέν τε.
"μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῶ ἐπὶ μαζῶ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 485
σίγα, μή τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθεται.
ᾧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὅππότε ἂν ἄλλας
δμοῶς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας." 490
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
"τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

οἷσθα μὲν οἶον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ' ἐπιεκτόν,
ἔξω δ' ὥς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· 495
εἴ χ' ὑπὸ σοι γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἶ νηλεΐτιδές εἰσι."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
"μαῖα, τίη δέ σὺ τὰς μυθήσαιο; οὐδέ τί σε χρή. 500
εὖ νῦ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἐκάστην·
ἄλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν."
ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκει
οἰσομένη ποδάνυπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ, 505
αὗτις ἄρ' ἀσσοτέρῳ πυρὸς ἔλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
"ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη, 510
ὄν τινά γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερός, καὶ κηδόμενόν περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἥματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὀρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νύξ ἔλθῃ, ἔλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας, 515
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρυη, χλωρῆς ἡδῶν,

καλὸν αἰεὶδῆσιν ἔαρος νέον ἰσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκνοῖσιν, 520
ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθιοιο ἄνακτος,
ὥς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἥ ἐ μὲνω παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω, 525
κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἥ ἤδη ἄμ' ἔπωμαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.
παῖς δ' ἐμὸς ἦος ἔην ἔτι νήπιος ἡδὲ χαλίφρων, 530
γῆμασθ' οὐ μ' εἶα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἰκάνει,
καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτῆσιος ἀσχαλῶν, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον. 535
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καὶ τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
ἄθροοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα διᾶν ἀέρθη. 540
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ,
ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμίδες Ἀχαιαί,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένην ὃ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἄψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάρῳ,

φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε· 545
"θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ῆα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὅς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω· 550
"ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε·
παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἥχι πάρος περ."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ γύναι, οὗ πῶς ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον 555
ἄλλη ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἦ ρά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
πέφραδ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνεται ὄλεθρος
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι 560
γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
οἱ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες· 565
οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἱ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδῃται.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν οἶομαι αἰνὸν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· 570

ἦδε δὴ ἡὼς εἴσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχίσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσιν
ἴστασθ' ἐξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας·
σταῖς δ' ὃ γε πολλὸν ἄνευθε διαρρίπτασκεν οἷσπόν. 575
νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
ὅς κε ρήϊτατ' ἐντανύσῃ βίον ἐν παλάμῃσι
καὶ διοῖστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότιο· 580
τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἶομαι ἔν περ ὀνείρῳ."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
"ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς, 585
πρὶν τούτους τόδε τόξον εὖξοον ἀμφαφύωντας
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοῖστεῦσαί τε σιδήρου."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"εἴ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, οὗ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη. 590
ἄλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν αὐπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἐκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν.
ἄλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται, 595
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεύς

ᾧχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
ἐνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις στορέσας ἢ τοι κατὰ δέμνια θέντων."
ὣς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα, 600
οὐκ οἶη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Όδυσσεύς·
κάμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθε
κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' Όδυσσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ 5
κεῖτ' ἐγρηγορόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάρου γυναικες
ἦϊσαν, αἱ μνηστῆρσιν ἐμιογέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλησι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοις·
πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 10
ἦε μεταίξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστη,
ἦ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
ὥς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα
ἄνδρ' ἀγνοίησας ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι, 15
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα·
στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
"τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.
ἦματι τῷ ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἦσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἐτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις 20
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο οἴόμενον θανέεσθαι."
ὥς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.

ὥς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο, 25
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
 αἰόλλη, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπηθῆναι,
 ὥς ἄρ' ὃ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσετο, μερμηρίζων
 ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει
 μῦθος ἐὼν πολέσι. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη 30
 οὐρανόθεν καταβάσα· δέμας δ' ἦϊκτο γυναικί·
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
 "τίπτ' αὐτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
 οἶκος μὲν τοι ὅδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ
 καὶ, πάϊς, οἷόν ποῦ τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα." 35
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω,
 μῦθος ἐὼν· οἱ δ' αἶέν ἀολλέες ἔνδον ἔασι. 40
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μείζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
 εἴ περ γὰρ κτείναιμι Διὸς τε σέθεν τε ἔκητι,
 πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χερεῖονι πείθεθ' ἐταίρω, 45
 ὅς περ θνητός τ' ἐστί καὶ οὐ τόσα μῆδεα οἶδεν·
 αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, διαμπερὲς ἦ σε φυλάσσω
 ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
 εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
 νῶϊ περιστᾷεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ, 50

καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἵφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσει ἤδη."
ὥς φάτο, καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν,
αὐτὴ δ' ἄψ' ἐς Ὀλυμπον ἀφίκετο διὰ θεάων. 55
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελῆς, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὄν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρῶτιστον ἐπεύξατο διὰ γυναικῶν· 60
"Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἶθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦς' ἐκ θυμόν ἔλοιο
αὐτίκα νῦν, ἣ ἔπειτα μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἡερόεντα κέλευθα,
ἐν προχοῆς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο. 65
ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι·
τῇσι τοκῆας μὲν φθίσαν θεοί, αἱ δ' ἐλίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
τυρῶ καὶ μέλιτι γλυκερῶ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἦρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν 70
εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἀγνή,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδασε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
εὖτ' Ἀφροδίτη διὰ προσέστιχε μακρὸν Ὀλυμπον,
κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο--
ἐς Δία τερπικέραυνον, ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, 75
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων--

τόφρα δὲ τὰς κούρας ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο
καὶ ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὥς ἔμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἤέ μ' ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα 80
ὀσομένη καὶ γαῖαν ὑπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
μηδὲ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
ἥματα μὲν κλαίῃ, πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν--ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἀπάντων, 85
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ--
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἵκελος αὐτῷ,
τοῖος ἐὼν οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη." 90
ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως.
τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὅπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῇφι.
χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν, 95
ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοεῖην
θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὖξατο χεῖρας ἀνασχών·
"Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὑγρὴν
ἦγες ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λήν,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων 100
ἐνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω."
ὥς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς,

αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
ὕψοθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς 105
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι ἦατο ποιμένι λαῶν,
τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες
ἄλφιστα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὖδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν,
ἡ δὲ μί' οὐπω παύετ', ἀφαιροτάτη δ' ἐτέτυκτο· 110
ἥ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·
"Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἧ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεω τόδε φαίνεις.
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω· 115
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἥματι τῷδε
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν,
οἳ δὴ μοι καμάτῳ θυμαλγεί· γούνατ' ἔλυσαν
ἄλφιστα τευχούσῃ· νῦν ὕστατα δειπνήσειαν."
ὥς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κληδόνι δῖος Ὀδυσσεὺς 120
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείας.
αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ισόθεος φῶς,
εἵματα ἐσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὦμφ· 125
ποσοὶ δ' ὑπὸ λυπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ· χαλκῷ·
στῇ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπε·

"μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἣ αὐτῶς κεῖται ἀκηδής; 130
τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ, πινυτή περ ἐοῦσα·
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσας ἀποπέμπει."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
"οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόφο. 135
οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός,
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἢ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν,
αὐτὰρ ὃ γ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος, 140
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἴῳ
ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς."
ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάραιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε δύο κύνες ἀργοὶ ἔποντο. 145
βῆ δ' ἵμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
ἢ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο διὰ γυναικῶν,
Εὐρύκλει', Ὡπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
"ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
ῥάσαστέ τ', ἐν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας 150
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταῖ δὲ μεθ' ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.

οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο, 155
ἀλλὰ μάλ' ἥρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἐορτή."
ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλῦον ἠδ' ἐπίθοντο.
αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον,
αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.
ἐς δ' ἦλθον δρησιτῆρες Ἀχαιῶν. οἱ μὲν ἔπειτα 160
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἶασε καθ' ἔρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μελιχίοισι· 165
"ξεῖν', ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὥς τὸ πάρος περ;"
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμήτις Ὀδυσσεύς·
"αἶ γὰρ δὴ, Εὖμαιε, θεοὶ τισαῖατο λώβην,
ἦν οἷδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται 170
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν.
αἶγας ἄγων αἶ πᾶσι μετέρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσσι. δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες. 175
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι·
"ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἴω 180

πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σὺ περ οὐ κατὰ κόσμον
αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν."
ὥς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, 185
βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίνοντας αἶγας.
πορθμῆες δ' ἄρα τοὺς γε διήγαγον, οἳ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς· 190
"τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὐχεται εἶναι
ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρίς ἄρουρα;
δύσμορος, ἣ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι·
ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους, 195
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται ὀϊζύν."
ἣ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσι. 200
Ζεῦ πάτερ, οὐ τις σείο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεται αὐτός,
μισγόμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
ἴδιον, ὥς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὅσσε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κεῖνον οἶω 205
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,

εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡέλιοιο.
 εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν,
 ὦ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
 εἶδ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ. 210
 νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
 ἀνδρὶ γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
 τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναί σφισιν αὐτοῖς
 ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
 οὐδ' ὅππδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη 215
 κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
 πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν υἱὸς ἐόντος
 ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν,
 ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς· τὸ δὲ ρίγιον, αὖθι μένοντα 220
 βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
 καὶ κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων
 ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
 ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον οἴομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
 ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θεῖη." 225
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
 γιγνώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὃ τοι πινυτὴ φρένας ἔκει,
 τοῦνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι·
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα 230
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ἧ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·

σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἶ κ' ἐθέλησθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ· 235
"αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης χ' οἷή ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται."
ὥς δ' αὐτὼς Εὐμαιὸς ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 240
μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἥρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἦλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
"ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἦδε γε βουλή, 245
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός."
ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἳ δ' ἱέρευν ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 250
ἱέρευν δὲ σῦας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δέ τε οἶνον
κρητῆρσιν κερύωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
οἶτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐφνοχόει δὲ Μελανθεύς. 255
οἳ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
ἐντὸς εὖσταθέος μεγάρου, παρὰ λαῖνον οὐδόν,

δίφρον ἀεικέλιον καταθείς ὀλίγην τε τράπεζαν·
 παρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν 260
 ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 "ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
 κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
 πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὐ τοι δῆμιός ἐστιν
 οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κείνος. 265
 ὑμεῖς δέ, μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
 καὶ χειρῶν, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται."
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὰς ἐν χεῖλεσι φύντες
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός· 270
 "καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχόμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,
 Τηλεμάχου· μάλα δ' ἤμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
 οὐ γὰρ Ζεὺς εἶασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἦδη
 παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν."
 ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων. 275
 κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστρῳ θεῶν ἱερὴν ἐκατόμβην
 ἦγον· τοὶ δ' ἀγέροντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ἄλσος ὑπο σκιερὸν ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
 οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
 μοίρας δασσάμενοι δαίνοντ' ἐρικυδέα δαῖτα· 280
 παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν οἱ πονέοντο
 ἶσιν, ὥς αὐτοὶ περ ἐλάγχανον· ὥς γὰρ ἀνώγει
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
 μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη

λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον 285
 δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
 ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
 Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμη δ' ἐνὶ οἰκίᾳ ναῖεν·
 ὃς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς θεσπεσίοισι
 μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα. 290
 ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
 "κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·
 μοῖραν μὲν δὴ ξείνος ἔχει πάλαι, ὥς ἐπέοικεν,
 ἴσῃν· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
 ξείνους Τηλεμάχου, ὃς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται. 295
 ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
 ἦε λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠέ τῳ ἄλλῳ
 δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο."
 ὥς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχεΐη.
 κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς 300
 ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδῃσε δὲ θυμῷ
 σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὐδμητον βάλε τοῖχον.
 Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·
 "Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
 οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός. 305
 ἦ γὰρ κέν σε μέσον βάλλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
 καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
 ἐνθάδε. τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
 φαίνεται· ἦδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
 ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρη· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα. 310

ἀλλ' ἔμπησ τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων οἴνοιο τε πινομένοιο
καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἓνα πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ, 315
καί κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ· 320
ὁψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
"ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι·
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
δμῳών, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσεύος θείοιο. 325
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
ἥπιον, εἴ σφωῖν κραδίη ἅδοι ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νύλλει
νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
τόφρ' οὗ τις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰσχύμεναί τε 330
μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστιγ' Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπότροπος ἔκετο δῶμα·
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὃ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε, σὴ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
γῆμασθ' ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρησιν, 335
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμῃαι,

ἔσθων καὶ πίνων, ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
"οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς που τῇλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται, 340
οὗ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
γῆμασθ' ὧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι.
αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάρουο δῖεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν."
ὥς φάτο Τηλέμαχος· μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
ἄσβεστον γέλω ὥρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων ἀλλοτρίοισιν,
αἰμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἥσθιον· ὅσσε δ' ἄρα σφέων
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὥϊετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής· 350
"ἄ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γούνα.
οἴμωγῇ δὲ δέδηγε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείῃ δὲ καὶ αὐλή, 355
ἱεμένων Ἑρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥελιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺν γέλασσαν.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν·
"ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς. 360
ἀλλὰ μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ εἴσκει."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
"Εὐρύμαχ', οὐ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν·
εἰσὶ μοι ὀφθαλμοὶ τε καὶ οὐατα καὶ πόδες ἄμφω 365
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὑμῖν
ἐρχόμενον, τό κεν οὐ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κάτ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάσθε." 370
ὥς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων,
ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
μνηστήρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὀρόωντες
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελῶντες·
ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων· 375
"Τηλέμαχ', οὐ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὐτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτε τις οὔτος ἀνέστη μαντεύεσθαι. 380
ἀλλ' εἴ μοι τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
τοὺς ξείνους ἐν νηϊ πολυκληϊδί βαλόντες
ἐς Σικελοὺς πέμπωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι."
ὧς ἔφασαν μνηστήρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ, 385
ὁππότε δὴ μνηστήρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἦ δὲ κατ' ἄντησιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,

ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἅκουεν.
δεῖπνον μὲν γάρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο 390
ἡδὺ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
δόρπου δ' οὐκ ἂν πῶς ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

Ὅμηρου Ὀδύσσεια κα'

τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολίων τε σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσето οἷο δόμοιο, 5
εἶλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν χαλκείην· κόπῃ δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.
βῆ δ' ἵμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον· ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος. 10
ἐνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ιοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόνεπτες οἷστοί,
δῶρα τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ συμβλήτην ἀλλήλοισιν 15
οἴκῳ ἐν Ὀρτυλόχοιο δαΐφρονος. ἦ τοι Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ρά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·
μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἔνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς 20
παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἱ οἱ ὄλοντο
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
αἱ δὲ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γέγοντο,

Οδύσσεια, Ὅμηρος

ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον, 25
φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπίστορα ἔργων,
ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ὅ ἐνὶ οἴκῳ,
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὅπιν ἠδέσαστ' οὐδὲ τράπεζαν,
τὴν ἣν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι. 30
τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
τὸ πρὶν μὲν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι.
τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὁξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ 35
γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνε
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὐ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
ἦρεϊτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνηῖμα ξείνοιο φίλοιο 40
κέσκειτ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἥς ἐπὶ γαίης.
ἢ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο διὰ γυναικῶν
οὐδόν τε δρυῖνον προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
ξέσσειεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν,
ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς, 45
αὐτίκ' ἄρ' ἢ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
ἐν δὲ κληῖδ' ἤκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
ἅντα τιτυσκομένη· τὰ δ' ἀνέβραχεν ἥτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα. 50

ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματ' ἔκειτο.
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἶνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περὶκειτο φαινός.
ἐξομένη δὲ κατ' αὖθι, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα, 55
κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ἦρεε τόξον ἄνακτος.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ρ' ἵμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυοὺς
τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ιοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί. 60
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῇ ρα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα. 65
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·
"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
ἀνδρὸς ἀποικομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ τιν' ἄλλην 70
μύθου ποιήσασθαι ἐπιχεσίην ἐδύνασθε,
ἀλλ' ἐμὲ ἰέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον.
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσεύος θεῖοιο·
ὅς δέ κε ρῆϊτατ' ἐντανύσει βίον ἐν παλάμῃσι 75
καὶ διοϊστεύσει πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,

τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἶομαι ἔν περ ὀνείρῳ."
 ὣς φάτο, καί ῥ' Εὖμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν, 80
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολίων τε σίδηρον.
 δακρύσας δ' Εὖμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκε·
 κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἶδε τόξον ἄνακτος.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένυπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 "νήπιοι ἀγροῖῳται, ἐφημέρια φρονέοντες, 85
 ἃ δειλῶ, τί νυ δάκρυ κατεΐβετον ἡδὲ γυναικὶ
 θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ ἄλλως
 κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
 ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἡὲ θύραζε
 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε, 90
 μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ οἶω
 ῥηϊδίως τόδε τόξον εὖξοον ἐντανύεσθαι.
 οὐ γάρ τις μετὰ τοῖος ἀνὴρ ἐν τοίοδεσι πᾶσιν
 οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα,
 καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα." 95
 ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
 νευρὴν ἐντανύσειν διοῖστεύσειν τε σιδήρου.
 ἦ τοι οὔστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
 ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότε ἄτιμα
 ἦμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὤρνυε πάντας ἐταίρους. 100
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων·

μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἑοῦσα,
ἄλλω ἅμ' ἔψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελῶ καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ. 105
ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον,
οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιίδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἄργεος οὔτε Μυκίνης·
οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης·
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου; 110
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου,
οὐ κέ μοι ἀχνυμένω τάδε δώματα πότνια μήτηρ 115
λείποι ἅμ' ἄλλω ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι."
ἧ καὶ ἅπ' ὥμοιῖν χλαῖναν θέτο φοινικέεσσαν
ὀρθὸς ἀναίξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὥμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας στήσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας 120
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας,
ὥς εὐκόσμως στήσε· πάρος δ' οὐ πώ ποτ' ὀπώπει.
στή δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζε.
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, 125
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
νευρὴν ἐντανύειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
καὶ νῦν κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίη τὸ τέταρτον ἀνέλκων,

ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἰεμένον περ.
 τοῖς δ' αὖτις μετέειπ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχιοι· 130
 "ὦ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικος,
 ἢ νεώτερός εἰμι καὶ οὐ πῶ χερσὶ πέποιθα
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνη.
 ἀλλ' ἄγεθ', οἳ περ ἐμεῖο βίη προφερέστεροί ἐστε,
 τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον." 135
 ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἔο θῆκε χαμᾶζε,
 κλῖνας κολλητῆσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν,
 αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορῶνῃ,
 ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός· 140
 "ὄρνυθ' ἐξείης ἐπιδέξια πάντες ἐταῖροι,
 ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τέ περ οἶνοχοεῦει."
 ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Οἶνοπος υἱός,
 ὃ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν 145
 ἵζε μυχοίτατος αἰέν· ἀτασθαλῖαι δέ οἱ οἴῳ
 ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν·
 ὃς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν,
 οὐδέ μιν ἐντάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων 150
 ἀτρίπτους ἀπαλᾶς· μετὰ δὲ μνηστήρσιν ἔειπεν·
 "ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
 πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστήας κεκαδήσει
 θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστι

τεθνάμεν ἢ ζῶοντας ἀμαρτεῖν, οὐθ' ἔνεκ' αἰεὶ 155
ἐνθάδ' ὀμλέομεν, ποτιδέγμενοι ἥματα πάντα.
νῦν μὲν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἡδὲ μενοινᾷ
γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσεύς παράκοιτιν.
αὐτὰρ ἐπὶ τὸς τόξου πειρήσεται ἡδὲ ἴδεται,
ἄλλην δὴ τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων 160
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι."
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἑο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῆσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν,
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ, 165
ἃψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἐνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
"λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, --νεμεσσωμαι δέ τ' ἀκούων--
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστηῆς κεκαθήσει 170
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γὰρ τοί σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ οἷστῶν·
ἄλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί."
ὥς φάτο, καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν· 175
"ἄγρει δὴ, πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
παρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον." 180

ὥς φάθ', ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ,
παρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν. 185
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἄρχοι μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔσοχ' ἄριστοι.
τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἄμ' ἄμφω
βουκόλος ἡδὲ συφορβὸς Ὀδυσσεύς θεῖοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἦλυθε δῖος Ὀδυσσεύς. 190
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἡδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγζάμενός σφε ἔπεσσι προσηύδα μελιχίοισι·
"βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' εἴτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι 195
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
ἢ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ' ἢ Ὀδυσῆϊ;
εἵπαθ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς τε κελεύει."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·
"Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ τοῦτο τελευτήσας ἐέλδωρ, 200
ὥς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων·
γνοίης χ' οἷή ἐμή δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται."
ὥς δ' αὐτὼς Εὖμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω, 205
ἐξαυτὶς σφε ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

"ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
 γιγνώσκω δ' ὥς σφῶϊν ἐλδομένοισιν ἰκάνω
 οἷοισι δμῶων· τῶν δ' ἄλλων οὐ τευ ἄκουσα 210
 εὐξαμένου ἐμὲ αὐτίς ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι.
 σφῶϊν δ', ὥς ἔσεται περ, ἀληθείην καταλέξω.
 εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
 ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω
 οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα 215
 Τηλεμάχου ἐτάρω τε κασιγνήτῳ τε ἔσεσθον.
 εἰ δ' ἄγε δὴ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
 ὄφρα μ' ἐὺ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 οὐλήν, τὴν ποτέ με σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἷασιν Αὐτολύκοιο." 220
 ὥς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
 τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
 κλαῖον ἄρ' ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαίφρονι χεῖρε βαλόντε,
 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους
 ὥς δ' αὐτὼς Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε. 225
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἡελίοιο,
 εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε·
 "παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδῃται
 ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἵπῃσι καὶ εἴσω.
 ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες, 230
 πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὕμμες· ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω·
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,

οὐκ ἔασουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἡδὲ φαρέτρην·
 ἀλλὰ σύ, δι' Εὐμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
 ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶ 235
 κληῖσαι μεγάρῳ θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
 ἣν δέ τις ἦ στοναχῆς ἢ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
 ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
 προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
 σοὶ δέ, Φιλοίτιε διέ, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς 240
 κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἱῆλαι."
 ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
 ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη·
 ἐς δ' ἄρα καὶ τῷ δμῶε ἵτην θεοῦ Ὀδυσῆος.
 Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 245
 θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρός· ἀλλὰ μιν οὐδ' ὥς
 ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶρος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 "ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων·
 οὔ τι γάμου τοσοοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ· 250
 εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιίδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
 ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλησιν πολίεσσιν·
 ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
 ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὃ τ' οὐ δυνάμεσθα τανύσαι
 τόξον· ἐλεγχεῖν δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι." 255
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
 "Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
 νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἐορτὴ τοῖο θεοῖο

ἀγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνουτ' ; ἀλλὰ ἔκηλοι
 κάτθεται· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας 260
 ἐστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἴω,
 ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
 ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
 ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
 ἦ ὦθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν, 265
 αἶγας ἄγειν, αἷ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
 ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
 τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον."
 ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, 270
 κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
 νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ' ἐπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
 τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης· 275
 ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
 Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
 λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε,
 νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
 ἦ ὦθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλησιν. 280
 ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον ἐύξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
 χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἥ μοι ἔτ' ἐστὶν
 ἶς, οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
 ἧ ἤδη μοι ὄλεσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε."

ὥς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν, 285
 δείσαντες μὴ τόξον ἐύξουν ἐντανύσειεν.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένυπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 "ἄ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἡβαιαί·
 οὐκ ἀγαπᾷς δ' ἔκηνλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
 δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεται, αὐτὰρ ἀκούεις 290
 μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
 ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
 οἶνός σε τρώει μεληδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
 βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλη μῆδ' αἴσιμα πίνῃ.
 οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα, 295
 ἄας· ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
 ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'· ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
 μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο·
 ἥρωας δ' ἄχος εἴλε, διέκ προθύρου δὲ θύραζε
 ἔλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλεῖ χαλκῷ 300
 ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἄασθεις
 ἦϊεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
 ἐξ οὗ Κενταύροις καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
 οἷ δ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὔρετο οἰνοβαρείων.
 ὥς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἶ κε τὸ τόξον 305
 ἐντανύσης· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
 ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
 εἰς Ἴχθεον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
 πέμψομεν· ἐνθεν δ' οὐ τι σαώσεται· ἀλλὰ ἔκηνλος
 πῖνέ τε, μῆδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν." 310

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "Ἄντινο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
 ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται·
 ἔλπεαι, αἶ χ' ὁ ξείνος Ὀδυσσεύς μέγα τόξον
 ἐντανύσῃ χερσὶν τε βίηφί τε ἥφι πιθήσας, 315
 οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἐὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
 οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπε·
 μηδὲ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
 ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν."
 τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε· 320
 "κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
 οὐ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι οἴομεθ'· οὐδὲ ἔοικεν·
 ἀλλ' αἰσχυρόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
 μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν
 ἢ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν 325
 μνῶνται, οὐδέ τι τόξον εὖξοον ἐντανύουσιν·
 ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ῥῆιδίως ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρου.
 ὥς ἐρέουσ', ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 330
 "Εὐρύμαχ', οὐ πῶς ἔστιν ἐὐκλείας κατὰ δῆμον
 ἔμμεναι οἱ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
 ἀνδρὸς ἀριστοῦ· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
 οὗτος δὲ ξείνος μάλα μὲν μέγας ἦδ' εὐπηγής,
 πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὖχεται ἔμμεναι υἱός. 335
 ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον εὖξοον, ὄφρα ἴδωμεν.

ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά,
 δώσω δ' ὄξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν, 340
 καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
 πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει."
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε·
 "μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὐ τις ἐμεῖο
 κρείσσων, ὃ κ' ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι, 345
 οὔθ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κατά κοιρανέουσιν,
 οὔθ' ὅσοι νήσοισι πρὸς Ἥλιδος ἵπποβότοιο·
 τῶν οὐ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἳ κ' ἐθέλωμι
 καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 350
 ἱστόν τ' ἡλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ."
 ἣ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
 παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ. 355
 ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα διὸς ὑφορβός·
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360
 ὧδε δέ τις εἵπεσκε νέων ὑπερηγορέοντων·
 "πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,

πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
οἷον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι." 365
ὥς φάσαν, αὐτὰρ, ὃ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
δείσας, οὐνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει·
"ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις
μή σε καὶ ὀπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι, 370
βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
αἷ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
μνηστήρων χερσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶην·
τῷ κε τάχα στυγερώς τιν' ἐγὼ πέμπω νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται." 375
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺν γέλασαν
μνηστήρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαίφρονι θῆκε παραστάς.
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 380
"Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἦν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ κτύπου ἔνδον ἀκούση
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ." 385
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἅπτερος ἔπλετο μῦθος,
κληῖσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύραζε,

κλήϊσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθοῦσῃ ὄπλον νεὸς ἀμφιελίσσης 390
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦεν αὐτός·
ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μὴ κέρα ἵπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος. 395
ὣδε τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
"ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπὶ κλοπῆς ἔπλετο τόξων·
ἦ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται
ἦ ὅ γ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὥς ἐνὶ χερσὶ
νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης." 400
ἄλλος δ' αὖ εἵπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
"αἶ γὰρ δὴ τοσοοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν
ὥς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι."
ὥς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἶδε πάντῃ, 405
ὥς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ αἰοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰός,
ὥς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς· 410
ἦ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλῃ αὐδῆν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρῶς
ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἐκτυπε σήματα φαίνων·
γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.

ὅττι ρά οἱ τέρας ἦκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω· 415
 εἴλετο δ' ὠκὺν ὄϊστόν, ὃ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
 γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἔντοσθε φαρέτρης
 κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
 τὸν ῥ' ἐπὶ πῆχει ἐλὼν ἔλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
 αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἦκε δ' ὄϊστόν 420
 ἅντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἡμβροτε πάντων
 πρώτης στείλειῃς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
 ἰὸς χαλκοβαρῆς· ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπε·
 "Τηλέμαχ', οὐ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
 ἦμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἡμβροτον οὐδέ τι τόξον 425
 δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
 οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
 νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
 ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάσθαι
 μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός." 430
 ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσοῦ θείοιο,
 ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
 παρ' θρόνον ἐστήκει κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῷ.

αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Όδυσεεύς,
ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἰὼν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' οἷστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
"οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· 5
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πώ τις βάλεν ἀνὴρ,
εἴσομαι, αἶ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων."
ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόφῃ ἰθύνετο πικρὸν οἷστόν.
ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλειςον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε,
χρύσειον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλετο· τίς κ' οἶοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι
μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
τὸν δ' Όδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῶ, 15
ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ εἵο τράπεζαν
ᾧσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε· 20
οἷτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·

οὐδέ πη ἀσιπὶς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι. 25
νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι·
"ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται." 30
ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὥς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπτο.
τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι 35
δήμου ἅπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
δμοῦσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάξεσθε βιαίως,
αὐτοῦ τε ζῶοντος ὑπεμνάσθε γυναῖκα,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι· 40
νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται."
ὥς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
"εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπας, ὅσα ρέζεσκον Ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
ἄλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπήληεν τάδε ἔργα,
οὐ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50

ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχίσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαιτο, σὺ δὲ φείδεο λαῶν
σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὀπισθεν ἄρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
ὅσσα τοι ἐκπέπεται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισι,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
ἱανθῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι."
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 60
"Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὕμμι' ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὥς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἢ ἐμάχεσθαι 65
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι οἶομαι αἰπὺν ὄλεθρον."
ὥς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
"ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον εὐξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
ἄμμε κατακτείνει· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰὼν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
ἄθροοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,

ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστρῳ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο."
ὥς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἀμαρτῇ διὸς Ὀδυσσεὺς
ἰὼν ἀποπροΐει, βάλε δὲ στήθος παρὰ μαζόν,
ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἦκε χαμᾶζε, περιρρηδῆς δὲ τραπέζῃ
κάμπεσεν ἰδνωθεὶς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλὺς.
Ἀμφινόμος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος αἴξας, εἵρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ, 90
εἷ πῶς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
ὦμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
δούπησεν δὲ πεσόν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ διέ μή τις Ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ αἴξας ἠὲ προπηγνέα τύψας.
βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὤκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 100
"ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν

αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών, δώσω δὲ συβώτῃ
 καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 105
 "οἷσε θεῶν, ἥός μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἷστοί,
 μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα."
 ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
 βῆ δ' ἵμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κείτο.
 ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ 110
 καὶ πύσuras κυνέας χαλκήρεας ἵπποδασείας·
 βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
 αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν·
 ὣς δ' αὐτὸς τῷ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
 ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην. 115
 αὐτὰρ ὃ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί.
 τόφρα μνηστήρων ἓνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ οἷστεύοντα ἄνακτα,
 τόξον μὲν πρὸς σταθμόν ἐϋσταθέος μεγάρῳ 120
 ἔκλιν' ἐστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
 αὐτὸς δ' ἀμφ' ὥμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὖτυκτον ἔθηκεν,
 ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ. 125
 ὀρσοθύρη δὲ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
 ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάρῳ
 ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.

τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἔσταότ' ἄγχι· αὐτῆς· μία δ' οἷη γίγνεται ἐφορμή. 130
τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
"ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίῃ
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν· 135
"οὐ πῶς ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
καί χ' εἰς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκῳ θωρηχθῆναι
ἐκ θαλάμου· ἔνδον γάρ, οἴομαι, οὐδέ πη ἄλλη 140
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός."
ὥς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
εἰς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἵπποδασείας· 145
βῆ δ' ἵμεναι, μάλα δ' ὄκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὥς περιβαλλομένους ἶδε τεύχεα χερσὶ τε δοῦρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 150
"Τηλέμαχ', ἦ μάλα δὴ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν ἠὲ Μελανθεύς."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τότε γ' ἡμβροτον--οὐδέ τις ἄλλος

αἴτιος--ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὖμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
καὶ φράσαι ἢ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
ἢ υἱὸς Δολίοιο, Μελανθεύς, τὸν περ οἶω."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 160
βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
οἷσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ διὸς ὑφορβός,
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δ' αὖτ' αἰδήλος ἀνὴρ, ὃν οἶόμεθ' αὐτοί, 165
ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἢ μιν ἀποκτείνω, αἶ κε κρείσσων γε γένωμαι,
ἦε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλάς, ὅσας οὗτος ἐμήσατο σῶ ἐνὶ οἴκῳ."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 170
"ἦ τοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας.
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθε,
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε 175
κίον' ἄν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχη·"
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἦ τοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα, 180

τὼ δ' ἔσταν ἐκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἐτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τροφάλειαν,
τῇ δ' ἐτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπαλαγμένον ἄζη,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκε· 185
δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἐλέτην ἔρυσάν τε μιν εἴσω
κουρίξ, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλλον ἀχνύμενον κῆρ,
σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγεί δεσμῷ
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερές, ὥς ἐκέλευσεν 190
υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον' ἄν' ὑψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσι.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
"νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις, 195
εὐνῇ ἐνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
οὐδέ σε γ' ἠριγένεια παρ' Ὀκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἥνικ' ἀγινεῖς
αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι."
ὥς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ· 200
τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
ἔνθα μένος πνεύοντες ἐφέστασαν, οἳ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
τέσσαρες, οἳ δ' ἔντοσθε δόμων πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 205
Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν.

τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπε·
 "Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν, μνήσαι δ' ἐτάροιο φίλοιο,
 ὅς σ' ἀγαθὰ ρέζεσκον· ὀμηλικὴν δέ μοί ἐσσι."
 ὣς φάτ', οἵόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210
 μνηστῆρες δ' ἐτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
 πρῶτος τὴν γ' ἐνένυπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
 "Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
 μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
 ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι οἴω· 215
 ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἡδὲ καὶ υἱόν,
 ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσῃαι, οἷα μενοινᾷς
 ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῶ δ' αὐτοῦ κράτι τίσεις.
 αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
 κτήμαθ' ὅποσσα τοί ἐστι, τὰ τ' ἐνδοθι καὶ τὰ θύρηφιν, 220
 τοῖσιν Ὀδυσσεύῃ μεταμίζομεν· οὐδέ τοι υἷας
 ζῶειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδέ θυγάτρας
 οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεῦειν."
 ὣς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 νείκεσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225
 "οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή
 οἷη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένη λευκωλένῳ εὐπατερεΐῃ,
 εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεὶ,
 πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι,
 σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγρια. 230
 πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὸν τε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
 ἅντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;

ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,

ὄφρ' εἰδῆς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν

Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν." 235

ἦ ῥα, καὶ οὐ πῶ πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,

ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν

ἡμὲν Ὀδυσσεὺς ἡδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.

αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον

ἔζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην. 240

μνηστήρας δ' ὥτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,

Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε,

Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·

οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔσοχ' ἄριστοι,

ὅσοι ἔτ' ἔζων περί τε ψυχέων ἐμάχοντο· 245

τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.

τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·

"ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·

καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὐγμᾶτα εἰπών,

οἱ δ' οἷοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι. 250

τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δούρατα μακρά,

ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἐξ πρώτον ἀκοντίσατ', αἶ κέ ποθι Ζεὺς

δώῃ Ὀδυσσεῖα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.

τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὶν οὗτός γε πέσῃσιν."

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὥς ἐκέλευεν, 255

ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη,

τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο

βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·

ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων, 260
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλοι, ἦδη μὲν κεν ἐγὼν εἵποιμι καὶ ἄμμι
μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίζαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν."
ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα 265
ἅντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἴελατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
οἳ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδᾶς ἔλον ἄσπετον οὗδας,
μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· 270
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊζαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.
αὗτις δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὖσταθέος μεγάροιο
βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὖμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
ῥῶμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέριπτατο, πῆπτε δ' ἔραζε. 280
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα daίφρονα ποικιλομήτην,
μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
ἐνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·

Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
"ὦ Πολυθερσεΐδῃ φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίας μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὃν ποτ' ἔδωκας 290
ἀντιθέω Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι."
ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
οὔτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὔτα
δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασεν· 295
ἥριπε δὲ πρηγής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότε Ἀθηναίῃ φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχευ
ὕψοθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίγηεν.
οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὥς ἀγελαῖαι·
τὰς μὲν τ' αἰόλος οἴστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
ῶρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσι·
ταὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκή 305
γίγνεται οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρη·
ὥς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὥρνυτ' ἀεικῆς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦε.
λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310

καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "γουνούμαι σ', Ὀδυσσεῦ· σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ' ἐλέησον·
 οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
 εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
 παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι. 315
 ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἅπο χεῖρας ἔχεσθαι·
 τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
 αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἑοργῶς
 κείσομαι, ὥς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων·"
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 320
 "εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὖχεαι εἶναι,
 πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι
 τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
 σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
 τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα." 325
 ὥς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
 κείμενον, ὃ ρ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
 κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
 φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.
 Τερπιάδης δ' ἔτ' αἰοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
 Φήμιος, ὃς ρ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
 ἔστη δ' ἐν χεῖρεσσὶν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
 ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
 ἣ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
 ἐρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
 Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,

ἣ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
ὥδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἄψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἣ τοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροῆλου,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"γουνουῖμαί σ', Ὀδυσσεῦ· σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ' ἐλέησον·
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 345
πέφνης, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδῳ.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραεΐδειν
ὥς τε θεῶ· τῷ με λιλαΐεο δειροτομῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εὔποι, σὸς φίλος υἱός, 350
ὥς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν ἐς σὸν δόμον οὐδὲ χατίζων
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαΐτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη."
ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ' ἐὼν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
"ἴσχεο μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ·
καὶ κήρυκα Μέδοντα σώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παῖδός ἐόντος,
εἰ δὴ μὴ μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα." 360
ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
πειπητὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα

ἔστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοεῖην
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων, 365
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί, σὺ δ' ἴσχεο εἰπὲ δὲ πατρὶ
μή με περιοθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἳ οἱ ἔκειρον
κτῆματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον." 370
τὸν δ' ἐπιμειδῆσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' οὗτος ἐρύσσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἵπησθα καὶ ἄλλω,
ὥς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.
ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἔξεσθε θύραζε 375
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος αἰοιδός,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή."
ὥς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε,
ἐξέσθην δ' ἄρα τῷ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παιπαίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί. 380
πάπτηνεν δ' Ὀδυσσεὺς καθ' ἐὼν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
ζῶδς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
τοὺς δὲ ἶδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πεπτεῶτας πολλούς, ὥστ' ἰχθύας, οὓς θ' ἀλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῶ· οἳ δέ τε πάντες
κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
τῶν μὲν τ' Ἥλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·

ὥς τότε ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
 δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390
 "Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
 ὄφρα ἔπος εἴπωμι τό μοι καταθύμιόν ἐστιν."
 ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
 κινήσας δὲ θύρην προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
 "δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῦν παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν 395
 δμῶων σκοπὸς ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
 ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπη."
 ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
 ὥϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
 βῆ δ' ἵμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
 εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσηά μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
 αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥστε λέοντα,
 ὃς ῥά τε βεβρωκὸς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
 πᾶν δ' ἄρα οἱ στήθος τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
 αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὧπα ιδέσθαι· 405
 ὥς Ὀδυσσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθευ.
 ἦ δ' ὥς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἶμα,
 ἵθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 410
 "ἐν θυμῷ, γρηῦν, χαῖρε καὶ ἴσχεο μῆδ' ὀλόλυξε·
 οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάσθαι.
 τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
 οὗ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο· 415

τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.

ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,

αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἱ νηλείτιδές εἰσιν."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420

πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες

δμωαί, τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

εἵριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·

τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,

οὗτ' ἐμὲ τίουσσαι οὗτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425

Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἐ μήτηρ

σημαίνειν εἶασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.

ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα

εἵπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 430

"μή πω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἶπε γυναιξίν

ἐλθέμεν, αἱ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο."

"ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκει

ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435

εἰς ἔκκαλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

"ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·

αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας

ὔδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440

δμῶας ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὃ κε πασέων
ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθωντ' Ἀφροδίτης,
τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρη." 445

"ὥς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερόν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς 450

αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὔδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455

ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῶαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῶας δ' ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὐ πῶς ἦεν ἀλύξαι. 460

τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
"μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην
τάων, αἱ δὲ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
μητέρι θ' ἡμετέρῃ παρά τε μνηστῆρσιν ἱαυον."

ὥς ἄρ' ἔφη, καὶ πείσμα νεὸς κυανοπρώροιο 465
κίονος ἐξάψας μεγάλης περίβαλλε θόλοιο,

ὕψος' ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὕδας ἴκοιτο.
ὥς δ' ὅτ' ἂν ἦ κίχλαι τανυσίπτεροι ἢ πέλειαι
ἔρκει ἐνυπλήξωσι, τό θ' ἐστήκη ἐνὶ θάμνῳ,
αὐλὴν ἐσιέμεναι, στυγερός δ' ὑπεδέξατο κοῖτος, 470
ὥς αἶ γ' ἐξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῆσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
ἥσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ οὐ τι μάλα δῆν.
ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνᾶς τε καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ 475
τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
αὐτὰρ ὃ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν· 480
"οἷσε θέειον, γρη῏, κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον· σὺ δὲ Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
πάσας δ' ὄτρυνον δμῶας κατὰ δῶμα νέεσθαι."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 485
"ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἄλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὦμους
ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 490
"πῦρ νῦν μοι πρῶτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω."
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,

ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηῦς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος 495
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους
χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἥμερος ἦρει 500
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

γρηῦς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλώωσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἔοντα·
γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.
στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
"ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδῃαι 5
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ' ἔλδαι ἥματα πάντα.
ἦλθ' Όδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὁπὲρ περ ἐλθών.
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἳ θ' ἐὼν οἶκον
κῆδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 10
"μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἳ τε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἔοντα,
καὶ τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἳ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν 15
ταῦτα παρὲς ἐρέουσα καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
ἠδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Όδυσεὺς
ᾧχετ' ἐποψόμενος Κακοίλιον οὐκ ὀνομαστήν.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατὰβηθι καὶ ἄψ ἔρχεο μέγαρόνδε. 20
εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἷ μοι ἔασι,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἠγγεῖλε καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρεν,
τῷ κε τάχα στυγερώς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὗτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει."

τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 25
"οὐ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύω,
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἦδεεν ἔνδον ἐόντα,
ἀλλὰ σοοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορέοντων."
ὥς ἔφαθ', ἥ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῖ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἦκεν·
καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"εἰ δ' ἄγε δὴ μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες, 35
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
"οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἤκουσα 40
κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῶ θαλάμων εὐπήκτων
ἦμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
πρίν γ' ὅτε δὴ με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάρου κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσι 45
ἐσταόθ'· οἱ δὲ μιν ἀμφί, κραταίπεδον οὔδας ἔχοντες,
κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης.
νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἄθροοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές, 50
πῦρ μέγα κηάμενος· σὲ δὲ με προέηκε καλέσσαι.

ἀλλ' ἔπει, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
 ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
 νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλωρ ἐκτετέλεσται·
 ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὔρε δὲ καὶ σὲ 55
 καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἳ πέρ μιν ἔρεζον
 μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ."
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
 οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα·
 ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὥς ἀγορεύεις,
 ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
 ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
 οὗ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
 τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιίδος, ὤλετο δ' αὐτός."
 τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 "τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, 70
 ἣ πόσιν ἔνδον ἔοντα παρ' ἐσχάρῃ οὐ ποτ' ἔφησθα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
 ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἶπω,
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.
 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75
 εἰπέμεν· ἀλλὰ με κείνος ἐλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
 οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυϋδρεΐησι νόοιο.

ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
αἷ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ."
τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 80
"μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰειγενετάων
δῆνεα εἴρυσθαι, μᾶλα περ πολυῖδριν ἐοῦσαν.
ἀλλ' ἔμψης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἦ δ' ὅς ἔπεφνεν."
ὥς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85
ῥομαιν', ἣ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεεῖνοι,
ἣ παρσῆσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἣ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λαῖνον οὐδόν,
ἔζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίη, ἐν πυρὸς ἀγῆι,
τοίχου τοῦ ἐτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν 90
ἦστο κάτω ὀρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
ἣ δ' ἄνεω δὴν ἦστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἴκανεν·
ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα. 95
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαξε·
"μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' οὔτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἐζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾶς;
οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ 100
ἀνδρὸς ἀφροσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν, 105
οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι
οὐδ' εἰς ὧπα ιδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔστ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
σῆμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων." 110
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"Τηλέμαχ', ἦ τοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὅττι ρυπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι, 115
τοῦνεκ' ἀτιμάζει με καὶ οὐ πῶ φηοὶ τὸν εἶναι.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.
καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ὅ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοοσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 120
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι 125
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἐψόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμὶς γε πάρεστίν."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς

"τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 130
 πρῶτα μὲν ἄρ λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
 δμῶς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἴμαθ' ἐλέσθαι·
 αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
 ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
 ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων, 135
 ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἱ περὶ ναιετάουσι·
 μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
 ἀνδρῶν μνηστήρων, πρὶν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
 φρασσόμεθ' ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ." 140
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο
 πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
 ὀπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
 φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἕμερον ὦρσε
 μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο. 145
 τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
 ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
 ὦδε δὲ τις εἶπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
 "ἦ μάλα δὴ τις ἔγημε πολυμνήστην βασιλείαν·
 σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο 150
 εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, ἧος ἵκοιτο."
 ὣς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
 αὐτὰρ Ὀδυσσοῖα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα· 155

αὐτὰρ κακὸν κεφαλῆς κάλλος πολὺ χεῦεν Ἀθήνη
 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καὶ δὲ κάρητος
 οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
 ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
 ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 160
 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
 ὥς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
 ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
 ἀντίον ἧς ἀλόχου, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε· 165
 "δαιμονίη, περί σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
 κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
 ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. 170
 ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
 λέξομαι· ἧ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶ ἦτορ."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "δαιμόνι', οὐτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὐτ' ἀθερίζω
 οὔτε λίην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα 175
 ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
 ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
 ἐκτὸς εὖσταθέος θαλάμου, τὸν ῥ' αὐτὸς ἐποίει·
 ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
 κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα." 180
 ὥς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν·
"ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν¹⁸⁵
ῥηϊδίως ἐθέλων θείῃ ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
ἀνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζῶδς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός, 190
ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἥύτε κίων.
τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
πυκνῆσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα,
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότε ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης, 195
κορμὸν δ' ἐκ ρίζης προταμὼν ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
ἐρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρω.
ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι· 200
ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοῖνικι φαινόν.
οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
ἦ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἧέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὑπο πυθμέν' ἐλαίης."
ὥς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, 205
σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς·
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας

δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα·
 "μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζεο, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
 ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον διζύν, 210
 οἷ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
 ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χῶεο μηδὲ νεμέσσα,
 οὔνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
 αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 215
 ἐρρίγει μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτο ἔπεσιν
 ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
 οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
 εἰ ἤδη ὃ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν 220
 ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
 τὴν δ' ἥ τοι ρέξαι θεὸς ὥρορεν ἔργον ἀεικές·
 τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑὼ ἐγκάτθετο θυμῷ
 λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
 νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 225
 εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
 ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
 Ἄκτορίς, ἣν μοι δῶκε πατήρ ἔτι δεῦρο κιούση,
 ἣ νῶϊν εἵρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
 πείθεις δὴ μευ θυμόν, ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα." 230
 ὣς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὕφ' ἥμερον ὥρσε γόοιο·
 κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀσπᾶσιος γῆ νηχομένοισι φανήη,

ὦν τε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
 ραίση, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῶ· 235
 παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἀλὸς ἡπειρόνδε
 νηχόμενοι, πολλή δὲ περὶ χροῖ τέτροφεν ἄλμη,
 ἀσπασιοὶ δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
 ὥς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώση,
 δειρῆς δ' οὐ πῶ πάμπαν ἀφίετο πῆχυν λευκῷ. 240
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἥῳ δ' αὖτε
 ῥύσας ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἕα ἵππους
 ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας, 245
 Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἳ τ' Ἥῳ πῶλοι ἄγουσι.
 καὶ τότε ἄρ' ἦν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
 "ὦ γύναι, οὐ γάρ πῶ πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
 ἦλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὀπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
 πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρή πάντα τελέσσαι. 250
 ὥς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
 ἥματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
 νόστον ἐταίροισιν διζήμενος ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 ἀλλ' ἔρχεο, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
 ὕπνῳ ὑπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε." 255
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότε ἔσσεται ὀππότε θυμῷ
 σῶ ἐθέλης, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
 οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·

ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 260
εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὀπισθεν, οἴω,
πεύσομαι, αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὐ τι χέρειον."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω. 265
οὐ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἅστε' ἄνωγεν
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐήρες ἐρετμόν,
εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἄνδρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν· 270
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω·
ὀππότε κεν δὴ μοι συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήη ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὄμῳ, 275
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμόν,
ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἄρνειὸν ταυρὸν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἐκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι, 280
πᾶσι μάλ' ἐξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνη
γῆρας ὑπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται· τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 285

"εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
 ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι."
 ὧς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνήν
 ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων. 290
 αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσai,
 γρη῏ς μὲν κείουσα πάλιν οἰκόνδε βεβῆκει,
 τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
 ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
 ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα 295
 ἀσπᾶσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο·
 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας,
 αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιάοντα.
 τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπῆτην ἐρατεινῆς, 300
 τερπέσθην μῦθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε,
 ἢ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο διὰ γυναικῶν,
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' αἶδηλον ὄμιλον,
 οἱ ἔθεν εἵνεκα πολλά, βόας καὶ ἵφια μῆλα,
 ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 305
 αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσσεὺς ὅσα κήδε' ἔθηκεν
 ἀνθρώποις ὅσα τ' αὐτὸς οἴζυσας ἐμόγησε,
 πάντ' ἔλεγ'· ἢ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
 πῆπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
 ἦρξατο δ' ὥς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα 310
 ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πείραν ἄρουραν·

ἤδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὥς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἐτάρων, οὓς ἥσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
ἤδ' ὥς Αἴολον ἵκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἴσα φίλην ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι 315
ἤην, ἀλλὰ μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρειν βαρέα στενάχοντα·
ἤδ' ὥς Τηλέπουλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
οἳ νῆας τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἐταίρους
πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἷος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ· 320
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
ἤδ' ὥς εἰς Αἴδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
νηὶ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἐταίρους
μητέρα θ', ἣ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα· 325
ἤδ' ὥς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας δεινὴν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώ ποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυσαν·
ἤδ' ὥς Ἥελίοιο βόας κατέπεφνον ἐταῖροι·
ἤδ' ὥς νῆα θεὸν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ 330
Ζεὺς ὑπιβρεμέτης, ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυσεν·
ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δὴ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ ἔφασκε 335
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα·
ἀλλὰ τοῦ οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·

ἦ δ' ὥς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὧς τιμήσαντο
καὶ πέμψαν σὺν νηϊ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 340
χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλης ἐσθῆτά τε δόντες.
τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὀπιότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὄν κατὰ θυμόν 345
εὐνῆς ἥς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ᾤρσεν, ἴν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ᾤρτο δ' Ὀδυσσεὺς
εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
"ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 350
ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
κλαίουσ'. αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
ιέμενον πεδάσσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' εὐνήν,
κτῆματα μὲν τά μοι ἔστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισι, 355
μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληίσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰς ὃ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυκινῶς ἀκάχηται 360
σοὶ δέ, γύναι, τάδ' ἐπιτέλλω, πινυτῇ περ ἐούσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἴσιν ἅμ' ἡελίῳ ἀνιόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·

εἰς ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε." 365
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὥμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά,
ᾧρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἐλέσθαι.
οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
ᾧϊζαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 370
ἦδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα θεῶς ἐξῆγε πόληος.

Έρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν χρυσεῖην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἔποντο. 5

ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὄρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
ὥς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἥϊσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Έρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 10

παρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἥϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἶδωλα καμόντων.

εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος 15

καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἰδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐδαο
ὥς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὀμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἦλυθ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο 20

ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίοιοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.

τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·

"Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σ' ἔφαμεν Διὶ τερπικεράνῳ

ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἥματα πάντα, 25
οὔνεκα πολλοῖσιν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσεσ
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶϊ παραστήσεσθαι ἔμελλεν
μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔ τις ἀλεύεται ὅς κε γένηται.
ὥς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἥς περ ἄνασσεσ, 30
δήμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐποπεῖν·
τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἡδέ κε καὶ σῶ παιδί μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστω θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι."
τὸν δ' αὖτε ψυχὴν προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 35
"ὄλβιε Πηλέος υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὅς θάνες ἐν Τροίῃ ἐκάς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἱὲς ἄριστοι,
μαρνάμενοι περὶ σείο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων. 40
ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἤμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρῶα καλὸν
ὔδατί τε λιαρῶ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 45
δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτης ἀλήϊσιν
ἀγγελίης αἰίουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιοὺς·
καὶ νῦν κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50

εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνεται βουλή·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
"ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
μήτηρ ἐξ ἀλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτης ἀλήϊσιν 55
ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιώσα."
"ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
ἀμφὶ δέ σ' ἕστησαν κοῦραι ἀλίοιο γέροντος
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπί καλῇ 60
θρήνεον· ἔνθα κεν οὐ τιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἐπὶ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμάρ
κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι·
ὀκτώκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 65
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἔλικας βοῦς.
καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
πεζοὶ θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει 70
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σε φλόξ ἥνυσεν Ἥφαιστοιο,
ἠῶθεν δὴ τοι λέγομεν λεύκ' ὅστέ', Ἀχιλλεῦ,
οἶνω ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι· δῶκε δὲ μήτηρ
χρῦσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἥφαιστοιο. 75
ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὅστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,

μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο θανόντος,
 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τίες ἀπάντων
 τῶν ἄλλων ἐτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
 ἄμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν
 ἄκτῃ ἐπὶ προὔχουσι, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
 ὥς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἶη
 τοῖς οἷ νῦν γεγάασι καὶ οἷ μετόπισθεν ἔσσονται.
 μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα 85
 θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 ἦδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
 ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
 ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσας θυμῷ, 90
 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
 ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
 ὥς σὺ μὲν οὐδὲ θανῶν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλὰ τοι αἰεὶ
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλόν, Ἀχιλλεῦ,
 αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα; 95
 ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
 Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος ἀργεῖφόντης,
 ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων, 100
 τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὥς ἐσιδέσθην.
 ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο

παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
τὸν προτέρῃ ψυχῇ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι· 105
"Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὕμῃ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
βοῦς περιταμνομένους ἡδ' οἰῶν πώεα καλά,
ἡὲ περὶ πόλιος μαχεούμενοι ἡδὲ γυναικῶν;
εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὖχομαι εἶναι.
ἦ οὐ μέμνη ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ, 115
ὄτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔπεσθαι εὖσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μηνὶ δ' ἄρ' οὐλῶ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσοῖα πολίπορθον."
τὸν δ' αὖτε ψυχῇ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος· 120
"Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
μέμνημαι τάδε πάντα, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' Ὀδυσσοῖος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα· 125
ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον οὔτ' ἐτελεύτα,
ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·

στησαμένη μέγαν ιστόν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε· 130
"κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε διὸς Ὀδυσσεύς,
μῖννετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὀληται,
Λαέρτη ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ' ὅλοη καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο, 135
μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶδων νεμεσήσῃ,
αἷ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσας·
"ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ιστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο. 140
ὥς τριέτες μὲν ἔλθῃε δόλφ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιοὺς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὄραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἥματα πόλλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἥ σάφα ἦδη,
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ιστόν. 145
ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
"εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ιστόν,
πλύνασ', ἡελίῳ ἐναλίγκιον ἢ ἐσελήνη,
καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς ποθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης. 150
ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θεῖοιο,
ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος ἰὼν σὺν νηϊ μελαίνῃ·
τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε
ἵκοντο προτὶ ἄστν περικλυτόν, ἧ τοι Ὀδυσσεύς

ὔστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε. 155
τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἔστο·
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἔοντα
ἑξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν, 160
ἀλλ' ἔπεισιν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῆσιν.
αὐτὰρ ὁ τῆος ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσι
βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νοὸς αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' αἶρας 165
ἑς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήϊσεν ὀχῆας,
αὐτὰρ ὁ ἦν ἄλοχον πολυκερδείησιν ἄνωγε
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολίον τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο 170
νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν.
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἔκανεν Ὀδυσσεῖος μέγα τόξον,
ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλόμεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι, μῆδ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν. 175
αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρου,
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' οἷστοὺς
δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα σπονόμεντα, 180

ἅντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
 γνωτὸν δ' ἦν ὃ ρά τις σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν·
 αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐποπόμενοι μένει σφῶ
 κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν. 185
 ὥς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπώλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
 σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·
 οὐ γάρ πω ἴοιαι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἐκάστου,
 οἳ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων
 κατθέμενοι γοοοῖεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων." 190
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι·
 "ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτῆσω ἄκοιτιν.
 ὥς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπεΐῃ,
 κούρῃ Ἰκαρίου· ὥς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος, 195
 ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται
 ἥς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
 ἀθάνατοι χαρίεσσιν ἐχέφρονι Πηνελοπεΐῃ,
 οὐχ ὥς Τυνδαρέου κούρῃ κακὰ μήσατο ἔργα,
 κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ 200
 ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
 θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔησιν."
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἔσταότ' εἰν Αἴδαι δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
 οἳ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο 205
 καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὃν ρά ποτ' αὐτὸς

Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
ἐνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντη,
ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἴζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο. 210
ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρη῏ς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ, νόσφι πόληος.
ἐνθ' Ὀδυσσεὺς δμῶεσσι καὶ υἱεῖ μῦθον ἔειπεν·
"ὕμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον δόμον εἴσω,
δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅς τις ἄριστος· 215
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
αἷ κέ μ' ἐπιγνώη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
ἥέ κεν ἀγνοιῇσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα."
ὥς εἰπὼν δμῶεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θεῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 220
ἄσσοιεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων.
οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
οὐδέ τινα δμῶων οὐδ' υἱῶν· ἀλλ' ἄρα τοί γε
αἵμασιās λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἔρκος
ᾤχοντ', αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευε. 225
τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένη ἐν ἀλωῇ,
λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἔστο χιτῶνα
ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμησι βοείας
κνημίδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῷς ἀλεείνων,
χειρῖδ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἔνεκ'· αὐτὰρ ὑπερθεῖν 230
αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς

γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
 στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν 235
 κύσσαι καὶ περιφῶναι ἐὸν πατέρ', ἥδ' ἕκαστα
 εἰπεῖν, ὥς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιο.
 ὧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι. 240
 τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ διὸς Ὀδυσσεύς.
 ἦ τοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινε·
 τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 "ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
 ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν, 245
 οὐ φυτόν, οὐ συκὴν, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
 οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ
 αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
 λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἔσσαι. 250
 οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει,
 οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράσθαι
 εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
 τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
 εὐδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων. 255
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 τεῦ δμῶς εἷς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐν εἰδῶ,

εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἰκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι, 260
οὐ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν ἢ δ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὥς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἢ που ζῶει τε καὶ ἔστιν
ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον· 265
ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὐ πῶ τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἔκετο δῶμα·
εὐχέτο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ. 270
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων εὐ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καὶ οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα, οἷα ἐώκει.
χρυσοῦ μὲν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἐπὶ τὰ τάλαντα,
δῶκα δὲ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα, 275
δώδεκα δ' ἀπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας,
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἐλέσθαι."
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων· 280
"ξεῖν', ἢ τοι μὲν γαῖαν ἰκάνεις, ἣν ἐρεεῖνεις,
ὕβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρὶ' ὀπάζων·
εἰ γάρ μιν ζῶόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,

τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε 285
 καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ ἢ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 πόστον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον
 σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
 δύσμορον; ὃν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης 290
 ἤε που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
 θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωρ γένετ'· οὐδέ ἐ μήτηρ
 κλαῦσε περιστείλασα πατὴρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·
 οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
 κώκυς' ἐν λεχέεσσιν ἐὼν πόσιν, ὡς ἐπεῴκει, 295
 ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ·
 τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
 ποῦ δὲ νηὺς ἔστηκε θοή, ἢ σ' ἤγαγε δεῦρο
 ἀντιθέους θ' ἐτάρους; ἢ ἔμπορος εἰλήλουθας 300
 νηὸς ἐπ' ἄλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;"
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
 υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος· 305
 αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλὰ με δαίμων
 πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
 νηὺς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.
 αὐτὰρ Ὀδυσσοῦν τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κείθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης, 310

δύσμορος· ἥ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μίξεσθαι ξενίῃ ἢ δ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν."
ὥς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα· 315
ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κακῇ κεφαλῇς πολιῆς, ἀδινὰ στεναχίζων.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥίνας δέ οἱ ἦδη
δριμύ μένος προὔτυψε φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
κύσσε δέ μιν περιφύς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα· 320
"κεῖνος μὲν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπησ'
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι, 325
λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα."
τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
"εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἰκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πεποιθῶ."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 330
"οὐλήν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι,
τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἐλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν. 335
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' εὐκτιμένην κατ' ἄλωϊν

εἶπω, ἅ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἥτεόν σε ἕκαστα
 παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
 ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
 ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας, 340
 συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὦδ' ὀνόμηνας
 δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
 ἦην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν--
 ὁππότε δὴ Διὸς ὦραι ἐπιβρίσειαν ὑπερθεν."
 ὥς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, 345
 σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
 ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πῆχε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
 εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
 ἐξαῦτις μῦθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε· 350
 "Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἔστε θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον,
 εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
 νῦν δ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
 ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
 πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσι." 355
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
 ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
 προὔπεμψ', ὥς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα." 360
 ὥς ἄρα φωνήσαντε βήτην πρὸς δώματα καλά.
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,

εὔρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
ταμνομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ' αἶθοπα οἶνον.
τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 365
ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἦλδανε ποιμένι λαῶν,
μείζονα δ' ἤε πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ιδέσθαι.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός, 370
ὥς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ιδέσθαι."
τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε 375
"αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων,
οἷος Νήρικον εἶλον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἄκτῃν ἠπειροῖο, Κεφαλλήγεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
τεύχε' ἔχων ὥμοισιν, ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν 380
ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσαι
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἐγήθεις."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε· 385
ἔνθ' οἱ μὲν δεῖπνῳ ἐπεχείρουν, ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ' ὁ γέρον Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσαν

μήτηρ γρηῦς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε καὶ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν. 390
οἱ δ' ὥς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·
"ὦ γέρον, ἴζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλεάθεσθε δὲ θάμβευς·
δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες 395
μῖμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ."
ὥς ἄρ' ἔφη, Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας, Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐλδομένοισι μάλ' ἡμῖν 400
οὐδ' ἔτ' οἴομενοισι, θεοὶ δέ σ' ἀνήγαγον αὐτοί,
οὐλέ τε καὶ μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ,
ἣ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
νοστήσαντά σε δεῦρ', ἣ ἄγγελον ὀτρύνωμεν." 405
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
"ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρή ταῦτα πένεσθαι;"
ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
ὥς δ' αὐτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χεῖρεσσι φύοντο, 410
ἐξείης δ' ἔζοντο παρὰ Δολίον, πατέρα σφόν.
ὥς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
Ὅσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὤκα κατὰ πόλιν ὥχετο πάντη,
μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.

οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος 415
μυχμῶ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος,
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι,
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἀλιεῦσι θοῆς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ. 420
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἴστατο καὶ μετέειπε·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο διὸς Ὀδυσσεύς·
τοῦ ὃ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 425
"ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὃδ' ἐμήσατ' Ἀχαιοὺς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
ᾠλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ᾠλεσε λαοὺς·
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους,
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὄκα ἰκέσθαι 430
ἢ καὶ ἐς Ἥλιδα διῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἦ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσοσόμεθ' αἰεὶ·
λῶβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσοσόμενοισι πυθέσθαι,
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ'. οὐκ ἂν ἐμοὶ γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο 435
ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανῶν φθιμένοισι μετείην.
ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι."
ὥς φάτο δάκρυ χέων, οἶκτος δ' ἔλε πάντας Ἀχαιοὺς.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφεας ὕπνος ἀνῆκεν, 440

ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· τάφος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
"κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδ' ἐμήσατο ἔργα·
αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὃς ῥ' Ὀδυσῆϊ 445
ἐγγύθεν ἐστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάρειθ' Ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον."
ὥς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἦρει. 450
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
"κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γέγοντο· 455
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων,
οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι. 460
καὶ νῦν ὧδε γένοιτο. πίθεσθέ μοι ὥς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μὴ πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὖρη."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον·
οὐ γὰρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει 465
πείθοντ'· αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκόν,
ἄθροοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἠγήσατο νηπιέησι·
φῆ δ' ὃ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν 470
ἄψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
"ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένη, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν 475
τεύξεις, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;"
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
ὥς ἢ τοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών; 480
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω τέ τοι ὥς ἐπέοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
ὄρκια πιστὰ ταμόντες ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεὶ,
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνιοιο
ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλέοντων 485
ὥς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω."
ὥς εἰπὼν ὥτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἴξασα.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 490
"ἐξελθὼν τις ἴδοι μὴ δὴ σχεδὸν ὣσι κιόντες."
ὥς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὥς ἐκέλευεν·

στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν ἔσιδε πάντας·
 αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "οἶδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὀπλιζόμεθα θάσσοι." 495
 ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύνοντο,
 τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἔξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
 ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
 καὶ πολιοὶ περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νόροπα χαλκόν, 500
 ὣϊζάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἄρχε δ' Ὀδυσσεύς.
 τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη
 Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
 τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὄν φίλον υἱόν· 505
 "Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' εἶσαι αὐτὸς ἐπελθών,
 ἀνδρῶν μαρναμένων ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
 μή τι κατασχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
 ἀλκῇ τ' ἠνορέη τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 510
 "ὄψεαι, αἶ κ' ἐθέλησθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ θυμῷ
 οὗ τι κατασχύνοντα τεὸν γένος, ὥς ἀγορεύεις."
 ὧς φάτο, Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε·
 "τίς νύ μοι ἡμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
 υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσιν." 515
 τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἐταίρων,
 εὐξάμενος κούρη γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,

αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος."
 ὧς φάτο, καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη 520
 εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρη μέγαλοιο,
 αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου.
 ἢ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἷσατο χαλκός,
 δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 525
 ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
 τύπτον δὲ ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
 καὶ νύ κε δὴ πάντας ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
 εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 ἦϋσεν φωνῇ, κατὰ ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα. 530
 "ἴσχεσθε πολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
 ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε τάχιστα."
 ὧς φάτ' Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἶλεν·
 τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπατο τεύχεα,
 πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῆπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης· 535
 πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
 σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 οἴμησεν δὲ ἀλεις ὧς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
 καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
 καὶ δ' ἔπεσε πρόσθε γλαυκῶπιδος ὀβριμοπάτρης. 540
 δὴ τότε Ὀδυσσεῖα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο,
 μή πως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεὺς."

ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὃ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ. 545

ὄρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν

Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,

Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Το schooltime.gr ξεκίνησε να λειτουργεί τον Νοέμβριο του 2011 ως χώρος συλλογής και διάθεσης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού με ελεύθερη διανομή. Σήμερα, αποτελεί έναν διαδικτυακό πολυχώρο εκπαιδευτικής – πολιτισμικής θεματολογίας και κοινωνικού προβληματισμού που παρέχει στους επισκέπτες του ελεύθερη πρόσβαση σε περισσότερους από 700 τίτλους ψηφιακών βιβλίων, αρχείων και εκπαιδευτικών βοηθημάτων.

Τον Απρίλιο του 2013 ιδρύθηκαν οι «Εκδόσεις schooltime.gr» με «σχέδιο δράσης» την έκδοση ψηφιακών βιβλίων ελεύθερης και δωρεάν διαμοίρασης.

